

Vergaderjaar 2010–2011

32 500 IXB

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2011

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

	blz.
A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET BEGRO- TINGSWETSVOORSTEL	3
B. BEGROTINGSTOELICHTING	4
1. Leeswijzer	4
2. Het beleid	6
2.1 De beleidsagenda	6
2.2 Beleidsartikelen	15
2.2.1 Belastingen	15
2.2.2 Financiële markten	31
2.2.3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector	40
2.2.4 Internationale Financiële Betrekkingen	51
2.2.5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties	58
2.2.7 Beheer materiële activa	64
2.2.8 Begrotingsbeleid en regeldruk	71
2.3 De niet-beleidsartikelen	78
2.3.1 Algemeen	78
2.3.2 Nominaal en onvoorzien	79
3. Bedrijfsvoeringsparagraaf	80
4. Paragraaf inzake de Baten-Lastendiensten	82
4.1 Domeinen Roerende Zaken	82
4.2 Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf	86
5. Verdiepingshoofdstukken	92

6.	Bijlagen	101
6.1	Bijlage inzake moties en toezeggingen	101
6.2	Bijlage inzake ZBO's en RWT's	133
6.3	Lijst met afkortingen	135
6.4	Begrippenlijst	138

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET BEGROTINGSWETS- VOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begrotingsstaat van het ministerie van Financiën voor het jaar 2011 vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingswetten tezamen vormen de Rijksbegroting voor het jaar 2011. Een toelichting bij de Rijksbegroting als geheel is opgenomen in de Miljoenennota 2011.

Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de uitgaven, verplichtingen en de ontvangsten voor het jaar 2011 vastgesteld. De in de begroting opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenaamde begrotingstoelichting).

Wetsartikel 2

Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de baten en de kapitaaluitgaven en -ontvangsten van de baten-lastendiensten Rijksvastgoed- en Ontwikkelingsbedrijf en Domeinen Roerende Zaken voor het jaar 2011 vastgesteld. De in die begrotingen opgenomen begrotingsartikelen worden toegelicht in onderdeel B (begrotingstoelichting) van deze memorie van toelichting en wel in de paragraaf inzake de diensten die een baten-lastenstelsel voeren.

De minister van Financiën,
J. C. de Jager

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. LEESWIJZER

Welke budgettaire gevolgen heeft de kredietcrisis voor de Staat? Welke beleidsdoelstellingen worden nagestreefd op het gebied van de fiscaliteit, de financiële markten of op het gebied van de nieuwe financiële Staatsdeelnemingen? Hoe gaat de Staat om met roerende en onroerende zaken? In de begroting IXB wordt antwoord gegeven op deze en vele andere vragen. IXB is opgebouwd uit zeven beleidsartikelen met uiteenlopende beleidsterreinen en twee niet-beleidsartikelen. Deze beleidsartikelen weerspiegelen bijna het gehele werkterrein van het ministerie van Financiën; het beheer van de staatschuld en het kasbeleid zijn opgenomen in begrotingshoofdstuk IXA.

De beleidsartikelen zijn:

1. Belastingen
2. Financiële markten
3. Financieringsactiviteiten publiek-private sector
4. Internationale financiële betrekkingen
5. Exportkredietverzekering en investeringsgaranties
7. Beheer materiële activa
8. Begrotingsbeleid

De niet-beleidsartikelen zijn:

9. Algemeen
10. Nominaal en onvoorzien

Artikel 6 Staatsloterij is met ingang van 2005 als zelfstandig beleidsartikel komen te vervallen, omdat de beleidsverantwoordelijkheid ten aanzien van de Staatsloterij is overgegaan naar het ministerie van Justitie. Het aandeelhouderschap van de Staatsloterij is bij Financiën gebleven. De budgettaire aspecten daarvan (de afdracht) zijn geïntegreerd in artikel 3.

De begrotingstoelichting is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 bevat de beleidsagenda, waarin het werkterrein van het ministerie, de beleidsprioriteiten en de begroting op hoofdlijnen beschreven worden. Ook wordt in hoofdstuk 2 op de beleidsartikelen en de niet-beleidsartikelen ingegaan, waarvan de budgettaire mutaties toegelicht worden in het verdiepingshoofdstuk (hoofdstuk 5).

Hoofdstuk 3 bevat de paragraaf betreffende de bedrijfsvoering. In hoofdstuk 4 is de paragraaf inzake de baten-lastendiensten RVOB-Domeinen Roerende Zaken en Rijksvastgoed- en Ontwikkelingsbedrijf opgenomen. Als bijlagen zijn de bijlage moties en toezeggingen en de bijlage ZBO's en RWT's opgenomen, waarna ten slotte een lijst met afkortingen en een begrippenlijst volgen.

Als gevolg van de kredietcrisis is door de minister van Financiën een aantal maatregelen getroffen om het vertrouwen in de financiële sector en de reële economie te herstellen. Dit heeft grote invloed gehad op deze begroting. In de beleidsagenda is daarom een overzicht van de getroffen maatregelen te vinden en de gevolgen voor het beleid toegelicht. In paragraaf 2.2.2 wordt dieper in gegaan op het beleidsterrein financiële markten. Het beleid ten opzichte van het fonds financiële structuurversterking, de deelneming in de RFS-holding (ABN-AMRO) en de Illiquid Assets Back-up Facility (IABF) is toegelicht in 2.2.3. In 2.2.4 zijn de verstrekte garanties voor het stabiliteitsmechanisme verwerkt en de

lening aan Griekenland. De effecten van de kredietcrismaatregelen op de staatsschuld zijn verwerkt in de begroting IXA.

Maatschappelijke effecten en meetbare gegevens in IXB

Financiën streeft ernaar zijn begrotingsdoelstellingen zoveel mogelijk in *outcome*-termen te formuleren. Het aantal doelstellingen van Financiën waarbij directe maatschappelijke effecten wordt beoogd, is echter beperkt. Een aanzienlijk deel van de begrotingsdoelstellingen op begrotingshoofdstukken IXA en IXB is gericht op de bedrijfsvoering van het Rijk. Voorbeelden daarvan zijn de doelstellingen ten aanzien van de Belastingdienst, de publiek-private financiering van overheidsinvesteringen (pps) en het beheer van de materiële activa van het Rijk.

Het streven van Financiën hierbij is doelmatigheid. Het zijn daarbij de prestaties (*output*) die centraal staan. Om inzicht te geven in de mate van doelbereiking wordt gebruik gemaakt van meetbare gegevens ten aanzien van *output*. Er zijn bij veel van deze doelstellingen overigens wel maatschappelijke neveneffecten. Deze behoren echter niet primair tot de beleidsdoelstelling van Financiën, maar kunnen een grote maatschappelijke impact hebben. Deze indirecte impact komt tot uitdrukking in de kengetallen welke opgenomen zijn in de Miljoenennota (bijvoorbeeld de economische ontwikkeling van ons land, lastendruk etc.).

Tevens streeft Financiën ernaar om bij elke doelstelling zogenaamde *prestatie-indicatoren* op te nemen. Dit zijn meetbare gegevens, die inzicht geven in de mate van doelbereiking binnen de verantwoordelijkheid van Financiën. Voorbeelden zijn het aantal afgehandelde telefoongesprekken van de Belastingtelefoon of de doorlooptijden van aanvragen voor exportkredietverzekeringen.

Soms is het niet mogelijk om indicatoren op te nemen, bijvoorbeeld wanneer Financiën niet één op één de uitkomst van het beleid kan beïnvloeden. Om toch middels kwantitatieve gegevens inzicht te geven in de ontwikkeling van dit beleid, zijn hier (voor zover mogelijk) zogenaamde *kengetallen* opgenomen. Wanneer het niet mogelijk is om een prestatie-indicator of kengetal op te nemen, wordt dit bij de desbetreffende operationele doelstelling uitgelegd.

2. HET BELEID

2.1 De beleidsagenda

2.1.1 Het werkterrein van het Ministerie van Financiën op hoofdlijnen

Het ministerie van Financiën draagt de verantwoordelijkheid voor de voorbereiding en uitvoering van onder meer:

- a) het algemeen financieel-economische en internationale financiële beleid
- b) het begrotingsbeleid en doelmatig beheer van 's- Rijks financiën
- c) het financieringsbeleid
- d) het fiscale beleid
- e) het heffen, controleren en innen van de belastingen
- f) het beheer van materiële eigendommen van het Rijk

Het begrotingsbeleid wordt toegelicht in de Miljoenennota en komt beknopt aan de orde in begroting IXB. Voor het algemeen financieel-economische beleid geldt eveneens dat een groot deel in de Miljoenennota is opgenomen. Ook de belastingontvangsten worden toegelicht in de Miljoenennota.

Voor het financieringsbeleid wordt verwezen naar de begroting IXA Nationale Schuld. De financiën van de decentrale overheden, waarvoor de minister van Financiën medeverantwoordelijk is, komen aan de orde in de Miljoenennota en in de begrotingen van het Gemeente- en Provinciefonds.

Gezien de demissionaire status van het kabinet dat deze begroting opstelt, is gekozen voor een beperkte technische invulling van de beleidsagenda 2011. Daar waar de beleidsagenda's in voorgaande jaren uitgebreid ingingen op de prioriteiten uit het kabinetsprogramma Balkenende IV, aangevuld met prioriteiten van de minister, is de opzet dit jaar sober van aard. Er zal vooral worden ingegaan op eventuele relevante beleidsarme ontwikkelingen die de begroting in financiële zin raken. In de artikelen vindt u, zoals in andere jaren, de relevante financiële en beleidsinformatie die samenhangt met de voorgenomen uitgaven.

2.1.2 Beleidsarme ontwikkelingen begroting

2.1.2.1 Houdbare financiering van beleidsprioriteiten

Door de crisis heeft de Nederlandse economie zich aanzienlijk slechter ontwikkeld, dan aan het begin van de kabinetsperiode werd verwacht. Als reactie op de slechte economische ontwikkelingen heeft kabinet Balkenende IV begin 2009 maatregelen genomen in de vorm van het aanvullend beleidsakkoord «Werken aan Toekomst». Dit akkoord voorziet enerzijds in het gericht stimuleren van de Nederlandse economie op korte termijn, via volledige automatische stabilisatie en een tijdelijk stimuleringsspakket. Anderzijds voorziet het aanvullend akkoord in consolidatie van de overheidsfinanciën vanaf 2011 en houdbare overheidsfinanciën op lange termijn.

Door de maatregelen van het kabinet Balkenende IV heeft de economie zich minder slecht ontwikkeld dan zonder de kabinetsmaatregelen het geval zou zijn geweest. De economische crisis heeft niettemin de overheidsfinanciën verslechterd; zowel het overheidstekort als de

overheidsschuld zijn aanmerkelijk toegenomen en voldoen momenteel niet (meer) aan de in het Stabiliteits- en Groeipact opgestelde criteria. Om het evenwicht tussen inkomsten en uitgaven te herstellen is consolidatie van de overheidsfinanciën vanaf 2011 vereist. De eerste stappen hiertoe zijn reeds in deze begroting vastgelegd.

2.1.2.2 Stabiliteit financieel stelsel: internationaal en nationaal

Algemeen

De (krediet)crisis die in 2008 begon heeft het afgelopen jaar een behoorlijke impact op het werk en de werkdruk van het ministerie van Financiën gehad. De gevolgen van de crisis blijven merkbaar in 2011.

Een belangrijk deel van de werkzaamheden in 2011 zal bestaan uit de follow-up van de genomen crisismaatregelen en het monitoren van de voortgang van economische groei en herstel met het oog op een tijdige en gecoördineerde exit. Daarnaast zal er zowel nationaal als in internationale fora voortgegaan worden met het trekken van lessen uit de crisis, met name daar waar het gaat om lessen die de internationale economische en financiële stabiliteit betreffen. Tabel 1 geeft een overzicht van de budgettaire consequenties van de financiële maatregelen die de minister van Financiën heeft genomen naar aanleiding van de financiële crisis.

Internationaal

In 2011 zal prioriteit gegeven worden aan het monitoren van de risico's, zoals de risico's die voortvloeien uit de monetaire, financiële en budgettaire exit (o.a. gevolgen daarvan voor zwaar verschuldigde landen en instellingen). Het proces van lessen trekken ten aanzien van de internationale vangnetten in de vorm van het IMF-instrumentarium en andere internationale en regionale arrangementen wordt gevoed. Tenslotte zal het bevorderen van de Nederlandse betrokkenheid bij de G20 hoog op de agenda staan. Op Europees vlak zal in 2011 een aanzienlijk deel van de werkzaamheden in het teken staan van het stabiliteits- en groeipact en de ontwikkelingen rondom het verbeteren van de budgettaire instituties en regels. Het ministerie van Financiën vervult een belangrijke rol in de discussie omtrent de versterking van de coördinatie van het economisch beleid binnen Europa. Verder is het bewaken van de economische en financiële stabiliteit binnen de eurozone een prioriteit. In aanloop naar de herziening van de EU-begroting en de Financiële Perspectieven voor de periode na 2013 is in 2010 een begin gemaakt met de voorbereiding. In 2011 zal dit eveneens een belangrijk deel van de werkzaamheden beslaan.

Nationaal: toekomstvisie financiële sector

De financiële sector verleent diensten die essentieel zijn voor het dagelijks functioneren van de Nederlandse economie. De afgelopen jaren is het vertrouwen van consumenten en bedrijven in een goed en stabiel functionerende financiële sector op de proef gesteld. Het waarborgen van de stabiliteit van het financieel stelsel blijft dan ook een van de hoogste prioriteiten.

De sector moet haar verantwoordelijkheid blijven nemen. Integer gedrag binnen de financiële sector moet bevorderd worden. Het opzoeken van de wettelijke grenzen bijvoorbeeld op fiscaal gebied of in de vastgoedmarkt kan dit vertrouwen aantasten. Activiteiten van financiële instellingen zullen weer gericht moeten zijn op het leveren van betrouwbare financiële dienstverlening aan burgers en bedrijven op basis van acceptabele en transparante risico's. In dit opzicht is een belangrijke stap gezet met de

Het beleid

invoering van de Code Banken. De beoogde cultuurverandering zal echter moeten groeien. Het hervormingsproces zal dan ook ondersteund en nauwgezet gevolgd moeten worden, onder andere door een wettelijke verankering van de Code Banken.

Daarnaast zal implementatie en/of vormgeving van verdere hervormingen nodig blijven. Waar het kan in internationaal verband vanwege het belang van level playing field en bestaande Europese regelgeving. Zo nodig zullen nationaal stappen worden gezet, met name ten aanzien van enkele onderdelen van het raamwerk van crisismanagement. Zo worden verschillende maatregelen genomen om de transparantie in de financiële sector te vergroten. Hiertoe wordt regelgeving geïmplementeerd voor de alternatieve beleggingsfondsen, kredietbeoordelingbureaus en ten aanzien van het standaardiseren van de OTC derivatenhandel.

Een ander uitgangspunt bij de hervormingen is dat groei moet voortkomen uit reële vraag naar financiële dienstverlening: het klantbelang dient voorop te staan. Dit betekent dat bij het ontplooiën van financiële activiteiten sprake moet zijn van toegevoegde waarde voor de economie en de klant. In dat kader geldt dat nog altijd een rol weggelegd zal blijven voor het proces van securitisatie, omdat dit tot een betere spreiding van risico's kan leiden. Bij meer complexe en voornamelijk interbancair gedreven transacties zal daarentegen moeten worden bezien wat de toegevoegde waarde voor de klant is.

Het toezicht dient versterkt en verbreed te worden. Onder andere ten aanzien van kapitaalseisen, beloningsprincipes, macro-prudentieel toezicht, boekhoudstandaarden en internationaal toezicht. Ook een onderwerp als het maken van een *living will* is iets waar verdere invulling aan kan worden gegeven.

De risico's voor de belastingbetaler moeten zoveel mogelijk beperkt worden: De toezichthouder en uiteindelijk de overheid moeten tijdig en effectief kunnen ingrijpen bij een financiële instelling wanneer problemen niet meer op redelijke wijze kunnen worden opgelost. Hiertoe dient het crisismanagement te worden versterkt. Er wordt gewerkt aan maatregelen die oplopen in gradatie naarmate de problemen een grotere bedreiging vormen voor de financiële stabiliteit.

Budgettaire consequenties interventies financiële crisis

Tabel 1: Budgettair overzicht kredietcrisismaatregelen (in mln €)					
Miljoenennota 2010	2008	2009	2010	2011	Artikel
A. Verwerving Fortis/RFS/AA					
1. Deelneming Fortis/AA	16 800	1 350	490		IX-B, artikel 3
2. Deelneming RFS/AA	6 540		3 038	302	IX-B, artikel 3
3. Verkoop FCI		- 350			IX-B, artikel 3
4. Overbruggingskredieten Fortis	44 341				IX-A, artikel 1
5. Aflossingen overbruggingskredieten Fortis		- 36 516	- 3 250	- 825	IX-A, artikel 1
6. Renteontvangsten overbruggingskredieten Fortis	- 502	- 705	- 167	- 60	IX-A, artikel 1
7. Dividend ABN Amro Group	0	0	0		IX-B, artikel 3
8. Dividend ASR	0	0	0		IX-B, artikel 3
9. Dividend RFS	0	0	0		IX-B, artikel 3
Capital Relief Instrument ABN-AMRO (CRI)					
10. Garantieverlening (geëffectueerd)		32 611			IX-B, artikel 3

Het beleid

Miljoenennota 2010	2008	2009	2010	2011	Artikel
11. Afname voorwaardelijke verplichting (zonder uitgaven)			- 2 602		IX-B, artikel 3
12. Premieontvangsten uit CRI		- 28	- 165		IX-B, artikel 3
Mandatory Convertible Notes ABN-AMRO					
13. Verstrekte converteerbare lening (MCN 7/09)		800	- 800		IX-B, artikel 3
14. Renteontvangsten (uit MCN 7/09)					IX-B, artikel 3
15. Verstrekte converteerbare lening (MCN 12/09)		1 800	- 1 800		IX-B, artikel 3
Counter Indemnity ABN-AMRO (garantie)					
16. Garantieverlening (geëffectueerd)			950		IX-B, artikel 3
17. Premieontvangsten uit garantie			- 19	- 26	IX-B, artikel 3
Δ Staatsschuld (excl. nr. 10, 11 en 16)	67 179	- 33 649	- 2 673	- 609	
B. Kapitaalverstrekkingfaciliteit (€ 20 mld.)					
18. Verstrekt kapitaal ING	10 000				IX-B, artikel 3
19. Verstrekt kapitaal Aegon	3 000				IX-B, artikel 3
20. Verstrekt kapitaal SNS Reaal	750				IX-B, artikel 3
21. Aflossing ING		- 5 000			IX-B, artikel 3
22. Aflossing Aegon		- 1 000	- 500		IX-B, artikel 3
23. Aflossing SNS Reaal		- 185			IX-B, artikel 3
24. Couponrente ING		- 645	- 39		IX-B, artikel 3
25. Couponrente Aegon		- 166	- 11		IX-B, artikel 3
26. Couponrente SNS Reaal		- 38	- 1		IX-B, artikel 3
27. Repurchase fee ING		- 295	- 52		IX-B, artikel 3
28. Repurchase fee Aegon		- 108	- 52		IX-B, artikel 3
29. Repurchase fee SNS Reaal					IX-B, artikel 3
Δ Staatsschuld	13 750	- 7 436	- 655	0	
C. Back-up faciliteit ING ¹					
- EUR/USD wisselkoers:		1,44	1,29	1,25	
30. Funding fee (rente + aflossing)		3 903	4 029	2 978	IX-B, artikel 3
31. Management fee		59	47	44	IX-B, artikel 3
32. Portefeuille ontvangsten (rente + aflossing)		- 3 819	- 3 741	- 2 717	IX-B, artikel 3
33. Garantiefee		- 129	- 103	- 96	IX-B, artikel 3
34. Additionele garantiefee		0	- 154	- 144	IX-B, artikel 3
35. Additionele fee		- 14	- 77	- 65	IX-B, artikel 3
36. Saldo Back-up faciliteit (30 t/m 35)		0	0	0	IX-B, artikel 3
37. Meerjarenverplichting aan ING		15 857	13 931	11 677	Saldibalans
38. Alt-A portefeuille		18 352	17 328	15 229	Saldibalans
Δ Staatsschuld = 36. Saldo Back-up faciliteit		0	0	0	
D1. Garantiefaciliteit bancaire leningen					
39. Garantieverlening (geëffectueerd)	2 740	47 535			IX-B, artikel 2
40. Afname voorwaardelijke verplichting (zonder uitgaven)		- 3 424	- 7 853	- 2 930	IX-B, artikel 2
41. Premieontvangsten op basis van garanties bancaire leningen		- 116	- 407	- 362	IX-B, artikel 2
42. Schade-uitkeringen					IX-B, artikel 2
D2. Stabiliteitsmechanisme					
43. Garantieverlening NL-aandeel EU-begroting			2 946		IX-B, artikel 4
44. Garantieverlening NL-aandeel SPV			25 872		IX-B, artikel 4
45. Deelneming EFSF			2		IX-B, artikel 4
Δ Staatsschuld (excl. nr. 39, 40, 43 en 44)		- 116	- 405	- 362	
E1. IJsland					
46. Uitkeringen depositogarantiestelsel Icesave	1 236	192			IX-B, artikel 2
47. Uitvoeringskosten IJslandse DGS door DNB		7			IX-B, artikel 2
48. Vordering op IJsland	1 322	7			Saldibalans
49. Opgebouwde rente op vordering		74	78	82	Saldibalans
50. Ontvangsten lening IJsland (i.) aflossing					IX-B, artikel 2

Het beleid

Miljoenennota 2010	2008	2009	2010	2011	Artikel
51. Ontvangsten lening IJsland (ii.) rente		0			IX-B, artikel 2
E2. Griekenland					
52. Lening Griekenland			1 800	1 705	IX-B, artikel 4
53. Vordering Griekenland			1 800	3 505	Saldibalans
54. Ontvangsten lening Griekenland (i.) aflossing			0	0	IX-B, artikel 4
55. Ontvangsten lening Griekenland (ii.) premie			- 42	- 119	IX-B, artikel 4
Δ Staatsschuld (excl. nr. 48, 49 en 53)	1 236	199	1 758	1 586	
F. Overige gevolgen					
56. Uitvoeringskosten en inhuur externen	11	43	22	2	IX-B, artikel 3
57. Terug te vorderen uitvoeringskosten inhuur	0	3	0	0	Saldibalans
58. Ontvangen uitvoeringskosten externen	- 2	- 12	- 8	0	IX-B, artikel 3
Δ Staatsschuld (excl. rentelasten)	82 165	- 41 002	- 1 976	615	
Staatsschuld cumulatief (excl. rentelasten)	82 165	41 163	39 187	39 802	
59. Toerekenbare rentelasten	450	2 036	1 445	1 499	

¹ Door afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

In 2008 heeft de Staat een belang genomen in Fortis Bank Nederland Holding (FBN) en het door Fortis gekochte deel van ABN AMRO (via RFS Holdings), ASR Nederland (voorheen Fortis Verzekeringen Nederland) en Fortis Corporate Insurance. Daarnaast heeft de Staat achtergestelde leningen verstrekt aan ING, Aegon en SNS Reaal.

De Staat heeft ervoor gekozen Fortis Bank Nederland en het deel van het oude ABN AMRO dat toekwam aan de Staat (het zgn. N-share) te integreren. Op 1 april 2010 zijn beide onderdelen onder een nieuwe houdsterverenootschap, ABN AMRO Group, gebracht. Op 1 juli 2010 heeft de juridische fusie van deze banken plaatsgevonden. Het doel voor 2011 is het creëren van een zelfstandige, volwaardige bank die op termijn weer in private handen kan worden gebracht. De Staat zal er vanuit zijn aandeelhoudersrol op toezien dat de nieuwe bank een verantwoorde ondernemingsstrategie voert die in lijn is met een commercieel verantwoorde bedrijfsvoering en met geldende regels voor goed ondernemingsbestuur. De verkoop wordt niet in 2011 verwacht.

De Tweede Kamer heeft in 2009 ingestemd met de herkapitalisatie van het N-share in ABN AMRO en FBN. De herkapitalisatie was noodzakelijk vanwege de afwikkeling van oude concernverbanden, de kapitaaleisen van De Nederlandsche Bank, de separatie van ABN AMRO en de beoogde integratie van beide banken. De totale kapitaalbehoefte bedroeg € 6,88 miljard, waarvan € 1,7 miljard tijdelijk. Hiervan is het grootste deel inmiddels geëffectueerd. De kapitalisatie bestond onder andere uit een verplicht converterende lening (MCN) met een verplichte betaling van een vaste coupon tot aan conversie. Bij de splitsing van ABN AMRO op 1 april 2010 is deze Mandatory Convertible Note (MCN) geconverteerd naar gewoon aandelenkapitaal. Een ander deel van de kapitalisatie was de (tijdelijke garantie) op een hypotheekportefeuille (het «credit relif instrument») en de kapitaalversterking van Fortis Bank Nederland via een omzetting van vreemd vermogen in eigen vermogen. Ook was er kapitaal gereserveerd voor de verrekening met de consortiumpartners (€ 0,74 mld). Vlak voor de separatie, op 30 maart 2010, heeft een groot deel (€ 438 miljoen) van deze verrekening plaatsgevonden. Het resterende bedrag wordt beschikbaar gehouden.

Het beleid

ASR Nederland (voorheen Fortis Verzekeringen Nederland) zal op termijn weer in private handen worden gebracht. Fortis Corporate Insurance is in 2009 al verkocht.

De Europese Commissie heeft de kapitaalsteun aan SNS Reaal, ING en onlangs ook Aegon definitief goedgekeurd. Bij ABN AMRO en Fortis Bank Nederland heeft de Commissie voorlopige goedkeuring verleend. In 2009 hebben ING, Aegon en SNS een deel van hun kapitaalsteun vroegtijdig terugbetaald. Zij hebben ook de couponrente, alsook de dividendbelasting die is verbonden aan de couponrente en een repurchase fee aan de Staat betaald. Aegon heeft zich gecommitteerd om voor 1 december 2010 500 miljoen euro af te lossen. Hiermee zal de helft van het totale steunbedrag afgelost zijn. De aflossing van de andere helft ter grootte van 1,5 miljard euro zal – voor zover marktomstandigheden dit toestaan – vóór 1 juli 2011 plaatsvinden, Hiermee komt het minimale rendement op de totale staatssteun aan Aegon uit op 17,5%.

In 2010 heeft de Staat een nieuw beloningsbeleid voor beide overgenomen financiële instellingen vastgesteld. In 2011 zal de uitvoering van het beloningsbeleid door de raden van commissarissen van de instellingen nauwgezet worden gevolgd. Naar verwachting zullen de gesteunde instellingen Aegon, SNS en ING in 2011 hebben voldaan aan de eisen die in het kader van de kapitaalsteun zijn gesteld aan het beloningsbeleid.

Ten aanzien van de garantieregeling bancaire leningen is de verwachting dat die in 2011 (nagenoeg) beëindigd zal zijn.

2.1.2.3 Borging continuïteit en dienstverlening

De komende tijd staat het waarborgen van de continuïteit van de bedrijfsprocessen van de Belastingdienst voorop. De ambitie is het verder op orde brengen van de organisatie en het bewerkstelligen van verdere verbeteringen. Deze ambitie richt zich zowel op de processen van dienstverlening en toezicht als op het beter werkend krijgen van de informatievoorzieningsketen (IV-keten), ten behoeve van de uitvoering van de massale klantprocessen waarbij automatisering niet meer is weg te denken. Uitgangspunten zijn onverminderd het nakomen van wettelijke verplichtingen op nationaal en Europees gebied en de verplichtingen tegenover de belastingplichtigen. Binnen deze context legt de Belastingdienst het accent op dienstverlening.

Dienstverlening: telefonische bereikbaarheid en internet

Een kwalitatief goede dienstverlening ondersteunt burgers en bedrijven om verplichtingen na te komen en rechten te effectueren. Gemak, snelheid en bereikbaarheid zijn daarbij kritische succesfactoren. Veel burgers en bedrijven maken voor hun ondersteuning gebruik van het telefoniekanaal. De bereikbaarheid en het dienstenaanbod van de BelastingTelefoon hebben daarom hoge prioriteit. De Belastingdienst wil de bereikbaarheid van de BelastingTelefoon verbeteren door de redenen voor de klant om te bellen zoveel mogelijk weg te nemen en zo het telefoonaanbod terug te brengen. Zo gaat de Belastingdienst massale communicatie-uitingen zoals brieven, folders en formulieren, zodanig herschrijven dat de ontvangers meteen weten wat concreet wordt bedoeld: begrijpelijkheid is daarbij het leidend beginsel. De Belastingdienst gaat er ook voor zorgen dat belastingplichtigen minder brieven over een bepaalde aangifte of toeslag ontvangen.

Verder worden maatregelen getroffen om bij de Belastingtelefoon veel gestelde vragen via publicatie op www.belastingdienst.nl van een adequaat antwoord te voorzien. Ook wordt onderzocht of het mogelijk is de koppeling van telefoon en balie te versterken door een afsprakenfaciliteit. De invoering van een betere digitale communicatie met burgers (burgerportaal) bij Toeslagen heeft eveneens ten doel het telefoonaanbod te verminderen.

De Belastingdienst wil meer telefoontjes rechtstreeks door de BelastingTelefoon laten afhandelen. Hiermee wordt beoogd het aantal gevallen waarin een telefoontje met de BelastingTelefoon moet worden opgevolgd door een terugbelactie uit de regio, te verminderen. Vanuit kostenopgave zal altijd gezocht worden naar efficiënte oplossingen. Afgezet tegen de vele klantcontacten, is internet daarom het voorkeurskanaal van de Belastingdienst. Via gerichte sturing en vergroting van de mogelijkheden voor burger en bedrijf, stimuleert de Belastingdienst het gebruik van internet. Daarbij wordt aangesloten op de rijksbrede ontwikkelingen op het gebied van e-overheid.

Dienstverlening MKB

De algemene doelstelling van de Belastingdienst is het bevorderen van compliance. De Belastingdienst wil het gedrag van burgers en bedrijven beïnvloeden en daarmee vooraf bepaalde effecten bereiken, zoals het tijdig en juist doen van aangifte. Door het betalingsgedrag actief te monitoren bewaakt de Belastingdienst de tijdige en volledige afdracht van belastingen. Binnen het segment midden- en kleinbedrijf (MKB) wordt vanaf 2011 een nadere segmentering gehanteerd; de Belastingdienst onderscheidt dan (1) starters, (2) zelfstandigen zonder personeel – ZZP-ers – en (3) MKB-ondernemingen met personeel. Voor starters en ZZP-ers wordt een specifieke aanpak ontwikkeld, waarbij de nadruk ligt op dienstverlening en het bevorderen van de zelfredzaamheid onder meer door overleg met softwareleveranciers over kwalitatief goede administratieve systemen voor ZZP-ers. Via onder andere voorlichting op maat en samenwerking met de Kamer van Koophandel wordt de startende ondernemer begeleid in het goed nakomen van zijn verplichtingen. Korte bedrijfsbezoeken gericht op het beoordelen van de opzet van de administratie, ondersteunen deze aanpak. Handhaving binnen MKB-ondernemingen met personeel gaat steeds meer lopen via de lijn van de fiscale intermediairs en het horizontaal toezicht. De Belastingdienst monitort de effecten door het meten van de klanttevredenheid in de fiscale monitor. De tijdigheid van aangiften en betalingen wordt als indicator eveneens in beeld gebracht.

2.1.3 Beleidsdoorlichtingen

Het ministerie van Financiën is voornemens in 2011 een aantal beleidsdoorlichtingen te starten en/of af te ronden.

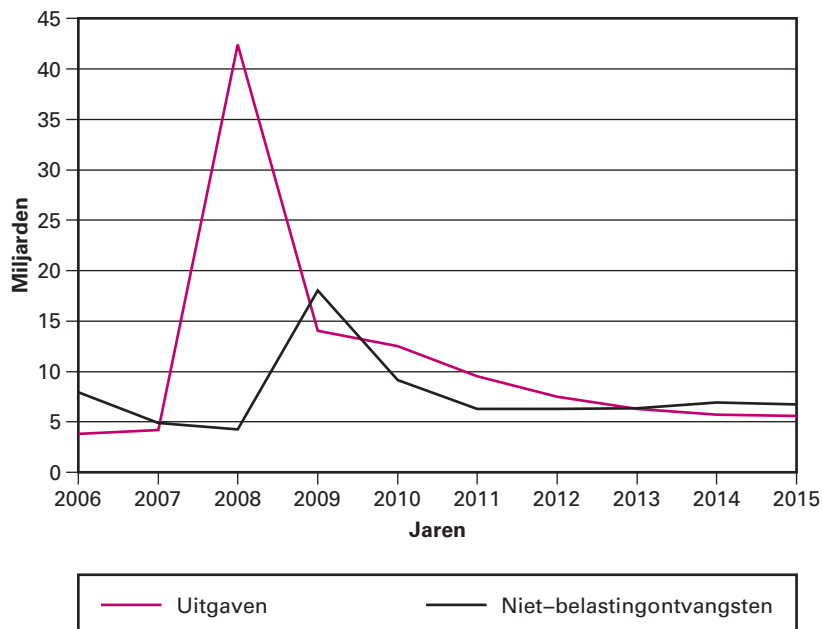
Artikel	Onderwerp Beleidsdoorlichting	AD of OD ¹	Start	Afgerond
2	Functioneren financiële markten (invloed wet- en regelgeving)	OD 1	2011	2011
2	Integriteit financieel stelsel	OD 2	2011	2011
7	Beoordeling gehele rijksvastgoedstelsel/ is het Rijk een sterke speler op de vastgoedmarkt en heeft het zijn vastgoedactiviteiten goed georganiseerd?	OD 1	2011	2011
7	Efficiënt beheren en vervreemden van onroerende zaken van het Rijk	OD 2	2011	2011
8	Regeldruk Bedrijven	OD 3	2010	2011

¹ AD is algemene doelstelling, OD is operationele doelstelling

2.1.4 De begroting op hoofdlijnen

In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven in de samenstelling en ontwikkeling van de uitgaven op begrotingshoofdstuk IXB. De belangrijkste wijzigingen worden toegelicht.

Grafiek 1: Overzicht uitgaven en Niet-belastingontvangsten (x € 1 miljard)

Bovenstaande grafiek laat het verloop zien van de totale uitgaven en totale niet-belastingontvangsten voor de jaren 2006 tot en met 2015. De totalen uit het jaar 2006 tot en met 2009 zijn gebaseerd op de realisatiecijfers (en komen dienovereenkomstig terug in de jaarverslagen over deze jaren). De jaren 2010 en verder zijn gebaseerd op de in voorliggende begroting opgenomen ramingen.

De uitschieter in de uitgaven in 2008 en 2009 worden veroorzaakt door de uitzonderlijke maatregelen die door de minister van Financiën zijn genomen als gevolg van de kredietcrisis. De hogere ontvangsten in 2009 komen voornamelijk door de ING Back-up facility, de verkoop van FCI, de couponbetalingen fonds financiële structuurversterking en de premieontvangsten garantieregelingen bancaire leningen.

De uitgaven bedragen in 2011 ongeveer € 9,5 miljard. De hoogte van de uitgaven laten een daling zien voor de jaren 2011 en verder. Uiteindelijk dalen de uitgaven in 2015 tot € 5,6 miljard. De hoogte van de ontvangsten in 2011 is € 6,2 miljard en laat een wisselend beeld zien in de jaren daarop volgend. De veranderingen in de ontvangsten en uitgaven hangen nauw samen met de kasstromen van de kredietcrisismaatregelen.

Het beleid

Tabel 1: overzicht belangrijkste uitgavenmutaties begroting 2011 (x € 1 000)							
Uitgaven	art.	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010		7 281 708	6 897 232	6 233 524	5 887 129	5 619 833	
Mutatie 1e suppletore begroting 2010	1 t/m 10	4 606 632	2 073 035	983 533	249 573	29 853	
<i>Nieuwe mutaties</i>							
Heffings- en Invorderingsrente	1	- 100 000					
IABF	3	696 904	546 956	302 563	170 406	123 402	
Taakstelling Rijk	10			- 45 786	- 45 786	- 45 786	
Overig	1 t/m 10	2 434	7 317	6 099	5 836	5 830	5 609 448
Stand ontwerpbegroting 2011		12 487 678	9 524 540	7 479 933	6 267 158	5 733 132	5 609 448

Toelichting

Bovenstaande tabel laat de belangrijkste budgettaire aanpassingen aan de uitgavenzijde zien sinds de eerste suppletore begroting 2010. Deze aanpassingen zijn toegelicht in het verdiepingshoofdstuk.

Tabel 2: overzicht belangrijkste niet-belasting ontvangstenmutaties begroting 2011 (x € 1 000)							
Ontvangsten	art.	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010		6 705 473	5 232 256	4 675 647	4 325 677	4 051 913	
Mutatie 1e suppletore begroting 2010	1 t/m 10	602 804	779 756	577 331	944 982	1 871 192	
<i>Nieuwe mutaties</i>							
Premieontvangsten garantieregeling bancaire leningen	2	21 398	22 546	22 545	22 545	22 545	
Opbrengsten Bank Nederlandse Antillen	2		25 000				
Dividend staatdeelnemingen	3	182 000					
Winstafdracht DNB	3	430 000	44 000		25 000	- 82 000	
Aegon	3	500 000					
IABF	3	695 904	179 602	- 12 362	- 100 538	- 110 165	
Stelpost	10			1 029 000	1 150 000	1 189 000	
Overig	1 t/m 10	13 717	- 3 406	- 3 130	- 3 056	- 3 022	6 718 774
Stand ontwerpbegroting 2011		9 151 296	6 279 754	6 289 031	6 364 610	6 939 463	6 718 774

Toelichting

Bovenstaande tabel laat de belangrijkste budgettaire aanpassingen aan de ontvangstenzijde zien sinds de eerste suppletore begroting 2010. Het betreft de niet-belastingontvangsten. Deze aanpassingen zijn toegelicht in het verdiepingshoofdstuk.

2.2 Beleidsartikelen

2.2.1 Belastingen

2.2.1.1 Fiscaal beleid en wetgeving

2.2.1.1.1 Algemene doelstelling

Het ontwerpen van beleid gericht op het genereren van inkomsten en het realiseren van niet-fiscale doelstellingen van het overheidsbeleid.

Omschrijving van de samenhang in het beleid

Het beleid is er op gericht om inkomsten te genereren voor de financiering van overheidsbeleid, om het fiscale instrument selectief in te zetten voor de realisatie van niet-fiscale doelstellingen van het overheidsbeleid, om structuurversterkende maatregelen te nemen en om de Belastingdienst te ondersteunen met wetgeving voor de uitvoering van de belastingwetgeving.

Verantwoordelijkheid

De minister van Financiën is verantwoordelijk voor:

- het te voeren fiscale beleid;
- het opstellen van fiscale wet- en regelgeving;
- het internationaal behartigen van de Nederlandse fiscale belangen.

Externe factoren

Het behalen van deze doelstelling hangt af van:

- de belastingmoraal;
- de politieke en economische ontwikkelingen.

2.2.1.1.2 Operationele doelstellingen

2.2.1.1.2.1 Operationele doelstelling 1

Het genereren van inkomsten.

Motivering

Het financieren van overheidsuitgaven.

Instrumenten

Het ontwerpen van fiscale wet- en regelgeving, zoals het Belastingplan.

Meetbare gegevens

Meetbaar gegeven is de realisatie van geraamde belastingontvangsten. De ontwikkeling en realisatie van de belastingontvangsten komen onder andere aan de orde in de Voorjaarsnota, de Najaarsnota en het Financieel jaarverslag van het Rijk.

2.2.1.1.2.2 Operationele doelstelling 2

Het realiseren van niet-fiscale doelstellingen van kabinetsbeleid.

Motivering

Het inzetten van het fiscale instrument is er mede op gericht om de niet-fiscale doelstellingen van kabinetsbeleid te realiseren. Dit beleid wordt ontwikkeld om inkomensbeleid te voeren, om het aanbod van bepaalde voorzieningen te stimuleren, om maatschappelijk ongewenst gedrag tegen te gaan en wenselijk gedrag te stimuleren, om structuurversterkende maatregelen te nemen, om de arbeidsparticipatie te verhogen, om ondernemerschap te stimuleren, en om het vestigingsklimaat aantrekkelijker te maken.

Instrumenten

Instrumenten zijn:

- het ontwerpen en indienen van fiscale wet- en regelgeving, zoals het Belastingplan 2011 en het wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2011. Gelet op de demissionaire status van het kabinet Balkenende IV past een terughoudende opstelling waar het betreft de ontwikkeling van nieuw beleid ten aanzien van deze niet fiscale doelstellingen in het Belastingplan 2011. Het Belastingplan en de aanverwante voorstellen zijn dan in de eerste plaats gericht op constructie- en fraudebestrijding, bijvoorbeeld in de sfeer van de overdrachtsbelasting en de vennootschapsbelasting, maar ook op het gebied van de gegevensuitwisseling inzake spaartegoeden, effectenbezit en verzekeringsproducten. De budgettaire opbrengst van deze maatregelen wordt aangewend voor (de gedeeltelijke voortzetting van) een beperkt aantal fiscale stimuleringsmaatregelen, zoals de faciliteiten voor speur- en ontwikkelingswerk, het MKB-tarief voor de vennootschapsbelasting en stimuleringsmaatregelen voor de eigen woning;
- het afsluiten en uitvoeren van bilaterale belastingverdragen. Nederland hoopt bijvoorbeeld belastingverdragen te kunnen sluiten met Colombia, Costa Rica en Kenia. Nederland heeft al een vrij uitgebreid netwerk van verdragen dat ook regelmatig terugkerend onderhoud vergt. In dat kader bestaat het voornemen om onderhandelingen te voeren met landen als Brazilië, India en Singapore met als doel de bestaande belastingverdragen te herzien.

Meetbare gegevens

Het inzetten van het fiscale instrument, dat er op is gericht om de niet fiscale doelstellingen van het kabinetsbeleid te realiseren, betreft in belangrijke mate ook doelstellingen van andere departementen. De mate waarin het doel bereikt wordt, wordt door de betreffende departementen verantwoord. Hierover worden in de begroting IXB daarom geen meetbare gegevens opgenomen. Omdat – gelet op de demissionaire status van het kabinet Balkenende IV – in deze begroting de focus niet ligt op nieuw beleid op niet fiscale doelstellingen, wordt hier ook niet verwezen naar doelstellingen uit de begrotingen van andere departementen.

De belastinguitgaven die onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Financiën vallen, zullen vanaf 2012 in begroting IXB van het ministerie van Financiën met de budgettaire consequenties worden opgenomen.¹

2.2.1.1.2.3 Operationele doelstelling 3

Het vereenvoudigen van wet- en regelgeving teneinde de administratieve lasten te verminderen en de taken van de Belastingdienst te vergemakkelijken.

Motivering

Gezocht wordt naar vereenvoudigen van wet- en regelgeving ter vermindering van de administratieve lasten. Daarnaast wordt de wet- en regelgeving ontworpen om de uitvoering door de Belastingdienst mogelijk te maken, te ondersteunen en zo eenvoudig mogelijk te laten verlopen.

Instrumenten

In het Belastingplan 2011 en in het wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2011 is, gelet op de demissionaire status van het kabinet, het aantal voorstellen op dit punt zeer beperkt. Noemenswaard is de modernisering van de zogenoemde dividendnota; met deze vereenvoudiging wordt een besparing op de administratieve lastendruk gerealiseerd van € 5 miljoen.

¹ Het kabinet zegt dit toe in de aanbiedingsbrief bij de beleidsdoorlichting evaluatie belastinguitgaven (AFP10 – 3031)

Het beleid

Overigens zal in 2010/2011 de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel uniformering loonbegrip plaatsvinden. Deze maatregel levert een substantiële AL-reductie op (€ 360 miljoen).

Meetbare gegevens

Een overzicht van de gevolgen voor de burger en het bedrijfsleven wordt gegeven in de paragraaf «Gevolgen voor bedrijfsleven en burger» in de memorie van toelichting op het Belastingplan 2011.

2.2.1.1.2.4 Operationele doelstelling 4

Het evalueren van fiscale wet- en regelgeving.

Motivering

Door de fiscale wet- en regelgeving te evalueren, wordt gezien of de uitgangspunten juist waren en of beoogde doelstellingen ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Instrumenten

Evaluatieonderzoeken

Meetbare gegevens

Het ministerie van Financiën verricht in nauwe samenwerking met de betrokken departementen periodiek evaluaties van alle belastinguitgaven zoals opgenomen in bijlage 5 van de Miljoenennota. In die bijlage wordt een overzicht gegeven van de afgeronde evaluaties in 2009/10. De mate van doelbereiking komt daarin ook aan bod. De eerste volledige evaluatiecyclus wordt in 2010 afgerond en geëvalueerd in een beleidsdoorlichting. De beleidsdoorlichting en de conclusies die het kabinet hieruit trekt zijn in juni 2010 aan de Tweede Kamer gezonden. Het kabinet Balkenende IV onderstreept het belang van de evaluaties en stelt voor om in het vervolg het uitvoeren van nieuwe evaluaties van belastinguitgaven af te stemmen qua timing en periodiciteit op de beleidsdoorlichtingen van de relevante departementale beleidsterreinen. Voor zover belastinguitgaven niet als instrument onder een bepaald beleidsartikel vallen, is een afwegingskader voorgesteld om te bepalen wanneer evaluaties van belastinguitgaven worden uitgevoerd.

2.2.1.2 Belastingdienst

Burgers en bedrijven zijn bereid hun wettelijke verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen (compliance).

Omschrijving van de samenhang in het beleid

De Belastingdienst bevordert compliance door goede dienstverlening te leveren, adequaat toezicht uit te oefenen en zonedig naleving strafrechtelijk af te dwingen.

De Belastingdienst stelt in zijn handelen burgers en bedrijven centraal en gaat uit van vertrouwen. De Belastingdienst stemt zijn handhaving af op houding en beweegredenen van burgers en bedrijven inzake naleving. Uit de instrumenten waarover de Belastingdienst beschikt, zal hij die kiezen die het meest bijdragen aan de compliance. Dit wordt handhavingsregie genoemd.

Verantwoordelijkheid

De minister is verantwoordelijk voor:

- de uitvoering van de heffing en inning van de rijksbelastingen en douanerechten;
- de controle op VGEM-aspecten (veiligheid, gezondheid, economie en milieu) bij invoer, doorvoer en uitvoer van goederen;
- de heffing en inning van de premies werknemers- en volksverzekeringen;

Het beleid

- de uitvoering van de inkomensafhankelijke bijdragen Zorgverzekeringswet;
- handhavingstaken op het gebied van de economische ordening en financiële integriteit;
- de vaststelling en de uitkering van toeslagen;
- de heffing en inning voor derden van een aantal belastingen, heffingen en overige vorderingen.

Externe factoren

De mate waarin deze doelstelling gerealiseerd wordt, hangt af van:

- de economische ontwikkelingen;
- de complexiteit van de (fiscale) wet- en regelgeving;
- Europese en internationale samenwerking;
- de autonome ontwikkeling van het werkpakket van de Belastingdienst.

Meetmethodiek

Compliant gedrag manifesteert zich in:

- zich (terecht) registreren voor belastingplicht;
- (tijdig) aangifte doen;
- juist en volledig aangifte doen;
- (tijdig) betalen.

Net als in andere landen wil de Belastingdienst de komende jaren ervaring opdoen met het meten van het effect van ingezette acties op deze aspecten¹. Als meetinstrument wordt daarvoor de zogeheten *tax bar* gebruikt. Deze *tax bar* bestaat uit het nalevingstekort (de niet of niet tijdig ontvangen belastingontvangsten als gevolg van niet registreren, niet (tijdig) aangifte doen, onjuist en/of onvolledig aangifte doen en niet (tijdig) betalen) en de *compliance map* (de mate van zekerheid over de juistheid en volledigheid van de belastingopbrengsten). De Belastingdienst richt zich in de uitvoering van de handhaving op die segmenten en branches die een groot nalevingstekort kennen. In 2010 is voor de belangrijkste elementen het nalevingstekort in beeld gebracht. In het bijzonder gaat het om de tijdigheid van de aangifte, juistheid en volledigheid van de aangifte en tijdigheid van betaling. Het aspect (terechte) registratie voor belastingplicht is niet in beeld gebracht omdat onbekende belastingplicht zich per definitie aan het zicht onttrekt en daardoor niet goed objectief meetbaar is. Het opsporen van onbekende belastingplicht maakt overigens wel integraal onderdeel uit van de handhavingsactiviteiten van de Belastingdienst. De resultaten zijn in de volgende tabel opgenomen.

	Uitkomsten meting 2009
Percentage aangiften omzetbelasting tijdig ontvangen.	93,6%
Percentage aangiften loonheffingen tijdig ontvangen.	99,6%
Juist en volledig aangifte doen; percentage gemiste belastingopbrengst op basis van de steekproef particulieren (uitgedrukt als percentage van de totale belastingopbrengst voor dit segment) ¹ .	1,2%–1,5%
Juist en volledig aangifte doen; percentage gemiste belastingopbrengst op basis van de steekproef midden en kleinbedrijf (uitgedrukt als percentage van de totale belastingopbrengst voor dit segment) ² .	6,2%–9,2%
Percentage aangiften/aanslagen op tijd betaald.	88%

¹ De steekproef richt zich op de juistheid en volledigheid van de aangiften. Gemiste belastingopbrengsten van onbekende belastingplichtigen en onbekende economische activiteiten worden niet gedetecteerd omdat deze geen deel uitmaken van de steekproef. Het totale fiscale belang van het segment particulieren bedraagt circa € 97 mld.

² Voor de steekproef midden en kleinbedrijf gelden dezelfde opmerkingen als voor de steekproef particulieren. Het totale fiscale belang van het segment MKB bedraagt circa € 30 mld.

¹ OESO, Monitoring Taxpayers' Compliance (2008) en EU, Compliance Risk Management Guide (2010).

De effectgerichte benadering heeft gevolgen voor de wijze waarop de prestaties van de Belastingdienst worden gemeten en verantwoord. Tot nu toe werden de prestaties van het toezicht vooral gemeten met behulp van input- en outputindicatoren. In 2011 wordt overgegaan naar sturing met effectgerelateerde prestatie-indicatoren. Daarnaast wordt voor het jaar 2011 nog gewerkt met een aantal bekende outputindicatoren in gecomprimeerde vorm. Vanaf 2012 wordt voorzien in een volledige overgang naar effectgerichte prestatie-indicatoren.

Naast de nieuwe meting van gedragseffecten meet de Belastingdienst van oudsher de houding van burgers en bedrijven ten aanzien van het voldoen aan fiscale verplichtingen en de klanttevredenheid door middel van een set enquêtevragen in de Fiscale Monitor. Aan de geënquêteerden wordt ondermeer gevraagd of zij belastingontduiking onaanvaardbaar achten, of zij de stelling onderschrijven dat zelf belasting ontduiken uitgesloten is, en of zij van mening zijn dat belasting betalen betekent iets moeten bijdragen.

2.2.1.2.2 Operationele doelstellingen

2.2.1.2.2.1 Operationele doelstelling 1

Burgers en bedrijven dienstverlening aanbieden op de manier die hen past.

Motivering

Een goede dienstverlening ondersteunt belastingplichtigen en toeslagerechtigden om verplichtingen na te komen en rechten te effectueren. Daarvoor is het nodig dat de dienstverlening van de Belastingdienst aansluit op de behoeften van burgers en bedrijven door te laten merken dat we hun fiscale situatie kennen, een communicatievorm aan te bieden die hen past, op het juiste moment beschikbaar te zijn en voor hen begrijpelijke taal te gebruiken.

Instrumenten

- Afgestemd producten en dienstenaanbod;
- Kanaalsturing;
- Vooringevulde aangifte;
- Voorlichting via diverse media (krant, radio en tv, website).

De communicatie met en dienstverlening aan burgers en bedrijven kennen een grote omvang en diversiteit. De effectiviteit en efficiency van communicatie en dienstverlening kunnen worden vergroot als de afstemming van de producten, diensten en kanalen verbetert. In 2010 is daarom een (meerjarig) plan van aanpak opgesteld om te komen tot een centrale regie over de verschillende dienstverleningskanalen. Op basis van dat plan is per kanaal (internet, telefonie, balie en post) een kanaalmanager uit het betrokken dienstonderdeel aangesteld. Onder centrale regie zullen zij aan de uitvoering van het plan gestalte geven. In eerste instantie wordt vooral geïnvesteerd in het optimaal inrichten van de kanalen. In volgende jaren ligt de nadruk op kanaalafstemming en -sturing. Internet wordt in deze ontwikkelingen steeds meer gepositioneerd als voorkeurskanaal.

Meetbare gegevens

Prestatie-indicator in %	Waarde 2008	Waarde 2009	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011
Bereikbaarheid Belastingtelefoon	81%	74%	80–85%	80–85%
Eén contact	91%	91%	90–95%	90–95%
Kwaliteit beantwoording fiscale vragen Belastingtelefoon (extern gemeten)	74%	81%	80–85%	80–85%
Kwaliteit status en procesvragen Belastingtelefoon	86%	87%	90–95%	90–95%
Tijdige reactie op complexe vragen				
• binnen 2 werkdagen na dag van ontvangst en	91%	94%	85–90%	85–90%
• binnen 4 werkdagen na dag van ontvangst	94%	98%	90–100%	90–100%
Versnellen van de processen				
• Afhandeling BTW- en loonheffingnummer <5 dagen	98%	95%	95–98%	95–98%
• Verlenen VAR verklaring <5 dagen	80%	92%	90–100%	90–100%
Afgehandelde bezwaren binnen AWB-termijn	91%	87%	95–98%	95–100%
Afgehandelde klachten binnen AWB-termijn	–	88%	98–100%	98–100%
Ervaren kwaliteit dienstverlening				
• ervaren duidelijkheid correspondentie	82%	84%	80–85%	80–85%
• ervaren snelheid afhandeling	54%	64%	65–70%	65–70%
• ervaren bereikbaarheid	60%	67%	65–70%	65–70%
• ervaren nakomen van afspraken	81%	86%	85–90%	85–90%
Klanttevredenheid continu				
• Internet			70–75%	70–75%
• Balie			75–85%	75–85%
• Telefonie	74%	72%	70–75%	70–75%

Toelichting

• *Bereikbaarheid.*

De bereikbaarheidsnorm geeft het percentage weer van het aantal bellers dat daadwerkelijk verbinding heeft gekregen met de BelastingTelefoon. Daarbij wordt een gemiddelde maximale wachttijd gehanteerd van tachtig tot honderd seconden na het doorlopen van het keuzemenu. Gedurende het jaar is in een aantal maanden het aanbod zo groot dat het de capaciteit overtreft. Het vergroten van de capaciteit, gericht op afvangen van dit piekaanbod, is niet doelmatig. Daarom wordt in deze maanden de bereikbaarheidsnorm niet volledig gerealiseerd. De doelstelling van 80–85% geldt als gemiddelde jaardoelstelling.

• *Eén contact.*

Door het verleggen van backoffice-werkzaamheden naar de frontoffice streeft de Belastingdienst er naar om klanten in één contact te helpen. Om meer zaken direct te kunnen afhandelen, komen er meer mogelijkheden voor de Belastingtelefoon om wijzigingen door te voeren. In niet meer dan 5 tot 10% van de gevallen wordt doorverwezen naar de backoffice (terugbelactie).

• *Kwaliteit.*

De Belastingtelefoon streeft kwalitatief goede antwoorden na. Dit wordt bereikt door goed opgeleide telefonied medewerkers zodat de inhoud (kwaliteit en actualiteit) van het antwoord niet afhankelijk is van degene die de vraag beantwoordt. Door externe bureaus wordt gemeten of de goede antwoorden (fiscaal) worden gegeven, intern wordt de juistheid van status- en procesvragen gemeten.

• *Tijdige reactie op complexe vragen.*

De Belastingdienst heeft als doelstelling dat burgers en bedrijven binnen twee werkdagen vanuit de backoffice (regiokantoren) worden teruggebeld als een vraag niet direct telefonisch beantwoord kan worden. Dit geldt ook voor het proces van toeslagen.

¹ De streefwaarden van de Belastingdienst worden voor zover mogelijk weergegeven in bandbreedtes. Hiermee geeft de Belastingdienst per prestatie-indicator aan wat de onder- en de bovengrens is.

Het beleid

- *Versnellen van processen.*

Voor het toekennen van een omzetbelasting- en loonheffingnummer geldt als regel een termijn van vijf werkdagen. Ook voor de VAR (verklaring arbeidsrelatie) geldt dat de doelstelling is de verwerkingstijd van de standaardaanvragen te beperken tot vijf werkdagen. Met de VAR kan de belanghebbende vooraf zekerheid krijgen over de vraag of het inkomen uit een arbeidsrelatie belastbaar is als winst uit onderneming, als resultaat overige werkzaamheden of als loon uit dienstbetrekking.

- *Bezwaren en klachten.*

Bezwaren en klachten worden AWB-conform behandeld. Gekozen is voor een bandbreedte omdat gelet op de omvang van het aantal bezwaarschriften volledige afdoening binnen de wettelijke termijnen in de praktijk niet altijd haalbaar is.

- *Ervaren kwaliteit.*

Deze indicatoren worden jaarlijks gemeten met behulp van de Fiscale Monitor.

- *Klanttevredenheid.*

De klanttevredenheid wordt voor alle kanalen gemeten. Voor 2010 wordt voor de balie en internet ervaring opgedaan door na een contact direct te vragen naar de tevredenheid over het contact. Voor telefonie wordt de tevredenheid al langer gemeten.

2.2.1.2.2.2 Operationele doelstelling 2

Door toezicht en opsporing bevordert de Belastingdienst dat burgers en bedrijven hun wettelijke verplichtingen nakomen.

Motivering

Bij de uitvoering van zijn taken laat de Belastingdienst zich leiden door rechtszekerheid, eenheid van beleid en uitvoering en rechtsgelijkheid. Kwaliteit in termen van professionaliteit, duidelijkheid en snelheid is daarbij van belang. Waar nodig richt de Belastingdienst zich op gedragsverandering. De nadruk ligt op preventieve instrumenten en toezicht in de actualiteit. De bedoeling is goed gedrag te stimuleren, fouten te voorkomen en, indien nodig, in de actualiteit bij te sturen. Bij de uitvoering wordt samenwerking gezocht. Waar mogelijk worden vormen van horizontaal toezicht toegepast.

De Belastingdienst maakt onderscheid in individuele en groepsgewijze klantbehandeling. In het segment Middelgrote/Zeer grote organisaties (MGO/ZGO) vindt individuele klantbehandeling plaats.

Voor de segmenten Particulieren (P) en Midden- en Kleinbedrijf (MKB) is gegeven de omvang van deze segmenten sprake van groepsgewijze klantbehandeling. Dat betekent dat niet meer de aangifte van een individuele belastingplichtige centraal staat maar dat gekeken wordt naar het gedrag van branches of ander gemeenschappelijke kenmerken van groepen belastingplichtigen. Binnen het segment MKB onderscheidt de Belastingdienst starters, Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP) en MKB ondernemingen met personeel (MKB-P). Hierbij wordt om redenen van effectiviteit en efficiency waar mogelijk gekozen voor een thematische werkwijze.

Het toezicht bij Toeslagen is gericht op het correct, dat wil zeggen op basis van de wettelijke grondslagen, uitbetalen van het juiste bedrag. Het toezichtbeleid komt tot stand in afstemming met de departementen die beleidsinhoudelijk verantwoordelijk zijn voor de inkomensafhankelijke regelingen.

Opsporing is onderdeel van handhavingsregie.

Het beleid

Instrumenten

Instrumenten zijn onder meer:

- horizontaal toezicht;
- handhavingscommunicatie;
- onderzoeken toezicht buiten;
- kantoortoetsen;
- strafrechtelijke onderzoeken.

Meetbare gegevens

Prestatie-indicator	Waarde 2008	Waarde 2009	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011
Organisaties waarbij de mogelijkheden tot horizontalisering zijn beoordeeld (als percentage van het aantal organisaties in dit segment): • MGO • ZGO			25–35% 65–75%	35–45% 70–80%
Organisaties waarbij de Belastingdienst zicht heeft op de kwaliteit van de opzet en bestaan van de fiscale beheersing (als percentage van het aantal organisaties in dit segment): • MGO • ZGO			25–35%	20–25% 40–50%
Organisaties waarbij de Belastingdienst zicht heeft op de kwaliteit van de werking van de fiscale beheersing (als percentage van het aantal organisaties in dit segment). • MGO • ZGO			15–25%	10–15% 20–30%

Toelichting

De Belastingdienst richt zich bij de individuele klantbehandeling in het segment MGO/ZGO op het vergroten van de zekerheid over de juistheid en volledigheid van de belastingontvangsten. De Belastingdienst ondersteunt en stimuleert organisaties om de kwaliteit van de aangifte te versterken. Zicht op de kwaliteit van de fiscale beheersing staat daarbij centraal. De Belastingdienst bespreekt met de organisatie hoe hij zijn verantwoordelijkheid invult met betrekking tot zijn aangifte. Daarbij wordt vastgesteld hoe de organisatie omgaat met fiscaliteit en of de randvoorwaarden aanwezig zijn om te komen tot een adequate beheersing daarvan. De organisatie beoordeelt daarna cyclisch de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersing van de (fiscaal relevante) bedrijfsprocessen en deelt de resultaten daarvan met de Belastingdienst. De Belastingdienst monitort dit proces en bepaalt in welke mate gesteund kan worden op deze interne beheersing. Periodiek wordt dit getoetst, doorgaans door de uitvoering van een steekproef. In 2011 besteedt de Belastingdienst extra aandacht aan de implementatie van horizontaal toezicht bij gemeenten en woningcorporaties.

Het beleid

Prestatie-indicator	Waarde 2008	Waarde 2009	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011
Aantal MKB ondernemingen onder een horizontaal toezichtconvenant ¹			2 500–7 500	15 000–30 000
Percentage contacten met starters: startersbezoeken en klantgesprekken (ten opzichte van het totaal aantal starters)				15–25%
Tijdigheid aangiften: Percentage bereikte belastingplichtigen na verzuim (OB)				50–60%
Tijdigheid aangiften: Percentage bereikte belastingplichtigen na verzuim (LH)				90–95%
Tijdigheid aangiften: Percentage bereikte belastingplichtigen na verzuim (IH niet winst)				90–95%
Tijdigheid betalen: Achterstand invordering	2,2%	2,4%	2,5%–3,0%	2,5%–3,0%

¹ Het betreft MKB ondernemingen die naar verwachting gebruik kunnen maken van een intermediair convenant. Voorheen was deze indicator gericht op het aantal aangiften van deze ondernemingen.

Toelichting

Voor 2011 richt de Belastingdienst zich in de segmenten Particulieren en MKB op:

- **Horizontaal toezicht MKB.** De Belastingdienst geeft horizontaal toezicht een belangrijke plaats in zijn handhavingsaanpak voor het MKB-segment. Hiervoor streeft de Belastingdienst naar het maken van afspraken met fiscaal intermediairs. Ondermeer betekent dit dat aangiften die verzorgd worden door intermediairs aan kwaliteitseisen moeten voldoen. Aangiften worden steekproefsgewijs gecontroleerd. Horizontalisering krijgt tevens vorm door de samenwerking op te zoeken met fiscaal administratieve dienstverleners, brancheorganisaties en aanbieders van ICT-oplossingen. De Belastingdienst overlegt daarbij ondermeer over de controleerbaarheid van te ontwikkelen administratieve software.
- **Juistheid en volledigheid van de aangifte.** Belangrijke thema's daarbinnen zijn de startersaanpak, vastgoed, buitenlands vermogen, arbeidsmarkt, auto, carousel fraude en voorlopige teruggave (VT) fraude. De Belastingdienst streeft er naar om in een zo vroeg mogelijk stadium de begeleiding van startende ondernemingen vorm te geven. De aanpak richt zich op voorlichting over regelgeving en administratieve verplichtingen en het beoordelen van ondernemerschap en de kwaliteit van de administratie. Onderdeel van de thema's is het opsporen van onbekende belastingplichtigen en het tegengaan van onterechte registratie voor belastingteruggaven.
- **Tijdigheid aangifte.** Een gedeelte van de burgers en bedrijven doet niet of niet altijd tijdig hun aangifte. In 2011 voert de Belastingdienst een actief beleid op het tijdig ontvangen van deze aangiften door zo snel mogelijk contact op te nemen.
- **Tijdigheid betaling.** Een gedeelte van de burgers en bedrijven betaalt niet of niet altijd tijdig hun belastingen. De Belastingdienst stelt daarom een grens aan de betalingsachterstand bij invordering. Het bedrag van de betalingsachterstand bij invordering wordt weergegeven als een percentage van de totale belasting- en premieontvangsten.

Het beleid

Prestatie-indicator	Waarde 2008	Waarde 2009	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011
Toeslagen	n.v.t.	n.v.t.	Het toezicht wordt volgens planning uitgevoerd.	Het toezicht wordt volgens planning uitgevoerd.
Percentage processen-verbaal dat leidt tot veroordeling/transactie (%)	84	86	82–85	82–85

Toelichting

- De zorgtoeslag, huurtoeslag en kinderopvangtoeslag berusten op grondslagen die voor het overgrote deel geverifieerd kunnen worden met gegevens uit onafhankelijke registraties. Dit gebeurt in het massale toezicht. Omdat voorafgaand toezicht praktisch niet mogelijk is, vindt dat zoveel mogelijk in de loop van het toeslagjaar plaats en in ieder geval bij het definitief toekennen. Door toezicht uit te voeren, wordt gerealiseerd dat de grondslaggegevens in afdoende mate zijn geverifieerd vóór het moment van definitief toekennen. Door zowel gebruik te maken van bij andere organisaties aanwezige contra-informatie als convenanten af te sluiten met brancheorganisaties (horizontaal toezicht), worden de toezichtlasten zoveel mogelijk beperkt.
- De Belastingdienst geeft bij het selecteren van aanmeldingen voor strafrechtelijk onderzoek prioriteit aan zaken die niet alleen financieel, maar ook anderszins maatschappelijk van voldoende gewicht zijn. De doelstelling voor het percentage processen-verbaal dat leidt tot een veroordeling of een transactie door het aanleveren van kwalitatief goede zaken is een resultante van het overleg tussen het Openbaar Ministerie, de financiële toezichthouders en de FIOD (Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst). De FIOD verdeelt haar capaciteit evenredig over fiscale zaken en financieel-economische zaken (vastgoed, carousel fraude, integriteit financieel stelsel).

Prestatie-indicator	Waarde 2008	Waarde 2009	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011
Kwaliteitsscore Belastingregio's (index)	109	108	106–110	106–110
Kwaliteitsscore Douane (index)	112	103	106–110	106–110

Bij het sturen op effecten is kwaliteitsbeheersing essentieel. De Belastingdienst maakt daarvoor gebruik van de fiscale kwaliteitsindex (FIX). FIX meet door middel van collegiale toetsing de kwaliteit van de heffing, controle en invordering van de verschillende belastingmiddelen, accijnzen en invoerrechten.

Prestatie-indicator	Waarde 2008	Waarde 2009	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011
Aantallen onderzoeken toezicht buiten	98 000	116 000	90 000–110 000	75 000–110 000
Aantallen behandelde aangiften IH en Vpb	1 106 000	933 000	680 000–900 000	450 000–650 000

De Belastingdienst doet onderzoeken en behandelt aangiften daar waar deze vormen van toezicht effect sorteren. Deze traditionele producten maken naast andere instrumenten onderdeel uit van de handhavingsmix. Voor 2011 wordt verwacht dat de bij de streefwaarden weergegeven aantallen leiden tot de meest optimale handhavingsmix.

2.2.1.2.2.3 Operationele doelstelling 3

Het leveren van een bijdrage aan de bescherming van de samenleving tegen ongewenste goederen.

Motivering

Door controle op goederen die via Nederland de EU binnenkomen of verlaten, worden de risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid, economie en milieu (VGEM) afgedekt. Het toezicht van de Douane is gericht op het vergroten van de zekerheid over de veiligheid van deze goederenstromen en op het terugbrengen van veiligheidstekorten. Daarbij wordt samengewerkt met het bedrijfsleven en wordt de vorm en intensiteit van toezicht mede afhankelijk van bedrijfseigen controlemechanismen en kwaliteits- en veiligheidssystemen (horizontaal toezicht). Een bedrijf dat het certificaat van Authorized Economic Operator verkrijgt (gebaseerd op Europese wetgeving) voldoet aan een aantal gestelde eisen waardoor een lichter controleregime van toepassing is. Het streven is om een aanzienlijk deel van de goederenstroom door middel van deze aanpak onder toezicht te stellen. Voor de niet gecertificeerde goederenstromen hanteert de Douane een risicogerichte aanpak. Aard en omvang van de risico's bepalen de inzet van het handhavingsniveau en bijbehorende instrumenten. Deze systematiek en manier van werken leiden tot een gedifferentieerde inzet van verschillende handhavingsvormen: van het toezicht op groepen (via het elektronisch volgen van vaar- en vliegbewegingen, cameratoezicht op groepen objecten) naar het toezicht op specifieke objecten (toezicht op entiteit- en zendingniveau). Door de handhaving op deze wijze te organiseren en alle relevante handhavingsinstrumenten in hun onderlinge samenhang in te zetten wordt bereikt dat de gehele goederenstroom op basis van risicoanalyse wordt benaderd. De controles op goederen en passagiers worden veelal in samenwerking met andere handhavingdiensten uitgevoerd en vinden vooral plaats in de mainports (haven van Rotterdam en luchthaven Schiphol).

Instrumenten

Instrumenten zijn:

- certificering van ondernemingen die voldoen aan bepaalde (interne) beheersingseisen;
- fysieke controles op de goederenstromen;
- administratieve controles.

Meetbare gegevens

Prestatie-indicator	Waarde 2008	Waarde 2009	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011
Scancontroles vracht	93 000	98 000	90 000–110 000	90 000–110 000
Fysieke controles vracht	94 000	99 000	90 000–110 000	95 000–120 000
Fysieke controles koeriers/post	112 000	108 000	95 000–115 000	95 000–115 000
Controles op vluchten passagiers				11 500–14 000
Fysieke controles ambulant buitengrens	44 000	43 000	30 000–37 000	30 000–37 000
Uren toezicht, gebied- en objectgerelateerd	700 000	491 000	400 000–440 000	475 000–525 000

Toelichting

- Scancontroles vracht en fysieke controles vracht zijn twee verschillende vormen van controle die elkaar kunnen opvolgen. Met de scancontroles worden grotere hoeveelheden gecontroleerd. Deze controles kunnen bij afwijkende beelden leiden tot een fysieke controle door een controlerend ambtenaar. De vaststelling van een afwijking vindt altijd plaats door middel van een fysieke controle. De bandbreedte voor fysieke controles vracht is naar boven aangepast. Dit

houdt verband met de eis vanuit Brussel voor een minimum aan opnamecontroles, in combinatie met de verwachting dat de economie in 2011 zal aantrekken en daarmee het aantal te controleren goederenbewegingen.

- Met de nieuwe prestatie-indicator controles op vluchten passagiers komt de differentiatie in de controleaanpak tot uitdrukking. De Douane gaat uit van een gradatie in risico's op vluchtniveau, met bijbehorende controledichtheid en inzet van handhavingsmiddelen. Eén van die middelen is de fysieke controle op passagiers; dit was tot en met 2010 de gehanteerde prestatie-indicator. Andere middelen zijn profiling, inzet van speurhonden en security-scan. De streefwaarde is bepaald op basis van een prognose van het aantal vluchten per risicogroep in relatie tot het beoogde handhavingpercentage voor die risicogroep. Dit handhavingpercentage varieert van 100% (de zgn. 100%-controles) tot 5% (de laag risicovluchten).
- De Douane houdt verder gebieds- en objectgerelateerd toezicht langs de kustlijn, op zee- en luchthavens. Deze vorm wordt mede ingegeven door de wens zichtbaar te zijn. De streefwaarde is teruggezet op het niveau dat gold voor 2009. De lagere bandbreedte voor 2010 hield verband met een voorgenomen overname van het toezicht op de terminals in het Rotterdamse havengebied door het bedrijfsleven (onderdeel van horizontaal toezicht). Door de economische ontwikkelingen is dit op verzoek van het bedrijfsleven uitgesteld. Dit betekent dat de Douane deze taak vooralsnog blijft uitoefenen. Er is vergeleken met 2010 geen sprake van extra toezicht, maar van continuering van het niveau van 2009.
- Controles zijn meestal integraal, wat betekent dat zowel op VGEM-aspecten als op nakoming van fiscale verplichtingen wordt gecontroleerd. Deze controles worden op verschillende momenten uitgevoerd: op het moment dat goederen worden aangeboden voor invoer (fysieke controle), na de invoer aan de hand van administratie van bedrijven (administratieve controle) en bij ambulante controles op accijns in het binnenland (fysieke controle).

2.2.1.2.2.4 Operationele doelstelling 4

Efficiënte en soepele uitvoering van de massale processen.

Motivering

De Belastingdienst maakt bij zijn werkzaamheden veel gebruik van ICT toepassingen, waarmee de verschillende bedrijfsprocessen op een snelle en efficiënte wijze worden uitgevoerd. Voor burgers en bedrijven betekent dit dat zij sneller zekerheid krijgen over hun fiscale positie. De activiteiten op dit terrein zullen in 2011 vooral worden beoordeeld op het criterium dat zij een bijdrage leveren aan de continuïteit van de bedrijfsprocessen.

Instrumenten

Informatiesystemen voor massale verwerking zoals de aangifte-, aanslag-, en invorderingssystemen.

Meetbare gegevens

Prestatie-indicator	Waarde 2008	Waarde 2009	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011
Aantal zendingen zonder fouten	–	99%	99–100%	≥ 99%
Tijdige verwerking van mutaties rekeningnummers (binnen 5 werkdagen)	–	100%	99–100%	≥ 99%
Tijdige verwerking van terugbetalingen (binnen 5 werkdagen)	–	87%	99–100%	≥ 99%
Tijdige verwerking van verrekeningen van terug-gaven met nog openstaande aanslagen (binnen 2 weken)	–	100%	99–100%	≥ 99%
Aangiften IB vóór 1 april ingediend; aanslag vóór 1 juli	99,3%	99,9%	98–100%	98–100%
Tijdige verwerking eerste aanvragen en mutaties toeslagen (binnen 8 weken)	93,6%	97,3%	96–100%	96–100%

Toelichting

- De Belastingdienst wil ervoor zorgen dat belastingplichtigen en toeslaggerechtigden de juiste berichten ontvangen. Grote stromen beschikkingen (aanslagen, toeslagen) worden voor verzending systematisch gecontroleerd op juistheid, volledigheid en inhoudelijke (fiscale) kwaliteit. Het gaat om tienduizenden verzendpartijen die goed zijn voor meer dan 100 miljoen poststukken.
- Voor het opleggen van aanslagen en het verwerken van aanvragen en mutaties toeslagen streeft de Belastingdienst jaarlijks naar een tijdige verwerking conform de daarvoor geldende termijnen.

2.2.1.3 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel budgettaire gevolgen (x € 1 000)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verplichtingen	3 868 142	3 631 482	3 648 721	3 572 726	3 520 524	3 487 527	3 486 475
Uitgaven	3 759 696	3 631 482	3 648 721	3 572 726	3 520 524	3 487 527	3 486 475
Programma-uitgaven	853 033	704 657	809 663	809 671	809 671	809 671	809 671
Waarvan juridisch verplicht		704 657	809 663	809 671	809 671	809 671	809 671
<i>Doelstelling 2: toezicht en opsporing</i>							
Heffings- en invorderingsrente	843 823	700 000	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000
Overige programma-uitgaven	9 210	4 657	9 663	9 671	9 671	9 671	9 671
Apparaatsuitgaven	2 906 663	2 926 825	2 839 058	2 763 055	2 710 853	2 677 856	2 676 804
Ontvangsten	104 564 951	114 175 496	113 658 164	123 078 425	130 682 620	137 489 956	144 091 451
Programma-ontvangsten							
<i>Algemene doelstelling</i>							
Belastingontvangsten	103 304 531	113 032 271	112 480 539	121 941 700	129 540 895	136 348 231	142 949 726
<i>Doelstelling 2: toezicht en opsporing</i>							
Heffings- en invorderingsrente	867 065	748 500	772 900	740 000	747 000	747 000	747 000
Overige programma-ontvangsten	360 794	373 753	383 753	386 753	384 753	384 753	384 753

Het beleid

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Apparaatsontvangsten	32 561	20 972	20 972	9 972	9 972	9 972	9 972

Toelichting op de budgettaire gevolgen van beleid

Verplichtingen

In 2011 zijn de geraamde verplichtingen gelijk aan de geraamde uitgaven. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichtingen bij de uitgaven.

Uitgaven

Programma-uitgaven

De programma- uitgaven ad € 809,6 mln bestaan voor het grootste deel uit betalingen aan de heffing- en invorderingsrente, namelijk € 800 miljoen. De overige programma- uitgaven ad € 9,6 mln hebben betrekking op onder andere vergoeding van proceskosten ad € 2,5 miljoen en rente-uitgaven in verband met het depotstelsel ad € 5,0 miljoen.

Apparaatsuitgaven

De apparaatsuitgaven betreffen de Belastingdienst (€ 2,82 miljard) en het directoraat-generaal Fiscale Zaken (€ 13,8 miljoen). De apparaatuitgaven van de Belastingdienst betreffen personeel (€ 1,7 miljard) en materieel (€ 1,1 miljard). Het apparaatbudget van de Belastingdienst betreft de uitvoeringskosten voor het primaire proces en de ondersteuning daarvan. Het primaire proces omvat de Belastingregio's, Douane, Toeslagen, FIOD, BelastingTelefoon, de Centrale Administratie en het directoraat-generaal Belastingdienst. De ondersteuning betreft de huisvesting en de facilitaire dienstverlening, ICT en kennis en communicatie.

Belastingontvangsten

De belastingontvangsten in de tabel budgettaire gevolgen zijn netto-ontvangsten. De netto ontvangsten zijn gelijk aan de totale belastingontvangsten minus de afdrachten aan het Gemeentefonds en het Provinciefonds op grond van de Financiële verhoudingswet, en minus de afdracht aan het BTW-Compensatiefonds. In onderstaande tabel staat de aansluiting van de Miljoenennota 2011 met de begroting IXB. De Miljoenennota bevat een toelichting op de belastingontvangsten.

Tabel aansluiting belastingontvangsten Miljoenennota 2010 met IXB (x € 1 000)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Totale belastingontvangsten	124 893 702	135 742 671	134 578 115	143 742 332	151 389 241	158 114 266	164 413 457
Afdracht Gemeentefonds	- 17 685 704	- 18 464 709	- 18 110 864	- 17 820 020	- 17 861 952	- 17 797 863	- 17 640 592
Afdracht Provinciefonds	- 1 326 381	- 1 457 663	- 1 142 512	- 1 085 960	- 1 090 028	- 1 071 806	- 926 773
Afdracht BTW-Compensatiefonds	- 2 577 086	- 2 788 028	- 2 844 200	- 2 894 652	- 2 896 366	- 2 896 366	- 2 896 366
Belastingontvangsten IXB	103 304 531	113 032 271	112 480 539	121 941 700	129 540 895	136 348 231	142 949 726

Het beleid

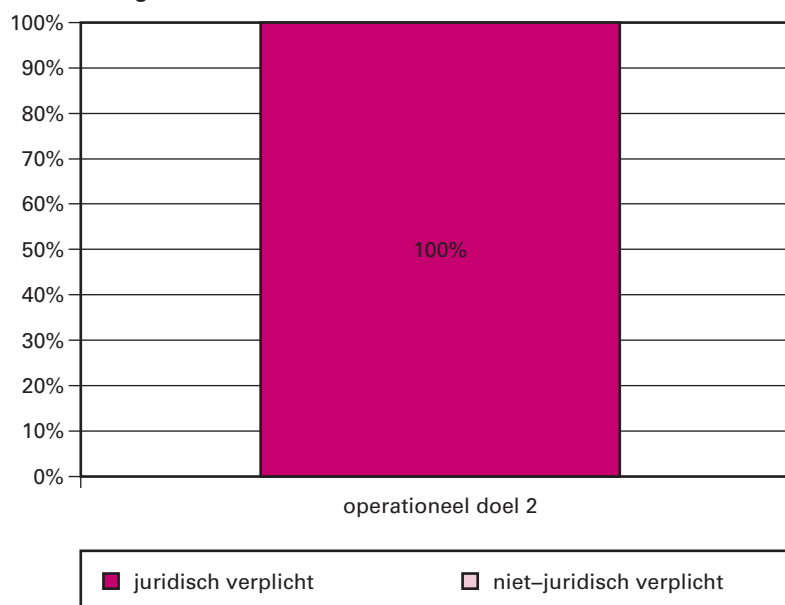
Overige programma-ontvangsten

De overige programma-ontvangsten zijn ontvangen schikkingen en boetes (€ 199,5 miljoen) en terug te ontvangen kosten van vervolging (€ 184,3 miljoen).

Apparaatsontvangsten

De apparaatsontvangsten ad € 21 miljoen bestaan o.a. uit ontvangsten in verband met werkzaamheden die de Belastingdienst voor andere overheidsorganisaties uitvoert en uit ontvangsten voor uitleen van personeel.

Grafiek budgetflexibiliteit

Toelichting

In de programma-uitgaven van de Belastingdienst zit geen budgetflexibiliteit; ze zijn voor honderd procent juridisch verplicht. Deze uitgaven vloeien voort uit bestaande wet- en regelgeving en/of uit uitspraken van het Europese Hof van Justitie.

2.2.1.4 Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid

Onderzoek onderwerp	AD of OD ¹	Start	Afgerond	Vindplaats	
Beleidsdoorlichting	Evaluatie van de vijfjaarscyclus van de evaluatie van de belastinguitgaven	OD 4	2008	2010	www.rijksbegroting.nl
Effectenonderzoek ex post					
Overig evaluatieonderzoek					

¹ AD is algemene doelstelling, OD is operationele doelstelling

Het beleid

Belastingdienst

	Onderzoek onderwerp	AD of OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Bijdrage ter verhoging van de compliance	AD	2009	2010	
Effectenonderzoek ex post	Effect uitvoering toezicht MGO/ZGO en Toeslagen op doelstelling compliance	AD	2010	2011	
	Effect uitvoering toezicht Douane op doelstelling compliance	AD	2011	2012	
Overig evaluatieonderzoek	Fiscale Monitor	AD OD 1 OD 2	jaarlijks		www.belastingdienst.nl
	FIX	OD 2 OD 3	Jaarlijks		Beheersverslag
	Audits kleine middelen (nader te bepalen)	OD 2	Jaarlijks		Beheersverslag
	Periodieke audits grote ICT-projecten	OD 2 OD 4	Jaarlijks		Beheersverslag
	Audits procesbeheersing (nader te bepalen)	OD 2 OD 3 OD 4	Jaarlijks		Beheersverslag

2.2.2. Financiële markten

2.2.2.1 Algemene doelstelling

Een integer en stabiel financieel stelsel waarin de financiële markten goed functioneren, voldoende toegankelijk en transparant zijn en een gunstige internationale concurrentiepositie kennen.

Omschrijving van de samenhang in het beleid

Om de keuze aan financiële producten tegen gunstige voorwaarden en concurrerende prijzen te stimuleren en het vertrouwen in het financiële stelsel te bevorderen zorgt de minister voor wet- en regelgeving voor het toezicht op de financiële sector zodat consumenten met voldoende informatie en vertrouwen financiële producten kunnen afnemen en ondernemingen kunnen functioneren in een gunstig vestigingsklimaat. De afgelopen jaren hebben geïllustreerd wat het wegvallen van zekerheden betekent. Goed functionerende, internationaal concurrerende financiële markten en een integer financieel stelsel zijn essentieel en kenmerken zich doordat marktverstoringen worden voorkomen of opgelost, de financiële sector niet misbruikt wordt voor witwassen of de financiering van terrorisme en het betalingsverkeer goed functioneert. Ter bevordering van het betalingsverkeer draagt de minister ook de verantwoordelijkheid voor een ongestoorde muntvoorziening.

Verantwoordelijkheid

De minister is verantwoordelijk voor:

- Het functioneren van het financiële bestel. Concreet betekent dit dat de minister verantwoordelijk is voor de institutionele structuur van het toezicht, de wet- en regelgeving die hieraan ten grondslag ligt en voor de besluitvorming over eventuele besteding van publieke middelen bij een crisis. Het daadwerkelijke toezicht wordt uitgevoerd door De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM);
- Ongestoorde voorziening van voldoende munten.

Externe factoren

Het behalen van deze doelstelling is onderhevig aan politieke, economische en internationale ontwikkelingen.

2.2.2.2 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel budgettaire gevolgen (x € 1 000)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verplichtingen	44 538 843	152 971 540	78 169	70 506	65 838	65 838	65 838
<i>waarvan garantieverplichtingen</i>	44 363 369	152 899 131					
Garantie verhoging plafond kredietfaciliteit AFM							
Garantieregeling bancaire leningen	44 360 869	152 899 131					
Garantie Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekering	2 500						
<i>waarvan verplichtingen uit hoofde van het Depositogarantiestelsel/icesave</i>	10 174						
Uitgaven	351 554	87 409	78 169	70 506	65 838	65 838	65 838
Waarvan juridisch verplicht							
<i>Doelst. 1 Goed functionerende financiële markten</i>							
Uitkering Deposito Garantiestelsel (DGS)/icesave	199 054						
Bijdrage toezicht AFM	28 931	27 992	26 883	26 370	26 008	26 008	26 008
Bijdrage toezicht DNB	18 950	28 515	23 712	18 210	17 958	17 958	17 958

Het beleid

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Platform CentiQ	3 107	3 842	2 700	2 300			
Rechtspraak Financiële Markten	550	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Overige programma-uitgaven ¹	531	1 454	1 030	770	770	770	770
<i>Doelst. 2 Integer financieel stelsel</i>							
Caribbean Financial Action Taskforce	42	32	32	32	32	32	32
<i>Doelst. 3 Ongestoorde muntcirculatie</i>							
Muntcirculatie ²	10 111	14 515	14 765	14 765	14 165	14 165	14 165
Afname munten in circulatie	81 593						
Apparaatsuitgaven	8 685	10 059	8 047	7 059	5 905	5 905	5 905
Ontvangsten	132 212	415 635	392 960	262 404	183 513	183 513	6 437
<i>Doelst. 1 Goed functionerende financiële markten</i>							
Premieontvangsten garantieregeling bancaire leningen	115 983	407 210	361 523	255 967	177 076	177 076	
Overige programma-ontvangsten	6 789	3 241	26 253	1 253	1 253	1 253	1 253
<i>Doelst. 3 Ongestoorde muntcirculatie</i>							
Ontvangsten muntwezen	9 440	5 184	5 184	5 184	5 184	5 184	5 184
Toename munten in circulatie							

¹ Betreft de subsidie aan de stichting SOPO t.b.v. het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) € 650 000 in 2011 en de bijdrage aan de International Accounting Standard Board van € 380 000 in 2011

² Inclusief subsidie aan stichting Geld- en Bankmuseum van € 0,5 mln in 2011

Uitgaven

Bijdrage Toezicht

De kosten van het toezicht op de financiële markten worden grotendeels gedragen door marktpartijen. De Staat neemt, naast een aantal specifieke werkzaamheden van de toezichthouders, in het algemeen de financiering van handhavingsactiviteiten van de toezichthouders die een algemeen belang dienen voor zijn rekening.

Mede naar aanleiding van door het College van Beroep voor het bedrijfsleven gedane uitspraken is opnieuw gekeken naar de bekostigingssystematiek. De Tweede Kamer is hierover onder meer bij brief van 18 maart 2010 geïnformeerd. Uit de brief blijkt de wenselijkheid van een aanpassing van bestaande systeem. Daar wordt thans aan gewerkt.

Platform CentiQ

Uitgangspunt voor de begroting van platform CentiQ is dat het ministerie van Financiën samen met een aantal spilpartners het platform gezamenlijk financiert. Het ministerie van Financiën is de initiatiefnemer en heeft daarom de eerste jaren relatief gezien meer bijdragen dan de andere deelnemers (onder andere ministeries, ZBO's, branchevertegenwoordigers en een universiteit). Voor de komende jaren neemt de bijdrage van het ministerie van Financiën af.

Rechtspraak financiële markten

De minister van Financiën heeft een betalingsverplichting voor de tuchtrechtspraak voor accountants op grond van artikel 21, eerste lid van de Wet tuchtrechtspraak accountants. Deze wet is halverwege 2009 in werking getreden. Deze cijfers zijn gebaseerd op de begroting van 2010. De begroting van de accountantskamer zal in het najaar vóór 1 december worden ingediend.

Het beleid

Muntcirculatie

Muntcirculatie bestaat uit uitgaven die betrekking hebben op de muntproductie, de subsidie aan het Geld- en Bankmuseum en de vergoeding van de kosten van het Nationaal Analysecentrum voor Munten. De muntproductie in de jaren 2011 en verder is afhankelijk van de ontwikkelingen in de muntvraag.

Toename/afname in munten in circulatie

Het in omloop brengen van reguliere euromunten leidt tot ontvangsten voor de Staat en tegelijkertijd tot een schuld aan het publiek. Wanneer er meer munten in omloop worden gebracht dan dat er uit omloop terugkomen neemt het aantal munten in circulatie toe. Deze toename leidt tot een netto ontvangst omdat de nominale waarde van de munten wordt ontvangen door de Staat. Wanneer er minder munten in omloop worden gebracht dan dat er uit omloop terugkomen, leidt dit tot een afname van munten in circulatie en tot een netto uitgave, omdat de nominale waarde wordt terugbetaald. Met de invoering van de euro deed ook de migratie van deze munten haar intrede. De realisaties van voorgaande jaren laten een wisselend beeld zien met zowel positieve als negatieve resultaten. Om deze reden wordt een stelpost van nul opgenomen voor zowel de ontvangst als de uitgave aan munten in circulatie.

Ontvangsten

Premieontvangsten garantie bancaire leningen

In 2011 worden premies ontvangen uit hoofde van de garantieregeling bancaire leningen. De premies worden ontvangen voor de verstrekte en geëffectueerde garanties.

Ontvangsten muntwezen

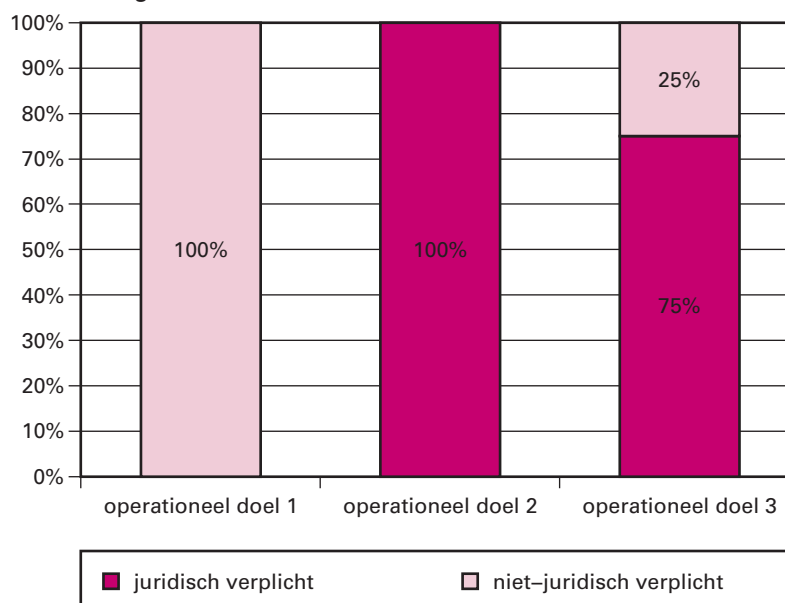
De ontvangsten muntwezen hebben betrekking op de uitgifte van bijzondere euromunten, de afdracht van de Koninklijke Nederlandse Munt (KNM) aan de Staat, van de totale nominale waarde van uitgegeven muntsets, de bijzondere euromunten en van royalty's. Royalty's zijn vergoedingen die de Staat ontvangt voor dukaten die KNM produceert en verkoopt. De ontvangsten muntwezen hebben tevens betrekking op verkocht metaalschroot: dit betreft metaal van vernietigde euromunten die als gevolg van beschadiging niet meer bruikbaar zijn voor de circulatie.

Overige programmaontvangsten

Opbrengst Bank Nederlandse Antillen

Door de transitie naar nieuwe staatkundige verhoudingen op 10-10-2010 zal de Bank Nederlandse Antillen (BNA) worden opgeheven. De boedel aan de BNA wordt verdeeld tussen de BES (Nederland) en St Maarten en Curaçao. In 2011 zal het Nederland toekomstige deel (€ 25 mln.) ontvangen worden.

Grafiek budgetflexibiliteit

Toelichting bij juridisch verplicht operationele doelstelling 1

De uitgaven voor deze doelstelling zijn geen van allen juridisch verplicht, echter wel bestuurlijk gebonden. De overheid heeft zich namelijk gecommitteerd om bij te dragen aan de kosten van het toezicht.

Toelichting bij juridisch verplicht operationele doelstelling 2

Deze uitgave betreft een bijdrage in de kosten van een regionale organisatie die in het Caribische gebied witwassen en het financieren van terroristen bestrijdt. Nederland betaalt mee uit hoofde van de overzeese gebiedsdelen van het Koninkrijk der Nederlanden. Nederland heeft toegezegd om in ieder geval tot 2012 bij te dragen aan de kosten voor het lidmaatschap.

Toelichting bij juridisch verplicht operationele doelstelling 3

Muntcirculatie bestaat uit uitgaven die betrekking hebben op de productie van munten en de subsidie aan het Geld- en Bankmuseum evenals een vergoeding van de kosten gemaakt door het Nationaal Analysecentrum voor Munten. Deze uitgaven zijn juridisch verplicht. De overige uitgaven zijn beleidsmatig gereserveerd en zijn nodig voor de aankoop van metaal voor reguliere circulatiemunten en bijzondere munten, alsmede de ontwerp-, distributie- en promotiekosten bij de uitgifte van een bijzondere munt.

2.2.2.3 Operationele doelstellingen

2.2.2.3.1 Operationele doelstelling 1

Goed functionerende, stabiele financiële markten die voldoende toegankelijk en transparant voor de gebruikers en internationaal concurrerend zijn.

Motivering

Marktverstoringen voorkomen of, indien nodig, oplossen. Daarnaast moet gestreefd worden naar stabiliteit van de financiële ondernemingen.

Het beleid

Ingeval van een (dreigende) crisis moeten de nodige maatregelen tijdig en adequaat genomen worden. Beoogde effecten van dit beleid zijn onder meer:

- stimuleren dat de door transparantie beschikbare informatie (beter) wordt benut en daarmee de huidige regelgeving effectiever is;
- dat consumenten en zakelijke klanten vertrouwen hebben in de financiële sector;
- het reduceren van de schuldenproblematiek;
- (reeds bestaande) initiatieven ter verbetering van de financiële geschooldheid bundelen, stimuleren en meer toegankelijk maken;
- groei van de markt voor financiële producten op verantwoorde wijze zodat de consument de eigen verantwoordelijkheid beter waarmaakt, hetgeen het voor aanbieders van financiële producten aantrekkelijker maakt om zich in Nederland te vestigen.

Instrumenten

Wet en regelgeving:

Algemeen:

- De gebeurtenissen in en na 2008 hebben verre gaande gevolgen gehad op financiële markten en daarbuiten. De toekomstvisie financiële markten zal de basis vormen van de hervormingen op het gebied van financiële markten (Kamerstuk: 32 013 nr. 1). In internationaal verband en in overleg met marktpartijen, toezichthouders en centrale banken zal worden bezien welke maatregelen getroffen kunnen worden om het financieel systeem weerbaarder te maken;
- Wijzigingen in de institutionele relatie tussen de minister en DNB/ AFM als uitvloeisel van de kaderwetgeving ZBO's en wijzigingen met betrekking tot de governance bij de toezichthouders naar aanleiding van de reactie van de minister op het rapport van de Commissie Scheltema, het plan van aanpak van DNB en de visie toezicht op toezicht. Het wetsvoorstel (ter wijziging van de Bankwet 1998 en de Wet op het financieel toezicht) zal naar verwachting eind 2010 naar de Tweede Kamer worden gezonden.
- Stimuleren van het Nederlandse vestigingsklimaat voor financiële instellingen. Ondanks de kredietcrisis verdient een gezond vestigingsklimaat aandacht, en kan dit op terreinen worden verbeterd, niet alleen voor buitenlandse ondernemingen die in Nederland actief zijn, maar ook voor in Nederland gevestigde instellingen. Zo wordt gewerkt aan de introductie van de algemene pensioeninstelling, die Nederlandse pensioenuitvoerders in staat moet stellen om de mogelijkheden voor het betreden van de Europese pensioenmarkt optimaal te benutten.

Prudentieel:

- Een versterkt prudentieel toezichtregime in Nederland en in Europa. Ook in 2011 zal actief worden deelgenomen aan de Europese discussie en onderhandelingen over aanpassingen en uitbreidingen van het prudentieel toezichtregime, bijv. op het terrein van kapitaaleisen voor banken (de Capital Requirements Directive/CRD), verzekeraars (Solvency II) maar ook op nieuwe gebieden, zoals het toezicht op hedge funds en andere investeringsfondsen;
- Het depositogarantiestelsel (DGS) herzien. De huidige ex post financiering zal worden vervangen door (gedeeltelijke) ex ante financiering. Er zal een fonds worden gevormd, dat wordt gevuld door periodieke premies die mede afhankelijk zijn van het individuele risicoprofiel van de banken. Ook zal worden gewerkt aan een faciliteit die portefeuilleoverdracht van deposito's van de failliete bank mogelijk moet maken. In 2010 is gestart met de werkzaamheden voor deze

aanpassingen. Het is de bedoeling om in 2011 de relevante wet- en regelgeving gereed te hebben, en voor te leggen aan de Tweede Kamer. Naast deze nationale ontwikkelingen zal in Europees verband worden gesproken over aanpassing van de Europese richtlijn inzake depositogarantiestelsels.

- Verbetering van crisismangementprocedures en de ontwikkeling van wet- en regelgeving ter versterking van het crisismangement. Naar aanleiding van de kredietcrisis zijn er op mondiaal, Europees en nationaal niveau trajecten gestart ter verbetering van het crisismangement. Naar verwachting zal in het voorjaar van 2011 de Europese Commissie met wetgevingsvoorstellen komen ten aanzien van crisispreventie, -management en -oplossingen voor de financiële sector. Op nationaal niveau zullen in 2011 wet- en regelgeving worden voorbereid ter versterking van het nationale crisismangement;
- Implementatie van de Elektronischgeldrichtlijn, de verdere ontwikkeling van SEPA volgen en nieuwe innovatieve betaalproducten monitoren;

Markt en gedrag:

- We zijn in Europa bezig regels te maken voor derivaten waaronder Credit Default Swaps naar aanleiding van de kredietcrisis. Dit zal leiden tot een beter inzicht in handelsposities bij toezichthouders, iets wat ook voor het toezicht op Credit Default Swaps belangrijk zal zijn. Verwacht wordt dat de Commissie in juni 2010 een concreet voorstel zal komen dat meer transparantie op de derivatenmarkt zal creëren. Daarna wordt verder onderhandeld en vervolgens zal, doorlopend in 2011, implementatie in Nederlandse wetgeving plaatsvinden.
- Versterkte consumentenbescherming. In 2011 zal vanuit Europa worden ingezet op harmonisatie en versterking van regelgeving aangaande verplichte informatieverstrekking en verkooppraktijken inzake pakketproducten voor retailbeleggingen (zogenaamde packaged retail investment products). Ook bestaande richtlijnen die zien op de verkoop en advisering van verzekeringen (Insurance Mediation Directive) en beleggingsdiensten (Markets in Financial Instruments Directive) worden in 2011 tegen het licht gehouden en herzien. Nationaal ligt de focus op het centraal stellen van het klantbelang door financiële instellingen: zijn er nog aanvullende regels en bevoegdheden van de toezichthouder nodig om dit af te dwingen? Daarnaast wordt enkele reeds eerder ingevoerde provisieregels geëvalueerd: de focus ligt hierbij op vraag of het marktgedrag daadwerkelijk is gewijzigd onder invloed van deze regelgeving.
- Versterkt financieel inzicht en financiële vaardigheden van consumenten. Een belangrijke voorwaarde voor goed functionerende financiële markten is dat consumenten hun financieel beheer – nu en met een lange termijn horizon – beter op orde hebben. Consumenten moeten in staat gesteld worden de juiste keuzes te maken. Om dit te bereiken wordt ingezet op bewustwording en is er speciale aandacht voor inkomensterugval, preventie van (problematische) schulden en pensioenbewustzijn. Daarnaast wordt er gestreefd naar structurele inbedding van financiële educatie in het onderwijs.
- Voorkomen overkreditering bij hypotheekverstrekking. In 2011 zal een nieuw toetskader voor hypothecaire kredietverlening in werking treden. Het toetskader wordt ingevoerd middels een Algemene maatregel van Bestuur. In deze AMvB wordt onder andere de mogelijkheid beperkt om meer te lenen dan de Loan-to-income norm. Daarnaast wordt de maximale lening beperkt tot 112% van de waarde van de woning met een aflossing in 7 jaar tot 100%.

Meetbare gegevens

Prestatie-indicator	Basiswaarde (2008) ¹	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011
Implementatie Europese richtlijnen ²	86%	100%	100%
Toepassing code Corporate Governance ³ door beursgenoteerde vennootschappen	89%	100%	100%
Naleving code door beursgenoteerde vennootschappen ⁴	95%	100%	100%

¹ Gegevens over boekjaar 2007

² Gebaseerd op het halfjaarlijkse scorebord van de interne markt van de Europese Commissie. Het percentage geeft aan welk deel van de Europese richtlijnen uit het Actieplan Financiële Diensten, die op dat moment van kracht zijn, zijn omgezet in nationale wetgeving. Bij bepaling van het percentage is, waar relevant, alleen rekening gehouden met dat deel van de richtlijn dat door Financiën moet worden geïmplementeerd.

³ Gebaseerd op de bevinding van de Monitoring Commissie Corporate Governance Code. Onder toepassing van de code en codebepalingen wordt verstaan: het één op één naleven van een codebepaling of het geven van uitleg bij afwijking daarvan. Onder naleving wordt verstaan het in grote lijnen voldoen aan de code.

⁴ <http://www.commissiecorporategovernance.nl>

2.2.2.3.2 Operationele doelstelling 2

Het bevorderen van een integer financieel stelsel waardoor integriteitsbreuken bij financiële instellingen worden voorkomen en wordt tegengegaan dat cliënten financiële instellingen misbruiken om geld wit te wassen of terrorisme te financieren.

Motivering

Een integer financieel stelsel is noodzakelijk voor het vertrouwen van burgers en ondernemingen in de financiële markten. Signalen van financiële instellingen, zoals meldingen van ongebruikelijke transacties, zijn waardevol omdat zij politie en justitie op het spoor brengen van criminele activiteiten. Met een tijdige opsporing van criminele activiteiten kan tevens worden voorkomen dat de criminele gelden opnieuw worden geïnvesteerd. Ook mogelijke aanwending van criminele gelden ter verwerving van invloed in bedrijven die deel uitmaken van de officiële economie, of in het bestuur wordt hierdoor tegengegaan.

Instrumenten

- Bevorderen informatie-uitwisseling. De informatie-uitwisseling tussen de toezichthouders (AFM en DNB) en andere overheidsorganisaties met een taak ten aanzien van de integriteit van de financiële sector (waaronder Belastingdienst) dient te worden bevorderd. Voorstellen om de reikwijdte van de geheimhoudingsplicht van de toezichthouders in het kader van integriteittoezicht te preciseren zullen in samenwerking met alle betrokkenen nader (wettelijk) worden uitgewerkt.
- Nationale Regiegroep Aanpak Misbruik, Vastgoed. De Regiegroep dient effectieve drempels te creëren om het misbruik in de vastgoedsector tegen te gaan en de pakkans te verhogen door gerichte fiscale en strafrechtelijke handhaving. De regiegroep vastgoed zal haar werkzaamheden afronden en de resultaten presenteren.
- Financiële instellingen en ethiek. Het ministerie van Financiën zal een beleidsnota opstellen over de consequenties die verbonden kunnen worden aan de maatschappelijke opvattingen over de betrokkenheid van instellingen in ethisch beladen sectoren.
- Follow up FATF-evaluatie Nederland. De Financial Action Task Force (FATF) zal in februari 2011 de evaluatie van Nederland vaststellen. Nederland zal moeten bepalen op welke wijze gevolg wordt gegeven aan eventuele verbetervoorstellen die FATF naar aanleiding van de evaluatie doet. Los van punten voortkomen uit deze evaluatie zullen de

Het beleid

Wet toezicht trustkantoren en de Wwft op zowel technische als inhoudelijke punten worden aangepast.

- Herziening FATF-standaarden. De FATF heeft de derde ronde van landenevaluaties nagenoeg afgerond. De FATF-standaarden (de aanbevelingen op het gebied van witwasbestrijding en bestrijding van terrorismefinanciering waaraan landen moeten voldoen) zullen naar aanleiding van de derde ronde worden herzien.

Meetbare gegevens

Kengetal	2005	2006	2007	2008	2009
Meldingen op basis van de subjectieve indicator als percentage van het totaal aantal gemelde transacties ¹	30%	28%	37%	76%	55%
Aantal opgelegde boetes DNB en AFM ²	19	33	22	43	62
Aantal dwangsommen DNB en AFM ³	131	159	205	445	265

¹ Deze tabel laat het aandeel van het totaal aantal meldingen zien, die gedaan zijn door meldplichtige instellingen op basis van hun eigen risicoafweging. In het verleden stond deze eigen afweging niet centraal. Het grootste deel van de meldingen vond toen plaats op basis van (door de regelgever bepaalde) parameters.

² Jaarverslag van DNB en de AFM.

³ Jaarverslag van DNB en de AFM.

2.2.2.3.3 Operationele doelstelling 3

Het voorzien in een ongestoorde muntcirculatie door middel van een adequate en kostenefficiënte muntvoorziening, alsmede het uitbrengen van bijzondere en herdenkingsmunten.

Motivering

Om een goede werking van het betalingsverkeer te bevorderen wordt voldaan aan de muntvraag van het publiek.

Instrumenten

Exclusieve bevoegdheid van de Staat om, op grond van de Muntwet 2002, munten in omloop te brengen. De productie is uitbesteed aan de Koninklijke Nederlandse Munt (KNM) en DNB is gemandateerd voor de distributie en het in circulatie brengen van de munten.

Meetbare gegevens

Prestatie-indicator	Basiswaarde (2005)	Realisatie 2009	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011	Streefwaarde 2012	Streefwaarde 2013
Muntvoorziening ten opzichte van de marktvrage	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Uitgifte bijzondere munten	2	2	2	2	2	2

Als permanent aan de marktvrage wordt voldaan, is de voorziening ten opzichte van de vraag 100%. In de praktijk zullen ook voorraden en buitenlandse in- en uitstromingen invloed hebben op de daadwerkelijke productie van munten.

Het beleid

Productie euromunten 2005–2010 (aantallen x 1 000)						
	2005	2006	2007	2008	2009 ¹	2010 ¹
2 euro	332	341	6 503	5 463	225	166
1 euro	332	393	224	166	185	166
50 eurocent	510	363	293	202	285	202
20 eurocent	510	393	293	202	285	202
10 eurocent	510	393	293	202	285	202
5 eurocent	80 605	60 318	75 764	74 304	70 335	70 235
2 eurocent	595	378	338	235	335	235
1 eurocent	545	378	332	235	335	235
Totaal	83 939	62 957	84 040	81 009	72 270	71 643

¹ raming

Bron: KNM

Voorraden euromunten Muntdepot 2005–2010 (jaarultimo; aantallen x 1 000)						
	2005	2006	2007	2008	2009*	2010*
2 euro	76 526	84 226	101 921	104 081	102 000	104 000
1 euro	110 665	124 165	148 047	158 757	148 000	158 000
50 eurocent	117 635	108 635	106 280	112 520	102 000	112 000
20 eurocent	75 350	54 750	46 616	32 010	32 000	32 000
10 eurocent	109 562	82 282	51 128	25 528	20 000	25 000
5 eurocent	60 442	50 422	25 360	12 256	25 000	12 000
2 eurocent	143 226	182 226	185 410	179 290	185 000	180 000
1 eurocent	115 171	142 771	87 554	22 278	88 000	22 000
Totaal	808 577	829 477	752 316	646 720	702 000	645 000

Bron: KNM

2.2.2.4 Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid

	Onderzoek onderwerp	AD of OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Functioneren financiële markten (invloed wet- en regelgeving) (OD1) ¹	OD 1	2011	2011	
	Integriteit financieel stelsel (OD2) ²	OD 2	2011	2011	
Effectenonderzoek ex post					
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie toezicht accountants	OD 1	2010	2011	
	FATF evaluatie	OD 2	2010	2011	

¹ Deze beleidsdoorlichting zal gebaseerd worden op externe rapporten waaronder de door het IMF uit te voeren FSAP.

² Deze beleidsdoorlichting zal gebaseerd worden op de bevindingen van de Nederlandse evaluatie door het FAFF.

2.2.3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

2.2.3.1 Algemene beleidsdoelstelling

Optimaal financieel resultaat bij de realisatie van publieke doelen bij investeren in en verwerven, afstoten en beheren van de financiële en materiële activa van de staat.

Omschrijving van de samenhang in het beleid

De minister van Financiën ziet in algemene zin toe op een verantwoorde en doelmatige besteding van overheidsmiddelen. Hierbij streeft de minister van Financiën naar een optimale inzet van financiële en materiële activa bij de realisatie van publieke doelstellingen.

De publieke doelstellingen worden met inzet van zo min mogelijk (financiële) middelen gerealiseerd of gegeven de hoeveelheid middelen wordt een zo hoog mogelijke kwaliteit nagestreefd.

Bedrijfseconomische expertise wordt ingezet bij staatsdeelnemingen, complexe investeringsprojecten en transacties van de rijksoverheid, publiek-private samenwerking (PPS) in Nederland en de financiële deelnemingen die in het kader van de kredietcrisis zijn verworven.

Verantwoordelijkheid

De minister van Financiën is verantwoordelijk voor:

- een optimaal financieel resultaat bij het beheren, aangaan en afstoten van staatsdeelnemingen met inachtneming van de betrokken publieke belangen;
- het toetsen en adviseren op bedrijfseconomische doelmatigheid bij het realiseren van publieke investeringsprojecten die in samenwerking met de markt worden verwezenlijkt, zodat vakdepartementen in staat worden gesteld de projecten binnen budget, op tijd en met de gewenste kwaliteit te realiseren;
- het beheren en verbeteren van de duurzame waarde en het afstoten dan wel afwikkelen van de tijdelijke overheidsinvesteringen in de gesteunde en overgenomen financiële instellingen;
- het beheren van de Illiquid Asset Back-up Facility binnen de contractvoorwaarden.

Externe factoren

De mogelijkheden om de algemene beleidsdoelstelling te behalen worden mede bepaald door andere partijen. Zo is de minister van Financiën bij de staatsdeelnemingen als aandeelhouder gebonden aan het Burgerlijk Wetboek en de Corporate Governance Code. Daarnaast lopen de publieke en financiële belangen van de staat als aandeelhouder niet altijd parallel met de belangen van eventuele medeaandeelhouders, de raad van bestuur en de raad van commissarissen van een staatsdeelneming.

Bij publieke investeringsprojecten kunnen er omstandigheden of beleidsuitgangspunten binnen het Rijk zijn waardoor het publieke doel niet op de meest efficiënte wijze wordt gerealiseerd. Nog verder op afstand staan decentrale overheden en semi-publieke partijen in de zorg en onderwijs, waardoor de invloed van de minister van Financiën beperkt is.

2.2.3.2 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel budgettaire gevolgen (x € 1 000)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verplichtingen	58 803 151	3 684 354	645 857	330 857	323 449	301 449	262 449
Voorwaardelijke verplichting Capital Relief Instrument	32 611 091						
Fonds Financiële Sructuurversterking Garanties en vrijwaringen (FCI , NS en WST)	1 060 447						
Meerjarenverplichting aan ING	19 818 996	367 000	330 000	317 000	311 000	289 000	250 000
Verplichtingen counter indemnity		950 000					
Uitgaven	9 285 937	6 445 454	3 339 457	2 334 957	1 897 049	1 631 049	1 460 049
Programma-uitgaven	9 237 444	6 415 850	3 330 400	2 325 900	1 889 400	1 623 400	1 452 400
Juridisch verplicht	9 237 444	6 415 850	3 330 400	2 325 900	1 889 400	1 623 400	1 452 400
<i>Doelstelling 1 Aangaan, beheer en afstoten van staatsdeelnemingen</i>							
Dotatie begrotingsreserve TenneT		4 800	4 800	4 800	4 800	4 800	4 800
Uitkering superdividend NS		1 400 000					
Verwerving vermogenstitels	429 667						
<i>Doelstelling 2 PPS en Activabeleid</i>							
PPS	324	4 950					
Onderhouds- en beheerskosten GOB							
<i>Doelstelling 3 Beheer van financiële instellingen (BFI)</i>							
Kapitaalversterkingen ING, AEGON en SNS REAAL							
Eventuele schade-uitkeringen Capital Relief Instrument							
Mandatory Convertible Note	2 600 000						
Kapitaalconversie Fortis	1 350 000						
Tweede herkapitalisatie ABN AMRO		1 230 000					
Kasschuif tweede herkapitalisatie ABN AMRO		- 302 000	302 000				
<i>Doelstelling 4 back-up faciliteit ING</i>							
Management fee	58 754	47 000	44 000	36 000	29 000	24 000	19 000
Funding fee	3 903 293	4 029 000	2 978 000	2 284 000	1 855 000	1 594 000	1 428 000
<i>Overige programma-uitgaven</i>							
Regeling BF	13 918	2 100	1 600	1 100	600	600	600
Afkoop exploitatiebijdrage Westerschelde-tunnel	881 464						
Uitvoeringskosten tijdelijke regeling subsidie tankstations	24						
Apparaatsuitgaven	48 493	29 604	9 057	9 057	7 649	7 649	7 649
Personeel en materieel	3 686	4 900	4 281	4 281	2 873	2 873	2 873
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	44 807	24 704	4 776	4 776	4 776	4 776	4 776
Ontvangsten	16 130 388	7 046 851	4 235 414	3 411 815	2 918 215	2 498 715	2 252 601
Programma-ontvangsten	16 130 388	7 046 851	4 235 414	3 411 815	2 918 215	2 498 715	2 252 601
<i>Doelstelling 1 Aangaan, beheer en afstoten van staatsdeelnemingen</i>							
Opbrengst onttrekking vermogenstitels	1 400 000						
Dividend staatsdeelnemingen	537 238	558 360	297 060	376 460	376 860	377 360	377 360
Rente en aflossing div. leningen	71 014	67 006	62 999				
Winstafdracht DNB	1 279 950	1 394 000	698 000	549 000	492 000	338 000	281 000
Afdrachten Holland Casino	- 11 952	10 000	35 000	45 000	45 000	45 000	45 000

Het beleid

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Afdrachten Staatsloterij	94 787	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Premie-ontvangsten garantie Tennet		4 800	4 800	4 800	4 800	4 800	4 800
Opbrengst verkoop vermogenstitels	1 320 924						
<i>Doelstelling 3 Beheer van financiële instellingen (BFI)</i>							
<i>Dividend financiële instellingen</i>							
Aflossing kapitaalversterkingen ING, Aegon en SNS Reaal	6 185 000	500 000					
Couponbetaling en/of boetebetaling kapitaalversterking ING, Aegon en SNS Reaal	1 250 845	154 715					
Terug te vorderen uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	11 772	8 110					
Premie-inkomsten Capital Relief Instrument	28 214	165 746					
Renteontvangsten Mandatory Convertible Note							
Premie-inkomsten counter indemnity		19 114	25 555	25 555	25 555	25 555	6 441
<i>Doelstelling 4 Back-up faciliteit ING</i>							
Verwachte portefeuille ontvangsten	3 819 253	3 741 000	2 717 000	2 069 000	1 680 000	1 453 000	1 313 000
Garantie fee	129 260	103 000	96 000	80 000	65 000	52 000	43 000
Additionele fee	13 535	77 000	65 000	52 000	42 000	35 000	28 000
Additionele garantie fee		154 000	144 000	120 000	97 000	78 000	64 000
<i>Overig</i>							
BF/PPM	548						
Overige programmaontvangsten							
Tijdelijke regeling subsidie tankstations							

Toelichting op de budgettaire gevolgen van beleid

Dotatie begrotingsreserve Tennet

Op 25 februari 2010 heeft Tennet de overname van het transportnet van E.on (Transpower) definitief afgerond. Om de overname te kunnen financieren heeft de staat een garantie verstrekt van € 300 miljoen met een looptijd van tien jaar. De garantie is marktconform geprijsd. De staat ontvangt jaarlijks een premie van € 4,8 miljoen. Deze premie wordt afgestort in een interne begrotingsreserve.

Uitkering superdividend NS

De Nederlandse Spoorwegen (NS) heeft in 2009 extra dividend aan de staat uitgekeerd¹. De uitgave betreft de betaling aan Prorail van het in 2009 ontvangen superdividend.

Kapitaalversterkingen ING, Aegon en SNS Reaal

In 2008 heeft de staat als gevolg van de kredietcrisis kapitaal verschaft aan ING, Aegon en SNS Reaal. Een deel hiervan is in 2009 vroegtijdig terugbetaald. Over het uitstaande kapitaal betalen de instellingen een coupon die gekoppeld is aan hun dividend: is er geen dividend, dan wordt de coupon ook niet betaald. Met de instellingen is afgesproken dat ze het bestaande dividendbeleid zouden handhaven.

Dividend financiële instellingen

Onder de post «dividend financiële instellingen» zijn de geraamde dividendopbrengsten opgenomen van de financiële instellingen waarin de staat aandeelhouder is geworden ten tijde van de kredietcrisis. Dit

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2009 – 2010, 28 165, nr. 105

Het beleid

aandeelhouderschap is van tijdelijke aard. Het gaat om ASR Nederland, ABN AMRO Group en RFS.

Voor 2010 is de dividendopbrengst geraamd op nul. De instellingen hebben in 2009 in te beperkte mate winst gemaakt; om die reden is besloten om in 2010 af te zien van een dividenuitkering. Een interimdividend wordt evenmin verwacht in 2010. In de komende periode zal duidelijker worden hoe de financiële markten zich zullen ontwikkelen, welke impact de recessie en de regulering rondom de banken zal hebben en hoe dit zal doorwerken in het rendement. Vanwege deze onzekerheid is er voor ASR Nederland en ABN AMRO geen dividendum opgenomen voor de jaren 2011 tot en met 2015. Met ASR Nederland en ABN AMRO zijn afspraken gemaakt over het uitkeren van de winst en het vaststellen van de hoogte van het dividend.

Het belang van de staat in RFS is zeer klein en heeft betrekking op onverdeelde activa en passiva van het oude ABN AMRO-concern die zijn achtergebleven in RBS. Indien verkopen leiden tot (boek-)winst, komt deze pro rata toe aan de consortiumpartners (RBS, Banco Santander en de staat). RBS kan sinds 30 juni 2010 echter geen dividenuitkeringen doen in verband met maatregelen opgelegd door de Europese Commissie. RFS heeft zich verplicht om redelijke inspanningen te verrichten om dit alsnog te bewerkstelligen, maar het is op dit moment niet duidelijk wanneer dat zal lukken.

Premie-inkomsten Capital Relief Instrument (CRI)

Als onderdeel van de herkapitalisatie heeft de staat een deel van de Nederlandse hypotheekportefeuille bij ABN AMRO gegarandeerd, waardoor minder risicodekkend kapitaal nodig is bij ABN AMRO. ABN AMRO draagt de eerste verliezen van dit Capital Relief Instrument zelf en eventuele verliezen daarboven zullen tussen de staat en ABN AMRO worden gedeeld op een 95%/5%-basis. De maximale exposure voor de staat is circa € 31,7 miljard. Als tegenprestatie betaalt ABN AMRO de staat een jaarlijkse premie. De kans dat de garantie tot een schadebetaling leidt is dermate klein, dat er geen concrete uitgaven worden begroot.

Renteontvangsten Mandatory Convertible Note

Een deel van het kapitaal in ABN AMRO is verstrekt in de vorm van Mandatory Convertible Notes. Deze instrumenten zijn inmiddels geconverteerd naar gewoon aandelenkapitaal. Er vloeien hier geen renteopbrengsten meer uit voort.

Premie-inkomsten counter indemnity

Op grond van de wettelijke regeling voor splitsing zijn wederzijdse aansprakelijkheden ontstaan bij de afsplitsing van HBU (Newbank) uit het oude ABN AMRO, nu RBS N.V. Deze transactie was opgelegd door de Europese Commissie. Indien RBS N.V. niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen, kunnen crediteuren onder specifieke voorwaarden tot maximaal € 950 miljoen claimen bij HBU, Hiervoor heeft ABN AMRO een vrijwaring afgegeven. Aangezien ABN AMRO het risico van uitbetaling niet zelf kan lopen, is er een counter indemnity door de staat afgegeven. Hiervoor betaalt ABN AMRO een premie aan de staat.

Resterende deel uit kapitalisatieplan

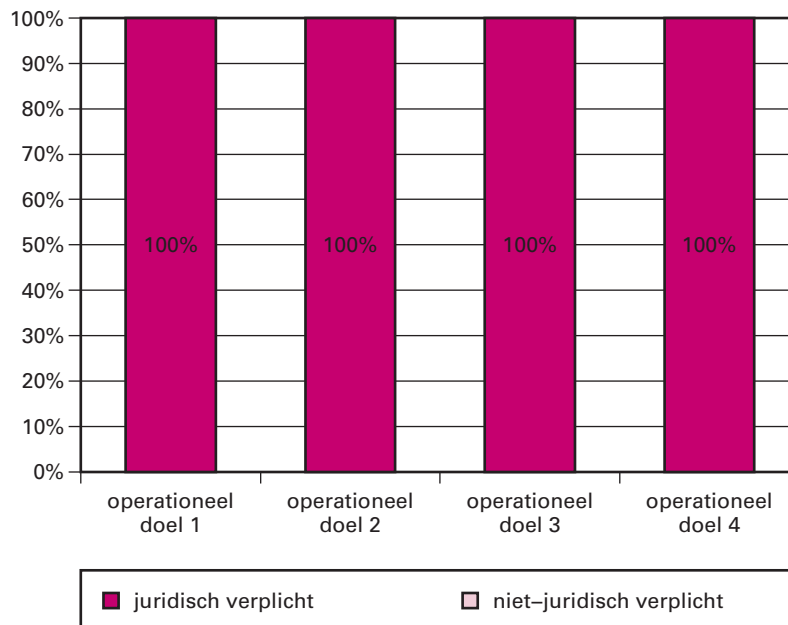
In november 2009 heeft de Tweede Kamer ingestemd met een definitief kapitalisatieplan van in totaal € 6,88 miljard ten behoeve van ABN AMRO en Fortis Bank Nederland. Het grootste deel van dit plan is inmiddels

uitgevoerd. Het in 2011 opgenomen bedrag heeft betrekking op RFS en moet beschikbaar worden gehouden.

IABF

Door de macro-economische ontwikkelingen is de raming van de IABF aangepast (o.a. de dollar-euro koers is van invloed).

Grafiek budgetflexibiliteit

Toelichting

De uitgaven van de vier de operationele doelstellingen zijn 100% juridisch verplicht, aangezien deze voortvloeien uit contractuele verplichtingen. Voor operationele doelstelling 1 zijn de uitgaven bestemd voor het aangaan en beheer van de deelnemingen. Bij operationele doelstelling 2 betreft het uitgaven ter stimulering van een doelmatige besteding van activa binnen het Rijk.

De operationele doelstellingen 3 en 4 betreffen uitgaven als gevolg van contractuele verplichtingen voor het beheer van de door de staat gesteunde en overgenomen financiële instellingen en het beheer van de back-up faciliteit van ING.

2.2.3.3 Operationele doelstellingen

2.2.3.3.1 Operationele doelstelling 1

Aangaan, beheer en afstoten van staatsdeelnemingen in lijn met bedrijfseconomische principes en met het oog op het verantwoord behartigen van publieke belangen.

Motivering

Het bij de deelneming betrokken publiek belang vormt de rechtvaardiging voor het participeren in het risicodragend vermogen van een onderneming door de staat. Daarbij betracht de staat terughoudendheid. Deelnemingen worden alleen aangegaan indien een participatie van aantoonbaar aanvullende waarde is voor de verwezenlijking van het publiek belang, naast het (bestaande) publiekrechtelijke instrumentarium van wet- en regelgeving. De criteria voor het aangaan van een

Het beleid

deelneming zijn verder uiteengezet in de Nota deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2007.

Aan het beheer wordt invulling gegeven door toe te zien op o.a. de strategie, investeringsbeslissingen, de vermogenspositie en het bezoldigingsbeleid van de staatsdeelnemingen. Daarnaast vraagt de staat van zijn deelnemingen ook transparantie over het beleid van de ondernemingen ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Bij de invulling van het beheer van staatsdeelnemingen vormt de bedrijfseconomische doelmatigheid een belangrijk aandachtspunt.

Instrumenten

- bevoegdheden die de minister van Financiën als aandeelhouder heeft op basis van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de statuten van de onderneming
- de gedragsregels uit de Corporate Governance Code;
- bedrijfseconomische, juridische en corporate governance-expertise;
- structureel en incidenteel overleg met bestuurders en commissarissen van de staatsdeelnemingen;
- overleg met betrokken vakdepartementen over de mate waarin en de wijze waarop de relevante publieke belangen worden geborgd.

Bovenstaande instrumenten zijn verschillend van aard. De bevoegdheden die voortvloeien uit het Burgerlijk Wetboek vormen de basis van de (formele) zeggenschap die de staat als aandeelhouder heeft. De overige instrumenten hebben een meer informeel karakter, zijn richtinggevend (zoals de Corporate Governance Code) of dienen als randvoorwaarde om de taak als aandeelhouder te kunnen vervullen (zoals de beschikbaarheid over en/of toegang tot de benodigde kennis).

De staat heeft bij het aangaan van een deelneming nog geen vennootschapsrechtelijke instrumenten ter beschikking omdat de staat op dat moment nog geen aandeelhouder is. Wel neemt de staat de bevoegdheden van het aandeelhouderschap als uitgangspunt wanneer er voorbereidende gesprekken plaatsvinden voor het mogelijk aangaan van een deelneming.

Meetbare gegevens

Indicator ¹	2011	2012	2013	2014	2015
Percentage deelnemingen dat de Corporate Governance Code «comply-or-explain» toepast	100%	100%	100%	100%	100%
Percentage van deelnemingen dat minimaal een C-rating heeft conform de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI)	90%	100%	100%	100%	100%
Percentage deelnemingen waarvan het beloningsbeleid conform de methodiek ² is vastgesteld	90%	100%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Percentage van deelnemingen met dividend pay-out ratio ³ van ten minste 40%	70%	80%	90%	90%	90%
Percentage van deelnemingen met een met een minimum return on equity (RoE) van 8%	60%	65%	70%	80%	80%

¹ Deelnemingen met volwaardige bedrijfsactiviteiten en waarvan het aandeelhouderschap in het beheer is van de minister van Financiën zijn meegenomen in de kengetallen. Voor beloningsbeleid zijn Thales en KLM buiten beschouwing gelaten vanwege de beperkte toepasbaarheid van de methodiek.

² Kamerstukken II 2008/09, 28 479, nr. 39

³ Niet voor alle staatsdeelnemingen geldt een uitbetaling van dividend middels een vooraf vastgesteld dividend pay-out ratio.

Het beleid van de staat als aandeelhouder dient zowel publieke als (daaraan gerelateerde) bedrijfseconomische doelen. Echter, publieke belangen zijn vaak niet in een kwantitatief meetbare prestatie-indicator te vertalen, zeker niet voor alle staatsdeelnemingen gezamenlijk. De

bedrijfseconomische doelen zijn dit veelal wel, maar liggen niet altijd binnen de directe invloedssfeer van de staat als aandeelhouder. Bovenstaande indicatoren zijn meetbaar en liggen (min of meer) binnen de directe invloedssfeer van de staat als aandeelhouder.

2.2.3.3.2 Operationele doelstelling 2

Het binnen budget, op tijd en met de gewenste kwaliteit realiseren van publieke transacties, met name investeringsprojecten, die in samenwerking met de markt worden verwezenlijkt.

Motivering

Het realiseren van publieke doelen binnen budget, op tijd en met de gewenste kwaliteit is het doel bij publieke transacties. Om dit te bereiken is het noodzakelijk om de kosten, opbrengsten en risico's inzichtelijk te maken in relatie tot te leveren producten en diensten gedurende de levensduur van een project. De daaruit voortvloeiende kennis kan door het kabinet/de vakminister worden gebruikt bij het maken van weloverwogen, bedrijfseconomisch verantwoorde investeringsbeslissingen.

Vanwege de complexiteit en de vaak grote financiële en publieke belangen is de minister van Financiën betrokken bij de realisatie van transacties die in publiek-private samenwerking worden verwezenlijkt. Onder het aandachtsgebied vallen onder meer:

- DBFM(O), Design Build Finance Maintain (Operate), bij gebouwen en infrastructuur op Rijksniveau en van gemeenten, provincies, onderwijsinstellingen en zorginstellingen. Daarbij wordt een grens gehanteerd van € 25 miljoen voor gebouwen en € 60 miljoen voor infrastructuur (grenzen waarboven het toepassen van het vergelijkingsinstrument PPC, de Public Private Comparator op Rijksniveau, verplicht is gesteld);
- complexe rijksprojecten of -taken met een aanmerkelijk politiek en/of materieel belang. Onder dit aandachtsgebied vallen projecten zoals de Joint Strike Fighter en Anders Betalen voor Mobiliteit;
- transacties met inzet van middelen van het Rijk, zoals rechten en activa, waarbij in samenwerking met private partijen een publiek doel gerealiseerd wordt. Gebieden die hieronder vallen zijn (overtollige) gronden en veiling van gebruiksrechten (CO₂-emissierechten en frequenties).

DBFM(O)

Financiën is verantwoordelijk voor het «systeem» dat ervoor moet zorgen dat DBFM(O) in Nederland structureel goed verankerd en toegepast wordt. Vanuit deze verantwoordelijkheid heeft Financiën onder meer de volgende rollen:

- Formuleren van DBFM(O) beleid(suitgangspunten) en stellen van de kaders waar binnen vakdepartementen beslissen over DBFM(O) en DBFM(O) toepassen;
- toetsen op transparante en goede besluitvorming over en toepassing van DBFM(O) door de vakdepartementen binnen de kaders;
- coördineren van de samenhang en consistentie tussen de verschillende sectoren, waaronder het zijn van een aanspreekpunt voor sectoroverstijgende zaken.

De vakdepartementen zijn binnen dit DBFM(O)-beleid en -systeem primair verantwoordelijk voor de besluitvorming over en toepassing van DBFM(O) alsmede de verantwoording daarover bij hun eigen projecten. Op rijksniveau zijn in het kabinet Balkenende IV afspraken gemaakt over de

Het beleid

toepassing van DBFM(O). Bij de zogenoemde decentrale sectoren (zorghuisvesting, onderwijshuisvesting en infrastructuur van decentrale overheden) heeft het Rijk een faciliterende rol ten aanzien van de implementatie van DBFM(O). In dit kader is voor bevorderen van DBFM(O) bij onderwijshuisvesting eind 2008 een Servicecentrum Scholenbouw opgericht. OCW en Financiën hebben toegezegd het Servicecentrum tot 31 december 2010 te subsidiëren. Op dit moment wordt er gekeken naar de wijze waarop DBFM(O) bij onderwijshuisvesting gestimuleerd kan worden na 2010.

Complexe projecten

De minister van Financiën is in zijn rol als bewaker van de schatkist betrokken bij projecten die een grote financiële of politieke impact hebben. Naast het bewaken van de budgettaire kaders heeft Financiën bij complexe projecten een adviserende en toezichhoudende rol ten aanzien van de vraag hoe dergelijke projecten binnen de geldende publieke voorwaarden zo efficiënt mogelijk kunnen worden gerealiseerd.

Transacties met inzet van middelen van het Rijk

Financiën toetst of transacties waarbij niet geldelijke middelen worden ingezet binnen het Rijk op bedrijfseconomisch verantwoorde wijze plaatsvinden en adviseert daarbij. Binnen deze rol richt Financiën zich op de inzet van de volgende middelen:

- Rijksgronden. Het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB) realiseert de ruimtelijke en financiële doelen voor het Rijk door (gebieds)ontwikkeling, beheer en aan- en verkoop van rijksgronden en -gebouwen. Financiën is opdrachtgever voor beheer en verkoop van overtollige rijksgronden en eigenaar van het RVOB. Vanuit deze positie is Financiën betrokken bij het beheer, ontwikkeling en aan- en verkoop van overtollige gronden van het Rijk;
 - Schaarre vergunningen. De minister van Financiën speelt op twee manieren een rol bij verdeling van schaarre vergunningen, zoals CO₂-emissierechten en frequenties voor mobiel internet en radio. In de eerste plaats moet de minister van Financiën op basis van de Comptabiliteitswet bij voorstellen/voornemens/toezeggingen met financiële gevolgen voor het Rijk, een oordeel geven. In de tweede plaats worden de opbrengsten doorgaans aan de algemene middelen toegevoegd. De primaire verantwoordelijkheid voor de verdeling van de vergunningen ligt bij de vakdepartementen.
- Instrumenten**
- Inzet van kennis en kunde, op de gebieden projectfinanciering, het beoordelen van business cases, strategische vormgeving project, risicomangement, projectbeheersing, privaatrecht, aanbestedingsstrategie en de werking van zowel de publieke als de private sector;
 - PPS-code: de beheercode binnen de rijksoverheid gericht op een doelmatige en rechtmatige inzet van het instrument van publiek-private samenwerking bij de realisatie en de exploitatie van met name (meerjarige) investeringsprojecten.

Meetbare gegevens

Om de doelmatige contractkeuze te meten is het aantal goed uitgevoerde Public Private Comparators (PPC) een indicator. Een PPC bevat een kostenvergelijking, waarbij de realisatie van een project in een DBFMO-variant wordt vergeleken met de realisatie van hetzelfde project in een traditionele variant.

Overzicht uitgevoerde PPC's en DBFM(O)-projecten					
Kengetallen	2006	2007	2008	2009	2010 t/m juli
V&W-infra					
uitgevoerde ppc's	6	5	3	5	2
PPC's met meerwaarde DBFM(O)	5	2	1	5	2
> Gekozen voor DBFM(O)	1 (20%)	1 (50%)	1 (100%)	1 (20%)	0 (0%)
> Besluit nog te nemen	0 (0%)	1 (50%)	0 (0%)	2 (40%)	2 (100%)
> Gekozen voor niet DBFM(O)-contract	4 (80%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (40%)	0 (0%)
VROM-Rijksgebouwendienst					
uitgevoerde ppc's	2	5	3	3	2
PPC's met meerwaarde	0	3	2	3	2
> Gekozen voor DBFM(O)		3 (100%)	2 (100%)	2 (67%)	2 (100%)
> Besluit nog te nemen		0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
> Gekozen voor niet DBFM(O)-contract		0 (0%)	0 (0%)	1 (33%)	0 (0%)
Defensie					
uitgevoerde ppc's	0	0	1	0	0
PPC's met meerwaarde	0	0	1	0	0
> Gekozen voor DBFM(O)			1 (100%)		
> Besluit nog te nemen			0 (0%)		
> Gekozen voor niet DBFM(O)-contract			0 (0%)		
Scholen					
uitgevoerde ppc's	1	0	1	3	2
PPC's met meerwaarde	1	0	1	3	1
> Gekozen voor DBFM(O)	1 (100%)		0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
> Besluit nog te nemen	0 (0%)		0 (0%)	0 (0%)	1 (100%)
> Gekozen voor niet DBFM(O)-contract	0 (0%)		1 (100%)	3 (100%)	0 (0%)
Zorg					
uitgevoerde ppc's	1	0	0	0	0
PPC's met meerwaarde	1	0	0	0	0
> Gekozen voor DBFM(O)	0 (0%)				
> Besluit nog te nemen	0 (0%)				
> Gekozen voor niet DBFM(O)-contract	0 (0%)				
Decentrale overheden					
uitgevoerde ppc's	0	0	0	0	0
PPC's met meerwaarde	0	0	0	0	0
> Gekozen voor DBFM(O)					
> Besluit nog te nemen					
> Gekozen voor niet DBFM(O)-contract					

Bron: Vakdepartementen: Vakdepartementen geven aan als ze een PPC hebben uitgevoerd en wat de uitkomst is. Op basis van deze informatie is de tabel tot stand gekomen.

Deze tabel laat het aantal uitgevoerde PPC's zien over de laatste 5 jaar en hoe vaak bij een positieve uitkomst voor DBFM(O) voor DBFM(O) is gekozen. De tabel zal in de volgende begroting worden uitgebreid met twee nieuwe indicatoren: (i) het aantal projecten binnen het Rijk waarvoor een PPC uitgevoerd zou moeten worden versus het aantal waarvoor de PPC daadwerkelijk is uitgevoerd alsmede (ii) de gerealiseerde meerwaarde door DBFM(O). De voortgang en prestaties op het gebied van DBFM(O) worden uitvoeriger beschreven in de tweejaarlijkse DBFM(O) voortgangsrapportage aan de Tweede Kamer.

2.2.3.3.3 Operationele doelstelling 3

Het beheren/verbeteren van de duurzame waarde en het afstoten dan wel afwikkelen van de tijdelijke overheidsinvesteringen in de gesteunde en overgenomen financiële instellingen.

Motivering

In het streven naar stabiliteit in de financiële sector is de Staat in 2008 aandeelhouder geworden in enkele financiële instellingen in Nederland, te weten Fortis Bank Nederland, Fortis Corporate Insurance (FCI), ASR Nederland en RFS Holdings (ABN Amro Bank). FCI is inmiddels verkocht. Op 1 april 2010 zijn Fortis Bank Nederland en het aan de staat toekomende deel van ABN AMRO samengevoegd onder de nieuwe houdster vennootschap ABN AMRO Group. Voor RFS wordt verwezen naar paragraaf 2.2.3.2. Bij het beheer van deze deelnemingen zullen de belangen van de staat als aandeelhouder goed behartigd worden, mede door een daarop gerichte governancestructuur, waarbij een evenwichtige bevoegdheidsverdeling tussen aandeelhouder, bestuur en raad van commissarissen in de statuten is vastgelegd. Daarnaast richt het beheer van deze specifieke deelnemingen, gezien het uitzonderlijke karakter, zich voornamelijk op een toekomstige exit van de staat. Hierin verschilt operationele doelstelling 3 van operationele doelstelling 1.

Het Fonds Financiële Structuurversterking dient voor de stabiliteit in de financiële sector in Nederland. Vanwege de rol als vermogensverschaffer heeft de staat door dit fonds een belang in Aegon, SNS en ING. Bij het behartigen van dit belang dient de achtergrond van de kapitaalinjectie, namelijk het versterken van de stabiliteit van de financiële sector in Nederland, expliciet in overweging genomen te worden. In 2009 en 2010 zijn reeds delen van deze kapitaalstortingen terugbetaald. Ook in 2011 zal de Staat meewerken aan mogelijke verdere terugbetalingen.

Instrumenten

- De bevoegdheden van de Staat op basis van boek 2 Burgerlijk Wetboek en de Comptabiliteitswet;
- Bedrijfseconomische en corporate governance-expertise.

Meetbare gegevens

Indicator		2011	2012	2013	2014	2015
De deelneming past de Corporate Governance Code «comply-or-explain» toe	AA:	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	ASR:	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
De deelneming heeft minimaal een C-rating conform de maatstaven van het Global Reporting Initiative (GRI)	AA:	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja
	ASR:	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Voor de deelneming is een nieuw en duurzaam beloningsbeleid vastgesteld	AA:	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	ASR:	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
De deelneming hanteert een pay-out ratio van ten minste 40%	AA:	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	ASR:	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Er is bij bovenstaande indicatoren aangesloten bij de indicatoren die worden gebruikt bij operationele doelstelling 1. Er is echter géén indicator opgenomen die betrekking heeft op een gewenste return on equity. Het beheer van de overheidsinvesteringen in de financiële instellingen richt zich, in tegenstelling tot het beheer van de reguliere deelnemingen, voornamelijk op een toekomstige exit van de staat. Vanwege het tijdelijke karakter van de deelnemingen is een jaarlijkse return on equity geen geschikte financiële maatstaf. Er wordt gestreefd naar een financieel gezonde beheer- en exit-strategie voor de tijdelijke financiële deelnemingen. Het succes hiervan kan bij verkoop vastgesteld worden.

2.2.3.3.4 Operationele doelstelling 4

Behalen van een zo optimaal mogelijk financieel resultaat voor de Illiquid Asset Back-up Faciliteit binnen de contractvoorwaarden en onder aanvaardbaar risico.

Motivering

Begin 2009 hebben de staat en ING Groep N.V. (ING) overeenstemming bereikt over een back-up faciliteit die betrekking heeft op de gesecuritiseerde hypotheekportefeuille van ING (Kamerstuk 2008/09, 31 371, nr. 95). De Staat is bij het tot stand komen van deze transactie geadviseerd door een extern bureau. Dit bureau heeft de achter de gesecuritiseerde hypotheekportefeuille liggende hypotheekproducten doorgelicht. Op basis van deze analyse is de prijs voor de transactie tot stand gekomen.

De initiële prijs, de contractvoorwaarden, ontwikkelingen in de rente, wisselkoers en wanbetaling bepalen voor een groot deel het totale resultaat dat op de transactie kan worden behaald. Binnen de mogelijkheden van het contract kan in de fase na ondertekening nog enigszins worden bijgestuurd.

Meetbare gegevens

Na afloop van elk jaar (ex post) wordt het resultaat op de transactie verantwoord.

Risicofactoren

De belangrijkste risicofactor is wanbetaling op de onderliggende hypotheekproducten. Deze factor wordt voor een groot deel bepaald door de ontwikkeling van de huizenprijzen in de VS. Een depreciatie in de huizenmarkt leidt tot een hogere mate van wanbetaling en tot lagere opbrengsten bij gedwongen verkoop. Daarnaast kunnen ook andere factoren hier een rol spelen, zoals de werkloosheid in de VS. Een hogere mate van wanbetaling heeft een negatieve impact op de portefeuilleontvangsten. De overige risicofactoren (rente- en valutaontwikkelingen en vervroegde aflossing) zijn contractueel grotendeels afgedekt.

2.2.3.4 Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid

	Onderzoek onderwerp	AD of OD*	A. Start B. Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Beleidsonderzoek bijdrage PPS aan doelmatig investeringsbeleid	OD 2	A./B. 2010	
Effectenonderzoek ex post				
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie Deelnemingenbeleid	OD 1	A./B. 2007	Kamerstuk 28 165, nr. 69
	Pps voortgangsrapportage 2007/2008	OD 2	A./B. 2008	Kamerstuk 28 753, nr. 12
	Pps voortgangsrapportage 2008/2009	OD 2	A./B. 2010	Kamerstuk 28 753, nr. 20

2.2.4 Internationale Financiële Betrekkingen

2.2.4.1 Algemene beleidsdoelstelling

Een financieel-economisch gezond en welvarend Europa en een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling.

Omschrijving van de samenhang in het beleid

Nederland is als open economie gebaat bij een welvarend Europa en een evenwichtige wereldeconomie. Bovendien hecht Nederland waarde aan een evenwichtige ontwikkeling van lage- en middeninkomenslanden. Om een bijdrage te leveren aan een welvarend Europa en een evenwichtige internationale economische ontwikkeling is Nederland lid van de E(M)U en aandeelhouder van verschillende internationale financiële instellingen (IFI's).

Verantwoordelijkheid

De minister is verantwoordelijk voor:

- De Nederlandse inbreng op financieel-economisch terrein binnen de E(M)U;
- De Nederlandse inbreng binnen de internationale financiële instellingen¹.

Externe factoren

Het beleid van de EU en internationale financiële instellingen wordt bepaald door een groot aantal landen (waaronder Nederland). De invloed van Nederland op dit beleid is beperkt, omdat het behalen van de Nederlandse doelstellingen sterk afhankelijk is van die andere landen en van onvoorziene omstandigheden.

Meetbare gegevens

Omdat het behalen van de algemene beleidsdoelstelling zo sterk afhangt van zaken die niet direct door Nederland te beïnvloeden zijn, is het geven van streefwaarden of prestatie-indicatoren niet zinvol. De onderstaande groeicijfers zijn desalniettemin opgenomen als kengetallen om een beeld te geven van de internationale economische situatie.

Kengetallen (in procenten)	Waarde 2007	Waarde 2008	Waarde 2009	Raming 2010	Raming 2011
Reële BBP groei van het Eurogebied	2,8	0,6	- 4,1	0,9	1,5
Reële BBP groei van de Europese Unie	2,9	0,7	- 4,2	1	1,7
Reële groei van de wereldeconomie	5,2	3,0	- 0,6	4,1	4,3
Groei van het volume van de wereldhandel	7,2	2,8	- 10,9	6,7	6,2

Bron: *Economie Forecast Spring 2009, Europese Commissie, mei 2010 en World Economic Outlook, IMF, april 2010.*

¹ Onder IFI's worden in dit artikel de IFI's verstaan waar de minister van Financiën beleidsverantwoordelijk voor is, te weten het Internationaal Monetair Fonds (IMF), de Wereldbank, de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD), en de Europese Investeringsbank (EIB). De minister van Buitenlandse Zaken is medeverantwoordelijk voor de EBRD en de minister voor Ontwikkelingssamenwerking is mede verantwoordelijk voor de Wereldbank.

2.2.4.2 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel budgettaire gevolgen (x € 1 000)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verplichtingen	16 632 437	39 294 954	3 409 961	116 014	115 903	2 163 584	115 903
Betalingsverplichtingen	2 764	4 708 451	610 916	2 569	2 458	726 613	2 458
Garantieverplichtingen	16 629 673	34 586 503	2 799 045	113 445	113 445	1 436 971	113 445
Uitgaven	98 151	1 860 236	2 049 774	1 172 041	453 673	197 080	245 448
Programma-uitgaven	95 370	1 857 500	2 047 205	1 169 472	451 215	194 622	242 990
Juridisch verplicht		1 857 500	2 047 205	1 096 765	344 445	33 890	
<i>Doelst. 1 Gezonde en stabiele monetaire en budgettaire ontwikkeling van de EU en haar lidstaten.</i>							
Instrument: lening aan Griekenland		1 800 000	1 705 000	913 000	286 000		
Deelname EFSD		1 715					
<i>Doelst. 2 Effectieve en efficiënte IFI's</i>							
Instrument: deelneming multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen	95 370	55 785	342 205	256 472	165 215	194 622	242 990
Apparaatsuitgaven	2 781	2 736	2 569	2 569	2 458	2 458	2 458
Ontvangsten	12 338	52 771	128 937	166 394	701 278	1 681 833	1 674 834
<i>Doelst. 1 Gezonde en stabiele monetaire en budgettaire ontwikkeling van de EU en haar lidstaten.</i>							
Renteontvangsten lening Griekenland		42 017	119 316	157 358	177 344	153 400	87 803
Aflossingen lening Griekenland					515 454	1 524 015	1 586 366
<i>Doelst. 2 Effectieve en efficiënte IFI's</i>							
Ontvangsten IFI's	12 338	10 754	9 621	9 036	8 480	4 418	665

Toelichting op de budgettaire gevolgen van beleid

Verplichtingen

De verplichtingenraming vloeit voort uit de onderhandelingen over financiële bijdragen aan internationale financiële instellingen, zoals kapitaalverhogingen van banken en middelenaanvullingen van concessionele fondsen.

Er worden betalingsverplichtingen en garantieverplichtingen onderscheiden. Betalingsverplichtingen komen volgens een af te spreken kaspatroon tot betaling. Regel hierbij is dat voor nieuwe verplichtingen budgettair een stelpost wordt opgenomen.

De raming voor garantieverplichtingen heeft betrekking op het zogenaamde garantiekapitaal van de internationale financiële instellingen (het deel van de verplichting dat waarschijnlijk niet tot betaling komt, het «callable capital»), op garantie-overeenkomsten tussen de Staat en DNB (onder meer de Nederlandse deelneming in IMF) en deelneming in de door de BIS te verstrekken kredietfaciliteiten.

In volgende tabel is een specificatie van de verplichtingenraming voor 2011–2015 opgenomen. Naast de verplichtingen betreffende internationale financiële instellingen heeft een klein deel van de betalingsverplichtingen ook betrekking op apparaatsuitgaven. Uit de tabel blijkt dat de verplichtingen van jaar tot jaar qua aantal en omvang kunnen wisselen.

Het beleid

Specificatie verplichtingen artikel 4 (x € 1 000)					
	2011	2012	2013	2014	2015
Betalingsverplichtingen					
* Internationale financiële instellingen:					
– IDA	608 347			652 635	
– Wereldbank				54 454	
– IFC				17 066	
* Apparaatsuitgaven	2 569	2 569	2 458	2 458	2 458
<i>Totale betalingsverplichtingen</i>	<i>610 916</i>	<i>2 569</i>	<i>2 458</i>	<i>726 613</i>	<i>2 458</i>
Garantieplichtingen					
* Internationale financiële instellingen:					
– Wereldbank				1 323 526	
– EBRD	225 600				
* Garantie aan DNB					
– BIS (kredietfaciliteiten)	113 445	113 445	113 445	113 445	113 445
– deelname IMF	2 460 000				
<i>Totale garantieplichtingen</i>	<i>2 799 045</i>	<i>113 445</i>	<i>113 445</i>	<i>1 436 971</i>	<i>113 445</i>
Verplichtingen totaal	3 409 961	116 014	115 903	2 163 584	115 903

Uitgaven

De geraamde programma-uitgaven hebben enerzijds betrekking op aangegane verplichtingen, als uitkomst van reeds afgeronde internationale onderhandelingen, en anderzijds op stelposten voor nieuwe verplichtingen van onderhandelingen die nog niet zijn afgerond of die nog zullen plaatsvinden.

Lening Griekenland

Er is een leningenprogramma gestart voor Griekenland. Dit was noodzakelijk met het oog op de financiële stabiliteit in de eurozone. Het programma betreft een gezamenlijk programma van het IMF en de lidstaten van de eurozone. Op 7 mei 2010 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de Nederlandse deelname (d.d. 3 mei 2010, kenmerk BFB 2010–450M). Voor Nederland gaat het om een aandeel in dit programma van maximaal € 4,7 miljard over de periode 2010–2013.

Bijdragen multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen

Daarnaast draagt Nederland in het kader van de ontwikkelingssamenwerking via algemene bijdragen bij aan multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen. Deze bijdragen zijn direct na ondertekening meerjarig en onvoorwaardelijk verschuldigd. Er is geen directe koppeling tussen de programma-uitvoering en de storting van de jaarbijdrage. Daarom wordt de omvang van de jaarlijkse storting mede bepaald in het licht van de veranderende beschikbaarheid van middelen gedurende het jaar. Het parlement wordt over mogelijke aanpassingen geïnformeerd en begrotingsmutaties worden ter autorisatie voorgelegd. Zo wordt bijgedragen aan het ieder jaar effectief en doelmatig realiseren van de 0,8% BNP-doelstelling.

Voor een deel van de verplichtingen- en uitgavenramingen geldt dat door wisselkoersinvloeden de realisaties kunnen afwijken van de ramingen; dit deel van de realisaties is daarmee niet beleidsmatig te beïnvloeden.

Het beleid

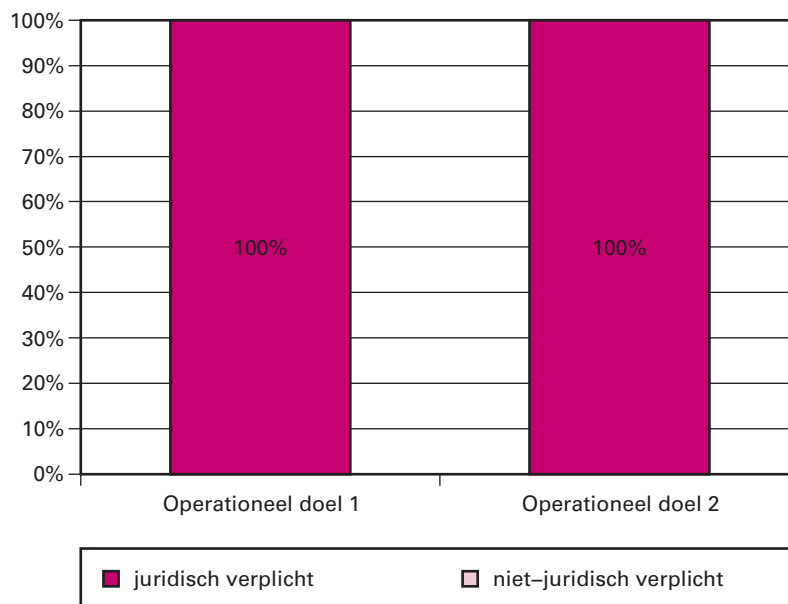
Aangezien de kasuitgaven (volgend uit de betalingsverplichtingen) veelal over een reeks van jaren plaatsvinden, kent de uitgavenraming minder scherpe pieken dan de meerjarenreeks van betalingsverplichtingen.

Ontvangsten

De ontvangstenraming betreft grotendeels de ontvangst van de lening aan Griekenland. Griekenland betaalt voor de verstrekte leningen in de eerste drie jaar een rentevergoeding die is samengesteld uit de 3 maands euribor rente plus een opslag van 300 basispunten (vanaf het vierde jaar komen hier nog 100 basispunten bij). Daarnaast wordt bij uitkering van iedere lening een service fee betaald van 50 basispunten. Voor de financiering van (het Nederlandse deel van) deze leningen trekt het Agentschap geld aan op de financiële markten tegen het voor Nederland geldende rentepercentage; dat is fors lager dan de vergoeding die Griekenland betaalt. Na een grace-periode van 3 jaar zal Griekenland in 2013 beginnen met afbetalen.

De ontvangsten van de Internationale Financiële Instellingen betreffen voornamelijk de ontvangsten van de Europese Investeringsbank (EIB) van het aan Nederland toekomende saldo op de zogenaamde speciale rekeningen bij de EIB. Op deze rekeningen worden bedragen geboekt die toekomen aan de EIB-lidstaten die oorspronkelijk een bijdrage hebben aan een in het kader van het Europese Ontwikkelingsfonds uitgeleende hoofdsom. Na aflossing door lenende landen op de leningen wordt het aan Nederland toekomende deel van die aflossing geparkeerd op de speciale rekening. Halfjaarlijks wordt het Nederlandse tegoed door de EIB overgemaakt.

Grafiek budgetflexibiliteit

Toelichting bij juridisch verplicht

Alle verplichtingen vloeien voort uit operationele doelstelling 1 en 2. Alle verplichtingen die voortvloeien uit operationele doelstelling 1 zijn 100% juridisch verplicht en kunnen niet voor andere doeleinden worden ingezet. Voor wat betreft operationele doelstelling 2 zijn er over alle betalingsverplichtingen voor 2011 bindende akkoorden gesloten met de desbetreffende landen.

fende IFI's. De verplichtingen zijn daarom ook voor 100% juridisch verplicht.

2.2.4.3 Operationele doelstellingen

2.2.4.3.1 Operationele doelstelling 1

Het bevorderen van een gezonde en stabiele monetaire en budgettaire ontwikkeling van de Europese Unie en haar lidstaten.

Motivering

De Nederlandse economie wordt door zijn openheid en relatief beperkte grootte sterk beïnvloed door economische ontwikkelingen van de handelspartners waaronder de lidstaten van de Europese Unie. Verreweg het grootste deel van de Nederlandse export en import gaat naar of komt uit andere Europese landen. Een sterke Europese economie heeft daarmee een directe weerslag op de Nederlandse economie. Mede om die reden is Nederland gebaat bij een gezonde financieel economische ontwikkeling en een stabiele budgettaire en monetaire ontwikkeling in de Europese Unie en haar lidstaten, waarbij ook de financiële stabiliteit binnen de eurozone gewaarborgd is. Het ministerie van Financiën speelt in Nederland op dit gebied een belangrijke rol en maakt daarbij gebruik van de hierna genoemde beleidsinstrumenten.

Instrumenten

- Actieve deelname aan multilateraal toezicht ter bevordering van de begrotingsdiscipline van lidstaten en een stabiele macro-economische omgeving in de EMU;
- (Pro)actieve deelname bij initiatieven om de economische beleidscoördinatie in de EU en de EMU verder te versterken;
- Standpuntinname van Nederland in onderhandelingen over de EU-begroting;
- Standpuntinname van Nederland bij aanvragen voor Exchange Rate Mechanism (ERM-II) en voor euro-invoering;
- Bijdragen aan de totstandkoming van stabilisatiemechanismen, zoals de lening aan Griekenland, the European Financial Stability Mechanism en the European Financial Stability Facility.

Meetbare gegevens

Omdat het behalen van de doelstelling zo sterk afhangt van zaken die niet direct door Nederland te beïnvloeden zijn, is het geven van prestatie-indicatoren niet zinvol. De onderstaande BBP-groeicijfers en de ontwikkelingen rondom schuld en tekort voor de EU-27 en het eurogebied alsmede het aantal lidstaten dat zich in de buitensporige tekort procedure bevindt zijn desalniettemin opgenomen als kengetallen, omdat zij een beeld geven van de economische situatie in Europa.

Kengetallen (in procenten)	Waarde 2007	Waarde 2008	Waarde 2009	Raming 2010	Raming 2011
Overheidstekort, % BBP van het Eurogebied	-0,6	-2,0	-6,3	-6,6	-6,1
Overheidstekort, % BBP van de Europese Unie	-0,8	-2,3	-6,8	-7,2	-6,5
Overheidsschuld, % BBP van het Eurogebied	66,0	69,4	78,7	84,7	88,5
Overheidsschuld, % BBP van de Europese Unie	58,8	61,6	73,6	79,6	83,8
Aantal lidstaten met een buitensporig tekort	11	6	20	24	24

Bron: *Economic Forecast Spring 2009, Europese Commissie, mei 2010.*

2.2.4.3.2 Operationele doelstelling 2

Het bevorderen van effectiviteit en efficiency van internationale financiële instellingen (IFI's) en het bijdragen aan een inhoudelijk debat over de wereldeconomie in internationale fora.

Motivering

Internationale financiële instellingen beïnvloeden internationale financieel-economische ontwikkelingen. Goed beleid van deze instellingen draagt bij aan een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling en de ontwikkeling van lage- en middeninkomenslanden. Internationaal debat over de wereldeconomie bevordert ook een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling en de ontwikkeling van lage- en middeninkomenslanden. Met behulp van de onderstaande instrumenten probeert Nederland hier een bijdrage aan te leveren.

Instrumenten

- Deelname in IFI's. Nederland houdt toezicht op financiële soliditeit van IFI's en spreekt mee over de rol van IFI's bij de bevordering van economische ontwikkeling, armoedebestrijding en financieel-economisch evenwicht. In dit kader worden in 2011 het kapitaal van de Wereldbank en de quotamiddelen van het IMF verhoogd en een herverdeling van de stemgewichten overeengekomen. Een adequate Nederlandse representatie wordt van groot belang geacht. Ook wordt een besluit verwacht over eventuele actualisatie van het mandaat van het IMF. Hierbij wordt veel aandacht geschonken aan de efficiency en effectiviteit van de IFI's. Sturing vanuit de G20 zal hierbij een belangrijke rol spelen.
- Maken van internationale economische analyses die vereist zijn om de internationale beleidsdiscussie en respons te kunnen beïnvloeden. Dit gebeurt via discussies in de Ecofin, Eurogroep, Working Party 3 (van de OESO) en discussies bij het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank.

Meetbare gegevens

Omdat het behalen van de doelstelling zo sterk afhangt van zaken die niet direct door Nederland te beïnvloeden zijn, is het geven van prestatie-indicatoren niet zinvol.

2.2.4.4 Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid

	Onderzoek onderwerp	AD of OD*	A. Start B. Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Beleidsdoorlichting van de inzet van Nederland bij het bevorderen van een gezonde en stabiele monetaire en budgettaire ontwikkeling van de Europese Unie en haar lidstaten	OD 1	A. 2009 B. 2010	www.rijksbegroting.nl
	Beleidsdoorlichting van het internationale financiële en monetaire stelsel en de rol die Nederland daarin speelt	OD 2	A. 2009 B. 2010	www.rijksbegroting.nl
	Beleidsdoorlichting van de inzet van Nederland bij het bevorderen van een gezonde en stabiele monetaire en budgettaire ontwikkeling van de Europese Unie en haar lidstaten	OD1	A. 2014 B. 2015	
	Beleidsdoorlichting van het internationale financiële en monetaire stelsel en de rol die Nederland daarin speelt	OD2	A. 2014 B. 2015	
Effectenonderzoek ex post				
Overig evaluatieonderzoek				

2.2.5. Exportkredietverzekering en investeringsgaranties

2.2.5.1 Algemene doelstelling

Het bieden van mogelijkheden voor verzekering van betalingsrisico's die zijn verbonden aan export en investeringen in het buitenland ter aanvulling op de markt.

Omschrijving van de samenhang in het beleid

De Nederlandse Staat biedt ter aanvulling op de private markt, evenals de meeste andere westerse landen en opkomende economieën, faciliteiten aan waarmee de Nederlandse exporteurs en de betrokken financiers dergelijke betalingsrisico's kunnen afdekken bij de Staat. Zodoende wordt voorkomen dat Nederlandse exporteurs orders mislopen met alle negatieve effecten op bijvoorbeeld de werkgelegenheid en het concurrentievermogen van dien.

Per 1 januari 2010 is de stelselwijziging in werking getreden, waardoor de Staat niet langer optreedt als herverzekeraar en Atradius Dutch State Business als verzekeraar. In plaats daarvan treedt de Staat op als verzekeraar en Atradius Dutch State Business als uitvoerder, op naam en voor rekening en risico van de Staat. Als gevolg van de inwerkingtreding van deze wijziging van de Kaderwet, is de Tijdelijke Regeling herverzekering investeringen (TRhi) niet langer geldig. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuwe regeling investeringverzekeringen, welke eind 2010 geïmplementeerd zal zijn.

Naar aanleiding van de kredietcrisis is een aantal exportondersteunende maatregelen geïnitieerd, sommige met een tijdelijk karakter. Het landenbeleid van de reguliere EKV is flexibeler gemaakt. Voor met name kleinere transacties is er de mogelijkheid om af te wijken van het landenbeleid, mits voldoende zekerheden worden gevestigd. Daarnaast is het voor banken mogelijk om middels de exportkredietgarantiefaciliteit (EKG) de verzekering onder de financieringspolis om te zetten in een garantie (Kamerbrief 31 371 nr. 274). Aangrenzend aan de EKV is de «Tijdelijke aanvullende Staatskredietverzekering» (TASK) opgezet. Deze faciliteit richt zich op kortlopende kredietverzekering, de zogenaamde omzetpolissen. Deze risico's worden normaliter door private kredietverzekeraars gedekt, maar kwamen door de verslechterde marktomstandigheden in het gedrang. Voorzien is dat TASK 31-12-2010 eindigt en na die datum niet meer aangevraagd kan worden. De budgettaire effecten zullen nog merkbaar zijn in 2011. Verder is in de tweede helft van 2009 de faciliteit werkkapitaaldekking geïnitieerd. Deze faciliteit biedt exporteurs de mogelijkheid om de aan een exporttransactie gerelateerde voorfinanciering in dekking te brengen.

Verantwoordelijkheid

De minister van Financiën is verantwoordelijk voor de exportkrediet- en investeringsverzekeringen en de TASK. De minister van Economische Zaken is medebeleidsverantwoordelijk.

Externe factoren

Het behalen van de doelstelling hangt onder andere af van de ontwikkelingen in de private verzekeringsmarkt, afspraken die worden gemaakt in de verschillende internationale fora en de financiële resultaten.

2.2.5.2 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel budgettaire gevolgen (x € 1 000)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verplichtingen	- 4 970 709	13 435 212	11 950 136	11 950 136	11 950 136	11 970 136	11 970 136
waarvan betalingsverplichtingen	15 367	14 392	14 080	14 080	14 080	34 080	34 080
waarvan garantieverplichtingen	- 4 986 076	13 420 820	11 936 056	11 936 056	11 936 056	11 936 056	11 936 056
Reguliere EKV	- 5 051 312	11 332 276	11 332 276	11 332 276	11 332 276	11 332 276	11 332 276
Omzetpolissen	15 236	1 484 764					
TRhi	50 000	453 780	453 780	453 780	453 780	453 780	453 780
MIGA	0	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Uitgaven	272 595	174 892	134 580	134 580	134 580	154 580	154 580
Programma-uitgaven	259 976	160 500	120 500	120 500	120 500	140 500	140 500
Juridisch verplicht		152 475	114 475	114 475	114 475	133 475	133 475
<i>Doelst. 1 Verzekeringsfaciliteiten</i>							
Schade-uitkering EKV	255 986	160 000	120 000	120 000	120 000	120 000	120 000
Schade-uitkering TRhi	0	500	500	500	500	500	500
Schade-uitkering MIGA							
Uitgaven Seno-Gom	3 990					20 000	20 000
Apparaatsuitgaven	12 619	14 392	14 080	14 080	14 080	14 080	14 080
Personeel en materieel	1 107	1 486	1 474	1 474	1 474	1 474	1 474
Kostenvergoeding Atradius DSB	11 512	12 906	12 606	12 606	12 606	12 606	12 606
Ontvangsten	223 489	151 050	104 050	104 050	93 550	69 250	69 250
Programma-ontvangsten	223 489	151 050	104 050	104 050	93 550	69 250	69 250
<i>Doelst. 1 Verzekeringsfaciliteiten</i>							
Premies EKV	36 190	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Premies TRhi	791	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250
Premies omzetpolissen	44						
Schaderestituties EKV	182 474	69 800	62 800	62 800	52 300	28 000	28 000
Ontvangsten Seno-Gom	3 990						
Overige programma-ontvangsten		40 000					

Toelichting op de budgettaire gevolgen van beleid

De financiële resultaten van de faciliteit worden sterk beïnvloed door externe factoren.

In de begroting is een stelpost opgenomen voor de jaarlijks maximaal te verstrekken garanties.

Het beeld aan de inkomstzijde van de begroting wordt in de eerste plaats bepaald door de verzekeringspremies die worden opgebracht door de Nederlandse exporteurs. De vraag naar polissen is daarmee een belangrijke externe factor. Daarnaast vloeien inkomsten voort uit schuldenregelingen die, al dan niet in het kader van de Club van Parijs, zijn gesloten met debiteuren die in het verleden niet aan hun betalingsverplichtingen hebben voldaan. Aan de uitgavenkant zijn de schade-uitkeringen afhankelijk van het betaaldedrag van (debiteuren in) derde landen.

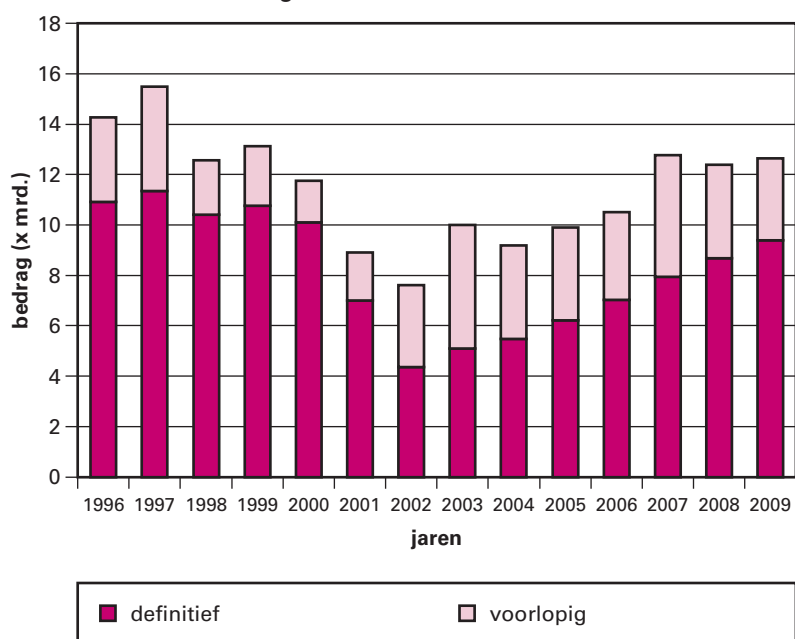
Het beleid

Voor de tijdelijke maatregel die toeziet op omzetpolissen is een voorziening geraamd van € 40 miljoen. Mocht deze voorziening maximaal worden uitgekeerd, dan komt de helft ten laste van het ministerie van Economische Zaken.

In 2009 is de vergoedingsregeling voor Atradius Dutch State Business opnieuw vastgesteld voor de jaren 2010 – 2014. Het bedrag in de begroting is de totale maximale vergoeding. Deze is lager dan de vergoeding over 2005 – 2009.

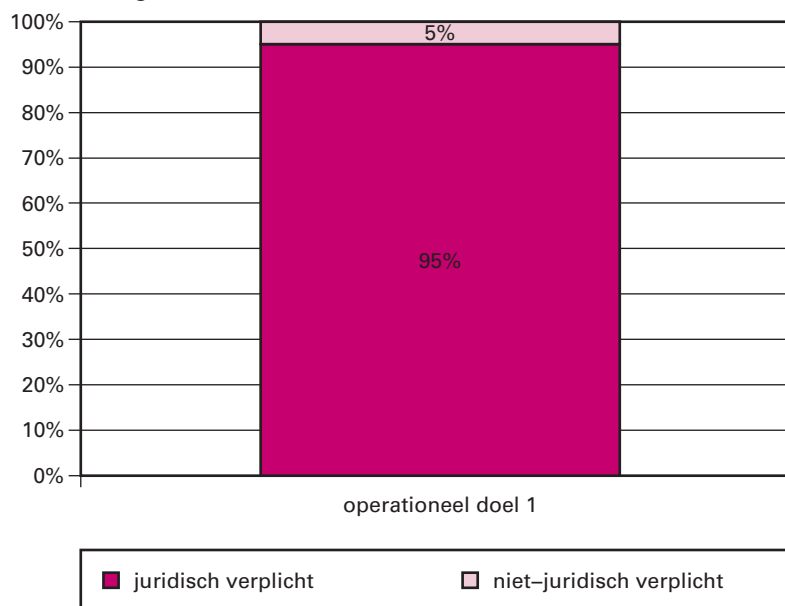
Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling zien van het totaal door de Staat (her)verzekerde bedrag. Dit bestaat uit het uitstaande obligo voor Exportkredietverzekering (EKV) en de Tijdelijke Regeling herverzekering investeringen (TRhi). Hierbij is een uitsplitsing gemaakt naar definitieve en voorlopige verzekeringen, dat wil zeggen polissen respectievelijk dekkingstoezeggingen.

Cumulatief uitstaand obligo

Toelichting

Grafiek budgetflexibiliteit

Van de programmagelden uit de operationele doelstelling is 95% juridisch verplicht. De geraamde uitgaven hebben het karakter van een verzekering: het ontstaan en het moment van uitgave staan niet volledig vast, maar in geval van schade is de Staat op basis van in het verleden afgesloten overeenkomsten verplicht uit te keren.

2.2.5.3 Operationele doelstelling 1

Het creëren en handhaven van een gelijk speelveld voor bedrijven.

Motivering

Niet alleen de meeste traditionele westerse landen, maar ook steeds meer opkomende economieën, zoals China, Brazilië en India, beschikken over een exportkredietverzekeringfaciliteit. Om te borgen dat Nederlandse exporteurs internationaal onder gelijke voorwaarden kunnen concurreren, is het van belang om door middel van internationaal overleg binnen de geëigende kaders een gelijk speelveld te creëren en te handhaven. Zo worden in internationaal verband afspraken gemaakt over minimum premies en maximale looptijden, over onderwerpen op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen en over schuldhoudbaarheid (verantwoord leenbeleid). Om marktverstoring en een race to the bottom te voorkomen geldt daarnaast de eis dat de faciliteit gemeten over een langere periode kostendekkend moet zijn. Kostendekkendheid wil zeggen dat op de lange termijn de premiebetalingen door de Nederlandse exporteurs voldoende dienen te zijn om alle schade-uitkeringen die niet teruggevorderd kunnen worden plus de uitvoeringskosten van de faciliteit te dekken.

Instrumenten

- Verzekeringsfaciliteiten;
- Risk Management Framework;
- Actieve deelname aan internationale fora;
- Meetinstrumenten.

Het beleid

Verzekeringsfaciliteiten

De Verzekeringsfaciliteiten kunnen worden onderverdeeld in Exportkredietverzekering (EKV), de Tijdelijke Regeling herverzekering investeringen (TRhi) en het Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA).

De TRhi wordt momenteel herzien en eind 2010 zal de nieuwe regeling investeringen geïmplementeerd zijn. Deze verzekeringsfaciliteiten zorgen ervoor dat de Staat aanvullend aan de markt kan opereren. Hierbij streeft de Staat naar een efficiënte en klantgerichte uitvoering. Binnen de EKV zijn er regelingen die ook wanneer er binnen de reguliere EKV geen dekkingsmogelijkheden zijn, er onder voorwaarden bekeken kan worden of een transactie toch doorgang kan vinden, eventueel gekoppeld aan een schenking.

Risk Management Framework

De Staat hanteert het risk management framework om de risico's verbonden aan de faciliteit te monitoren en te beheersen. Indien nodig kan met behulp van obligoswaps en credit default swaps het risico actief worden gestuurd. Om de risico's op portefeuilleniveau in kaart te brengen is een portefeuillemodel ontwikkeld en geïmplementeerd. Daarnaast zal er gewerkt blijven worden aan de verdere ontwikkelingen van het model.

Actieve deelname aan internationale fora

Dit instrument wordt ingezet met het oog op het creëren en in standhouden van een gelijk speelveld voor bedrijven. Zo worden binnen de OESO afspraken gemaakt over maatschappelijk verantwoord ondernemen, schuldhoudbaarheid en premies.

Te gebruiken meetinstrumenten

Om een indicatie te krijgen waar Nederland internationaal staat en vanuit de wens om aan te sluiten bij de behoeften van de exporteurs wordt jaarlijks een benchmark uitgevoerd, die is opgezet om de concurrentiepositie van de EKV inzichtelijk te maken. De benchmark kan aanleiding zijn tot beleids- en beheersmaatregelen en product vernieuwing.

Nederland heeft daarnaast een model voor bedrijfseconomische resultaatbepaling (BERB) ontwikkeld dat inzicht geeft in de mate van kostendekkendheid. Hierbij is het streven om gemeten over een langere periode uit te komen op een kostendekkend niveau (≥ 0). Zoals gemeld in het Jaarverslag 2009 is over de periode 1999–2009 een positief resultaat van circa € 92 miljoen behaald. Kanttekening hierbij is dat in het model uitgegaan is van het bijna volledig recupereren van de uitgekeerde schade bij de betere landenklassen. Mocht dit niet lukken, zal het resultaat ongunstiger uitkomen.

Meetbare gegevens

De doeltreffendheid van de uitvoering van de verzekeringsfaciliteiten wordt vanaf 2011 gemeten aan de hand van de behandelduur van verzekeringsaanvragen. Tot 2010 is gemeten aan de hand van de doorlooptijd, wat een optelling is van de behandelduur en de duur van de informatie-navraag. Gebleken is echter dat de duur van de informatie-navraag zeer sterk kan fluctueren, al naar gelang de aard en complexiteit van de verzekeringsaanvraag door exporteurs. In sommige gevallen is informatie zelfs nog niet beschikbaar op het moment dat een aanvraag wordt ingediend, omdat exporteurs in een vroegtijdig stadium wel al een indicatie willen hebben of dekking mogelijk zal zijn, zonder precies alle informatie te hebben om de aanvraag af te kunnen ronden. Vanwege deze omstandigheden is de behandelduur een betere indicatie van in hoeverre exporteurs tijdig worden bediend bij het aanvragen van een exportkredietverzekering.

Het beleid

Indicatoren							
	Basiswaarde (2004)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Behandelduur		43	34	34	34	34	34

2.2.5.4 Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid

	Onderzoek onderwerp	AD of OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	EKV faciliteit	AD/OD	2013	2013	

2.2.7 Beheer materiële activa

2.2.7.1 Algemene doelstelling

Het Rijk verworft, bezit en beheert (on)roerende zaken die nodig zijn voor de realisatie van rijksdoelstellingen. Als ze niet meer nodig zijn voor de realisatie van rijksdoelstellingen worden ze vervreemd. Ook levert het Rijk een bijdrage aan gebiedsontwikkeling, al dan niet met inzet van rijksvastgoed, wanneer dit bijdraagt aan de realisatie van rijksdoelstellingen. Bij het verwerven, beheren en vervreemden en het leveren van een bijdrage aan gebiedsontwikkeling wordt doelmatigheid nagestreefd.

Omschrijving van de samenhang in het beleid

Om doelmatigheid te realiseren dient het Rijk:

- Goed georganiseerd op de vastgoedmarkt te opereren;
- Onroerende zaken voor/van het Rijk op een efficiënte manier te verwerven, te beheren en te vervreemden en te participeren in de planvorming voor (complexe) ruimtelijke projecten;
- Roerende zaken voor/van het Rijk op een efficiënte manier te verwerven, te bewaren, te vervreemden en te vernietigen;
- De inzet van zijn (financiële) middelen zo efficiënt mogelijk te organiseren.

Verantwoordelijkheid

De minister van Financiën is verantwoordelijk voor:

- Het creëren van randvoorwaarden en faciliteiten;
- Het leveren van een bijdrage aan de samenwerking en afstemming met andere departementen;
- Het privaatrechtelijk verwerven, beheren en vervreemden van onroerende zaken;
- Het leveren van een bijdrage aan complexe gebiedsontwikkelingsprojecten met meerdere rijksbelangen;
- De bewaring, verkoop en eventueel vernietiging van overtollige – en in beslag genomen roerende zaken.

De verantwoordelijkheid voor de doelmatigheid van het verwerven, van het beheer van onroerende zaken en van bijdragen aan gebiedsontwikkelingsprojecten wordt gedeeld met andere ministers. Hetzelfde geldt voor de verwerving en het beheer van roerende zaken. De minister van Financiën is verantwoordelijk voor de baten-lastendiensten Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB) en Domeinen Roerende Zaken.

Externe factoren

De algemeen economische situatie en de ontwikkeling van de grondprijzen hebben geen invloed op de mogelijkheid om doelmatig te handelen. Wel zijn ze van invloed op het al dan niet bereiken van gestelde doelen, zowel financieel als ruimtelijk. Bij de complexere grondrealloties is het proces van belangenafstemming van grote invloed op de snelheid van realisaties.

Indicatoren

Omdat er op overkoepelend niveau geen maatschappelijke effecten zijn (outcome), worden hier geen indicatoren genoemd.

2.2.7.2 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel budgettaire gevolgen (x € 1000)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verplichtingen	98 851	309 878	94 268	91 089	90 741	90 524	90 524
Uitgaven	95 854	102 878	94 268	91 089	90 741	90 524	90 524
Programma-uitgaven	73 034	76 594	69 092	66 192	66 192	66 192	66 192
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		49 415	49 413	49 413	49 413	49 413	49 413
<i>Doelst. 1 Optimaal handelen in Vastgoed</i>							
Anticiperende aankopen en gebiedsontwikkeling	0	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
<i>Doelst. 2 Beheer/verkoop Onroerend</i>							
Onderhoud en beheerskosten	14 642	14 079	8 779	6 779	6 779	6 779	6 779
Zakelijke lasten	51 742	49 415	49 413	49 413	49 413	49 413	49 413
Overige programma-uitgaven	6 650	3 100	900	0	0	0	0
<i>Doelst. 3 Bewaring/vervreemding Roerend</i>							
Beheerskosten	0	0	0	0	0	0	0
Apparaatsuitgaven	22 820	26 284	25 176	24 897	24 549	24 332	24 332
Ontvangsten	237 597	320 129	219 138	156 638	154 238	153 336	152 836
Programma-ontvangsten	237 306	319 950	218 959	156 459	154 059	153 157	152 657
<i>Doelst. 1 Optimaal handelen in Vastgoed</i>							
Anticiperende aankopen en gebiedsgerichte ontwikkeling	3 491	408	0	0	0	0	0
<i>Doelst. 2 Beheer/verkoop Onroerend</i>							
Verkoop onroerende zaken	79 115	196 545	84 045	31 545	31 545	31 545	31 545
Beheersontvangsten	99 728	100 014	98 014	88 014	85 614	84 712	84 212
Overige programma-ontvangsten	55 130	35 400	35 400	35 400	35 400	35 400	35 400
<i>Doelst. 3 Bewaring/vervreemding Roerend</i>							
Verkoop roerende zaken	- 158	- 12 417	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Apparaatsontvangsten	291	179	179	179	179	179	179

Toelichting op de budgettaire gevolgen van beleid

Verplichtingen

In 2011 zijn de geraamde verplichtingen gelijk aan de geraamde uitgaven. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichtingen bij de uitgaven.

Uitgaven

Anticiperende aankopen en gebiedsontwikkeling

Departementen kunnen gebruik maken van de leenfaciliteit voor anticiperend en ontwikkelingsgericht handelen in vastgoed. Hiervoor is vanaf 2010 jaarlijks een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar. Dit bedrag mag ieder jaar worden verhoogd met maximaal het bedrag dat in dat jaar wordt betaald aan rente en aflossing op eerder uitgegeven leningen. Het aldus verhoogde bedrag bedraagt maximaal € 25 miljoen per jaar.

Onderhoud- en beheerskosten

De post onderhoud- en beheerskosten betreft voor € 7,3 miljoen onderhoud van grond en gebouwen, kapitaalinvesteringen en beheerskosten. De overige uitgaven ad € 1,5 miljoen betreffen het vliegveld Twente.

Het beleid

Zakelijke lasten

Het RVOB betaalt het eigenarendeel van de zakelijke lasten over onroerende zaken die eigendom zijn van het Rijk. Indien in de betreffende panden overheidsdiensten zijn gehuisvest, betaalt het RVOB eveneens het gebruikersdeel. Onder deze categorie vallen twee grote posten: onroerendezaakbelasting en waterschapslasten.

Overige programma-uitgaven

De genoemde € 0,9 miljoen betreft de door het Rijk te maken plankosten in een beperkt aantal gebiedsontwikkelingsprojecten.

Apparaatsuitgaven

De apparaatsuitgaven bestaan hoofdzakelijk uit bijdragen aan de projectdirectie Vastgoed en aan de baten-lastendienst RVOB.

Ontvangsten

Verkoop onroerende zaken

In het kader van het Regeerakkoord Balkenende IV is voor de jaren 2008 tot en met 2011 voor € 140 miljoen aan extra ontvangstentaakstellingen ingeboekt. Hiervan heeft € 25 miljoen betrekking op 2011, waarmee de taakstellingen volledig worden gerealiseerd.

Beheersontvangsten

Onder beheersontvangsten worden inkomsten geraamd voortkomend uit o.a. pacht, erfpacht, huur, zand- en grondwinning van onroerende zaken die in het bezit zijn van het Rijk.

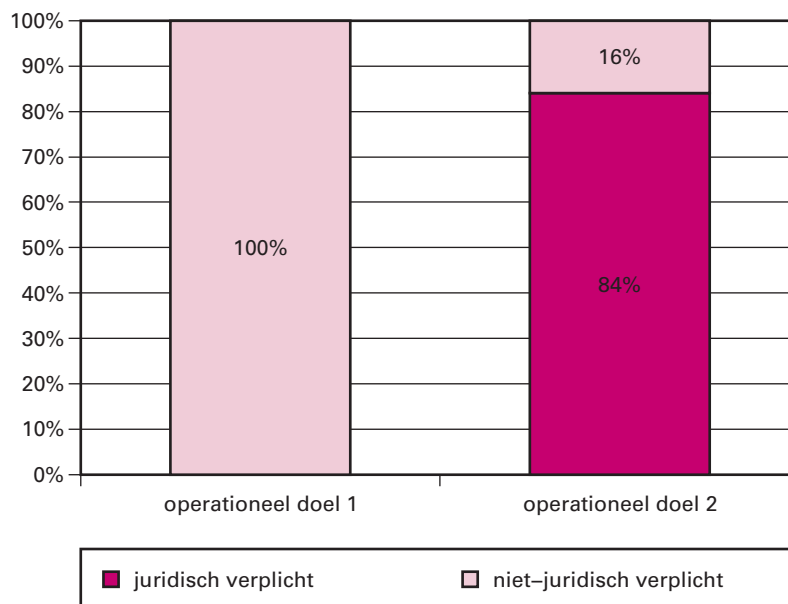
Overige programma-ontvangsten

Hiertoe worden onder meer de volgende opbrengsten geraamd: renteontvangsten; opbrengsten uit onbeheerde nalatenschappen; opbrengsten uit de werking van het anti-speculatiebeding; vergoeding van de Rijksgebouwendienst ter compensatie van het door het RVOB betaalde eigenarendeel van de onroerendezaakbelasting.

Verkoop roerende zaken

De verkoop van roerende zaken brengt jaarlijks € 1,5 mln op. Het gaat in de praktijk om de verkoopopbrengsten van o.a. in beslaggenomen goederen en overtolligstellingen van het Rijk.

Grafiek budgetflexibiliteit

Toelichting

Operationele doelstelling 1

De uitgaven zijn bestemd voor het verstrekken van geldleningen aan departementen conform het Beleidskader voor anticiperend en ontwikkelingsgericht handelen in vastgoed (Kamerstuk: 27 581 nr. 29).

Operationele doelstelling 2

Van de totale programma-uitgaven € 59,1 miljoen is € 49,4 miljoen (84%) juridisch verplicht. De overige € 9,7 miljoen (16%) betreft uitgaven die als complementair noodzakelijk/bestuurlijk verplicht zijn aan te duiden. Concreet gaat het daarbij om uitgaven die noodzakelijk zijn voor het in stand houden van en het beheer van onroerende zaken van het Rijk en de bijdrage van het Rijk aan complexe gebiedsontwikkelingsprojecten met meerdere rijksbelangen.

2.2.7.3 Operationele doelstellingen

2.2.7.3.1 Operationele doelstelling 1

De samenwerkende departementen handelen goed georganiseerd en doelmatig op de vastgoedmarkt.

Motivering

De vastgoedtaken zijn binnen het Rijk verdeeld over verschillende ministeries. Naarmate de departementen effectiever samenwerken kunnen kansen op de vastgoedmarkt beter worden benut en kunnen beleidsdoelstellingen waarvoor vastgoed belangrijk is, met een hoger rendement worden gerealiseerd.

Instrumenten

- Ondersteuning van en deelname aan de Raad voor Vastgoed Rijksoverheid (RVR)¹ en ondersteuning van het Ambtelijk en Ministerieel Opdrachtgevers Beraad;
- Uitvoering van het RVR werkprogramma 2011–2014. Dit werkprogramma wordt zo snel mogelijk aan de Tweede Kamer aangeboden;
- Het initiëren van wijziging van bestaande – en/of het tot stand brengen van nieuwe kaders en randvoorwaarden ten behoeve van het doelmatig omgaan met vastgoed;
- Beschikbaar stellen leenfaciliteit voor anticiperend en ontwikkelingsgericht handelen in vastgoed aan departementen. Hiervoor is met ingang van 2010 jaarlijks een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar. Dit bedrag mag ieder jaar worden verhoogd met maximaal het bedrag dat in dat jaar wordt betaald aan rente en aflossing op eerder uitgegeven leningen. Het aldus verhoogde bedrag bedraagt maximaal € 25 miljoen per jaar.

Meetbare gegevens

Doordat het Rijk op de vastgoedmarkt een unieke partij is kan de doelmatigheid van zijn optreden niet objectief op outcome niveau worden vastgesteld. Wel zal de stand van de uitvoering van het werkprogramma van de RVR, waarin alle maatregelen worden beschreven die naar huidig inzicht bijdragen aan een efficiëntere doelbereiking, worden gemeten. Eens per 5 jaar zal bovendien extern worden geëvalueerd welke extra maatregelen nodig zijn om tot een grotere doelbereiking te komen. Nagegaan zal worden of de bereikte besparingen in de vastgoedsector vanaf 2011 kunnen worden gemeten.

2.2.7.3.2 Operationele doelstelling 2

Het doelmatig inzetten, dat wil zeggen verwerven, beheren, ontwikkelen en vervreemden, van rijksvastgoed en het leveren van een bijdrage aan complexe gebiedsontwikkelingsprojecten voor de realisatie van (meervoudige) rijksdoelen en een optimaal financieel resultaat.

Motivering

De minister van Financiën vertegenwoordigt het Rijk als privaatrechtelijke eigenaar. Dit vertaalt zich in het aankopen, beheren, ontwikkelen en verkopen van onroerende zaken voor/van het Rijk. Hierbij wordt gestreefd naar een optimale prijsvorming zonder de maatschappelijke belangen uit het oog te verliezen.

Als onroerende zaken overtollig zijn, wordt eerst gezien of zij elders binnen de overheid kunnen worden gealloceerd. Als dit niet kan, worden ze verkocht op de markt. Daarnaast voert het ministerie het beheer over grote arealen grond en water in Nederland.

De minister van Financiën vertegenwoordigt het Rijk (mede) in opdracht van andere bewindspersonen in complexe gebiedsontwikkelingsprojecten met meervoudige ruimtelijke doelstellingen. Hierbij wordt gestreefd naar een optimale inzet van rijksvastgoed en/of financiële bijdragen van het Rijk.

Instrumenten

De instrumenten die het RVOB ter beschikking staan zijn: aankoop, beheer, verkoop en de participatie in de planvorming voor complexe gebiedsontwikkelingsprojecten.

Het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf is een baten-lastendienst. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de baten-lastenparagraaf in deze begroting (zie paragraaf 4.2).

¹ De RVR is een samenwerkingsverband van de vastgoeddiensten van de ministeries van VROM, LNV, Defensie, V&W en Financiën, ProRail, Staatsbosbeheer en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

Meetbare gegevens

In 2010 zal onderzocht worden welke indicatoren een getrouw beeld kunnen geven van de voortgang bij / het resultaat van het streven om onroerende zaken optimaal te verwerven, te beheren, te ontwikkelen en te vervreemden. Indicatoren met betrekking tot de doelmatigheid van de uitvoering komen aan de orde in de paragraaf betreffende de baten-lastendiensten.

2.2.7.3.3 Operationele doelstelling 3

Op een financieel en maatschappelijk verantwoorde manier vervoeren, bewaren, vernietigen en vervreemden van roerende zaken van het Rijk.

Motivering

De minister van Financiën vertegenwoordigt het Rijk in eigendomsrechtelijke verhoudingen. Dit vertaalt zich in de zorg voor de bewaring, de verkoop en eventuele vernietiging van overtollige of in beslaggenomen roerende zaken.

Instrumenten

Om de integriteit en de efficiëntie van de bewaring, vervreemding en vernietiging van overtollige en in beslaggenomen roerende zaken te waarborgen, is de uitvoering van de doelstelling belegd bij de baten-lastendienst Domeinen Roerende Zaken.

Meetbare gegevens

Omdat operationele doelstelling 3 geen effecten op outcomeniveau heeft, worden hier geen prestatie-indicatoren opgenomen. Indicatoren met betrekking tot de doelmatigheid van de uitvoering komen aan de orde in de paragraaf betreffende de baten-lastendiensten.

2.2.7.4 Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid

Onderzoek onderwerp	AD of OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting				
Beoordeling gehele rijksvastgoedstelsel/is het Rijk een sterke speler op de vastgoedmarkt en heeft het zijn vastgoedactiviteiten goed georganiseerd?	OD 1	2011	2011	
Efficiënt beheren en vervreemden van onroerende zaken van het Rijk.	OD 2	2011	2011	
Roerende Zaken van het Rijk worden op een efficiënte manier bewaard, vervreemd en vernietigd.	OD 3	2010	2010	
Effectenonderzoek ex post				
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie Financieel Kader RVOB	OD2	2012	2012

Toelichting

Besloten is om de voor 2010 geplande beoordeling van het gehele rijksvastgoedstelsel aan te houden en het eventueel later alsnog doorgaan van die beoordeling afhankelijk te stellen van de resultaten van de brede heroverwegingen c.q. een Regeerakkoord (Zie jaarverslag IXB (Kamerstuk: 32 360 IXB, nr.1), Inmiddels zijn in de brede heroverwegingen vergaande voorstellen gedaan voor een clustering van de vastgoeddiensten die het rijksvastgoedstelsel aanzienlijk zou veranderen en die met een aanzienlijke

Het beleid

besparing gepaard zou gaan. De besluitvorming over die voorstellen wordt nu eerst afgewacht: mocht het zinvol zijn, dan wordt in 2011 de beoordeling van het rijksvastgoedstelsel uitgevoerd.

De evaluatie van het Financieel Kader RVOB is aangekondigd in de inleiding van dit kader, dat ter kennisneming aan de Eerste en Tweede Kamer is toegestuurd (zie kamerstuk: 32 275 nr. A).

2.2.8 Begrotingsbeleid en regeldruk

2.2.8.1 Algemene doelstelling

Het budgettaire beleid creëert de randvoorwaarden om maatschappelijke ambities, nu en in de toekomst, te verwezenlijken. De overheid is betrouwbaar en consistent in de aanwending van de middelen en zorgt voor een doelmatige, doeltreffende en rechtmatige besteding. Binnen deze doelstelling wordt ook de regeldruk voor bedrijven merkbaar verminderd.

Omschrijving van de samenhang in het beleid

Burgers en bedrijven moeten kunnen rekenen op de overheid. Bepaalde overheidsdiensten en -voorzieningen moeten ook in de toekomst geleverd kunnen worden. Daarvoor moeten overheidsfinanciën houdbaar en dus toekomstbestendig zijn.

De overheid moet met een beperkt budget haar omvangrijke takenpakket uitvoeren. Belastinggeld moet dus goed worden besteed, dit houdt in doelmatig, doeltreffend en rechtmatig. Het uitgeven en innen van overheidsgeld moet niet worden verstoord door schommelingen in de economische groei en tegelijkertijd die schommelingen niet onnodig versterken. Dit wordt bereikt door een trendmatig begrotingsbeleid. Overheidsregels zijn nodig, maar de belemmering van bedrijfsactiviteiten door regels voor bedrijven moet merkbaar omlaag. Ondernemerschap wordt gestimuleerd door de vermindering van regeldruk, zoals de vermindering van administratieve lasten, toezichtslasten, inhoudelijke nalevingskosten en door de vereenvoudiging van aanvraagprocedures voor vergunningen en subsidies.

Verantwoordelijkheid

De minister van Financiën is verantwoordelijk voor:

- Het opstellen van het algemeen financieel-economisch beleid en het begrotingsbeleid;
- De doelmatigheid en doeltreffendheid van uitgaven (samen met departementen);
- De rechtmatigheid van verplichtingen, uitgaven en ontvangsten (systeemverantwoordelijk);
- Coördinatie van het programma Vermindering van regeldruk voor bedrijven (de minister van Economische Zaken is medeverantwoordelijk).

Externe factoren

Het succes is afhankelijk van de effectiviteit van de begrotingsregels en de politieke wil om de in het Coalitieakkoord gestelde prioriteiten te realiseren.

Voor het terugdringen van de regeldruk voor bedrijven is een constructieve samenwerking met het bedrijfsleven essentieel. Daarnaast zal een merkbare reductie ook vragen dat de overheden op het supranationale en decentrale niveau een dergelijke inspanning plegen.

2.2.8.2 Tabel budgettaire gevolgen van beleid

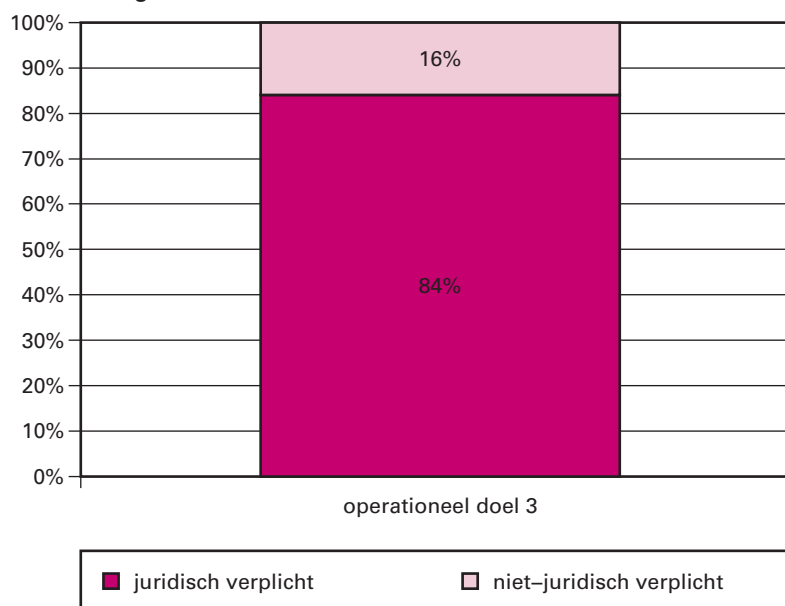
Tabel budgettaire gevolgen (x € 1000)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verplichtingen	38 557	33 815	28 193	24 113	22 607	22 577	22 589
Uitgaven	37 421	33 815	28 193	24 113	22 607	22 577	22 589
Apparaatsuitgaven	25 868	28 760	24 972	24 113	22 607	22 577	22 589
<i>Doelst. 3 Verminderen regeldruk voor bedrijven</i>							
Programma uitgaven	11 553	5 055	3 221				
Waarvan juridisch verplicht	4 000	2 300	2 700				
Ontvangsten	6 671	5 866	5 931	6 006	6 092	6 092	6 092
Apparaatsontvangsten	6 671	5 866	5 931	6 006	6 092	6 092	6 092

Toelichting tabel budgettaire gevolgen van beleid

Verminderen van regeldruk voor bedrijven

Het integrale programma voor de vermindering van regeldruk bedrijven wordt gezamenlijk door de ministeries van Economische Zaken en Financiën gecoördineerd. Het beschikbare meerjarige programmabudget wordt op dit begrotingsartikel verantwoord. De uitgaven in 2011 zullen vooral betrekking hebben op samenwerking met en facilitering van decentrale overheden om regeldruk bij gemeenten, provincies en waterschappen te verminderen; dit gebeurt onder meer met de voucherregeling voor gemeenten.

Grafiek budgetflexibiliteit

Toelichting

Van de programmamiddelen voor regeldruk bedrijven is in 2011 een bedrag van € 2,7 miljoen juridisch verplicht (84%).

2.2.8.3 Operationele doelstellingen

2.2.8.3.1 Operationele doelstelling 1

Het handhaven van de uitgaven- en inkomstenkaders en daarmee het streven naar de doelstellingen voor het EMU-saldo en de EMU-schuld.

Motivering

Budgettaire discipline is belangrijk, immers budgettaire discipline draagt bij aan de doelmatige realisatie van de prioriteiten van het kabinet Balkenende IV zoals vastgelegd in begroting en Coalitieakkoord. De budgettaire kaders dragen ook bij aan een gelijkmatige economische groei (conjuncturele stabilisatie) tijdens de kabinetsperiode. De groei van de uitgaven ligt vast, waardoor procyclisch beleid wordt vermeden. De inkomsten mogen meebewegen met de economische groei, waardoor de lasten dalen in laagconjunctuur en stijgen in hoogconjunctuur. Het kabinet Balkenende IV heeft in 2009 en 2010 in reactie op de economische crisis gekozen voor het stimuleren van de Nederlandse economie en het versterken van de financiële sector. Als gevolg hiervan zijn de overheidsfinanciën verslechterd. Consolidatie van deze overheidsfinanciën behoeft op korte termijn aandacht, temeer om ook op lange termijn houdbare overheidsfinanciën te kunnen waarborgen.

Instrumenten

- Bijhouden van de uitgavenontwikkeling en ervoor zorgen dat het uitgavenkader niet wordt overschreden;
- Het bijhouden van de lastenontwikkeling onder andere door het opstellen van belasting-/premieramingen en het toetsen van het inkomstenkader.

Meetbare gegevens

Kengetallen			
	2009	2010	2011
EMU – saldo (% BBP)	- 5,4%	- 5,8%	- 4,0%
EMU – schuld (% BBP)	60,8%	64,4%	66,0%
Uitgavenkader (in € mld.)	0,4	0,0	- 3,0

Bron: Miljoenennota Kamerstuk 32 500

2.2.8.3.2 Operationele doelstelling 2

Gestelde overheidsdoelen worden zo doelmatig mogelijk bereikt, waarbij de overheidsmiddelen rechtmatig worden besteed.

Motivering

Het oplossen van maatschappelijke problemen en het vervullen van wensen van burgers kost bijna altijd geld. Hiervoor moeten belastingen en premies worden geheven. Het parlement en de belastingbetaler moeten erop kunnen rekenen dat er zuinig wordt omgegaan met dit belastinggeld. Daarbij moeten zij de zekerheid kunnen hebben dat het geld aan de afgesproken doelen en op de afgesproken wijze wordt uitgegeven, dus dat de uitgaven rechtmatig zijn. Dit is mogelijk door een efficiënte en effectieve inrichting van het beleids-, uitvoerings- en bedrijfsvoeringsproces.

Instrumenten

Bevorderen doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:

- Het beoordelen van beleidsvoorstellen op doelmatigheid en doeltreffendheid door toetsing van de Inspectie der Rijksfinanciën;

Het beleid

- Departementen aanzetten om ex-ante beleidsevaluaties (waaronder kosten-batenanalyses) te laten uitvoeren;
- Initiëren en uitvoeren van interdepartementale beleidsonderzoeken (IBO's);
- Bevorderen naleving van de Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek en beleidsinformatie 2006 (RPE).

Bevorderen doelmatigheid van de bedrijfsvoering:

- Implementatie van het Rijksbreed bindend kader voor uniformering en vereenvoudiging van de uitvoering en verantwoording van subsidies. Eenvoudige en uniforme subsidievoorwaarden leiden tot doelmatiger subsidiebeheer en minder administratieve lasten;
- Aanpassing van comptabele wet- en regelgeving, zodat deze de doelmatigheid beter ondersteunt en aansluit bij de flexibilisering van de Rijksdienst. Bij interdepartementale samenwerkingsvormen en bij interdepartementale uitbesteding de verantwoording zo efficiënt mogelijk regelen;
- Vereenvoudiging van de rechtmatigheidsnormen. Implementatie van de uitkomsten van de evaluatie van het experiment tolerantiegrenzen. Vastleggen van de normen in de Comptabiliteitswet met het oog op eenduidigheid en uniformiteit in de oordeelsvorming en rapportering door de departementen en de Algemene Rekenkamer over rechtmatigheid aan de Tweede Kamer;
- Evaluatie van het experiment Verbetering verantwoording en begroting, waarbij het jaarverslag en de begroting zo worden ingericht dat meer focus en politieke relevantie ontstaat en de verantwoordingslasten afnemen. In 2011 wordt de evaluatie en bespreking met de Tweede Kamer afgerond;
- Evaluatie van de Rijksauditfunctie. Om de kwaliteit van de auditfunctie bij de departementen in een rijksbreed perspectief te zien worden naast de Rijksauditdienst (RAD) ook de andere departementale auditdiensten en de samenwerkingsverbanden onderzocht. In totaal worden 11 onderzoeksobjecten geëvalueerd. De evaluatie wordt door een onafhankelijk bureau uitgevoerd;
- In 2010 is de vierde nationale verklaring afgegeven betreffende de verantwoording over de EU landbouwfondsen in 2009, de operationele onderdelen van de financiële beheersystemen (programmaperiode 2007–2013) bij: de EU structuurfondsen, het EU visserijfonds en de EU migratiefondsen. In het streven naar vermindering van de administratieve lasten en de controledruk zal nationaal een evaluatie worden uitgevoerd bij de structuurfondsen (programmaperiode 2007–2013). Daarnaast worden in Europees verband de mogelijkheden onderzocht welke vereenvoudiging in het financieel management mogelijk zijn binnen de sector verordeningen en via de lopende herziening van het financieel reglement van de Europese Unie.
- Baten-lastendiensten. Begeleiden van kandidaat-diensten en stimuleren van ontwikkeling en gebruik van doelmatigheidsindicatoren bij bestaande baten-lastendiensten, zodat meer inzicht ontstaat in de doelmatigheid. Stimulering van gebruik van doelmatige bekostigings- en besturingsmethodieken.

Meetbare gegevens

Indicatoren	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Rechtmatigheidsfouten in het totaal van de uitgaven, ontvangsten en verplichtingen	< 1%	< 1%	< 1%	< 1%	< 1%	< 1%	< 1%

Kengetallen	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal beleidsdoorlichtingen ¹	33	9	51	42	24	25	11

¹ Op basis van de RPE 2006. Departementen hebben de verplichting tot periodieke beleidsdoorlichtingen van algemene of operationele doelstellingen, aansluitend bij de beleidscyclus.

2.2.8.3.3 Operationele doelstelling 3

Het stimuleren van ondernemerschap door het merkbaar en substantieel verminderen van regeldruk voor bedrijven. Daarbij staat de beleving van de ondernemer centraal en worden bedrijven actief betrokken bij het identificeren van problemen en het formuleren van oplossingen.

Motivering

Wet- en regelgeving beschermen publieke belangen. Tegelijkertijd kunnen teveel regels, te complexe regels of een te rigide uitvoering ervan ten koste gaan van de ruimte om te ondernemen. Het gaat dus om het vinden van een balans: regelen waar het moet, vrijlaten waar het kan. In 2011 wordt onverminderd geïnvesteerd in het verminderen van regeldruk voor bedrijven en het verbeteren van haar dienstverlening.

Het ministerie van Financiën is samen met het ministerie van Economische Zaken verantwoordelijk voor de vermindering van regeldruk voor bedrijven.

Instrumenten

- Diverse meetmethodieken die de hoogte van de regeldruk voor ondernemers inzichtelijk maken. Deze bieden een uitstekende basis voor het vinden van meetbare vereenvoudigvoorstellen. Voorbeelden zijn het (verbeterde) Standaardkostenmodel voor de administratieve lasten, het meetmodel voor toezichtlasten en de meetmethode voor nalevingskosten;
- Om na te gaan of en in welke mate de beleving van regeldruk bij ondernemers aan veranderingen onderhevig is, is een belevingsmonitor ontwikkeld;
- Bewijs van Goede Dienst (normenkader) waarmee het Rijk wil stimuleren dat overheden hun dienstverlening aan ondernemers verbeteren;
- Samenwerking met en facilitering van decentrale overheden om regeldruk bij gemeenten, provincies en waterschappen te verminderen. Hiervoor is onder meer een gemeentefaciliteit (voucher-regeling) en een toolkit voor gemeenten ontwikkeld.
- Internationale kennisuitwisseling (netwerk EU-landen, OESO, Wereldbank) en monitoring van het Actieprogramma van de Europese Commissie (25% reductie op administratieve lasten voor 2012);
- De Commissie Regeldruk Bedrijven volgt het kabinetsprogramma Balkenende IV voor regeldrukvermindering kritisch en met voorstellen

Het beleid

komt om de regeldruk in het bedrijfsleven verder structureel te verminderen;

- Het onafhankelijke adviescollege Advies College Toetsing Administratieve Lasten (ACTAL).

Meetbare gegevens

Indicatoren

In april 2010 is de eindrapportage Regeldruk Bedrijven opgeleverd (Kamerstukken 29 515–318). Onderstaande indicatoren zijn gebaseerd op afronding van het programma Regeldruk Bedrijven conform deze rapportage. Afhankelijk van voornemens van het nieuwe kabinet, zullen deze indicatoren aangepast worden.

Indicatoren	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011
– Een netto verlaging van administratieve lasten (cumulatief in procenten).	in 2008 met 4,2%; cumulatief vanaf 1 maart 2007 9,2%	12%	15%	20% ¹
– Vermindering lasten van rijkstoezicht	n.v.t.	3%	nvt ²	12%
– Vermindering nalevingskosten	–	€ 235 mln.	nvt ²	€ 544 mln.

¹ De reductie van administratieve lasten zal tot netto 20% in 2011 oplopen door maatregelen die reeds genomen zijn en gewoon kunnen en zullen worden uitgevoerd. Daarnaast zijn er maatregelen voorbereid waarover onder meer de Nederlandse politiek of Brusselse gremia nog moet beslissen. Deze maatregelen kunnen het totaal aan per 2011 gerealiseerde reducties op 22% brengen.

² Geen tussenliggende doelen vastgesteld, doelstelling is per gemiddeld op verschillende terreinen en domeinen.

2.2.8.4 Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid

	Onderzoek onderwerp	AD of OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Doorlichting begrotingssystematiek (Studiegroep Begrotingsruimte)	AD	2010	2010	www.rijksbegroting.nl
	Regeldruk Bedrijven	OD 3	2010	2011	
Effectenonderzoek ex post					
Overig evaluatieonderzoek	Jaarlijkse beoordeling Nederlands Stabiliteitsprogramma door EFC/Ecofin	OD 1 OD 2	jaarlijks		Voor 2008: EFC/Ecofin: 2007–2008 21501/07, nr. 599
	Jaarlijkse IMF-artikel IV consultatie	OD 1 OD 2	jaarlijks		
	Review van Wereldaanpak regeldruk bedrijven	OD 3	2008	2009	http://www.imf.org/external/pubs/cat/longres.cfm?sk=22005.0

Toelichting

De Studiegroep Begrotingsruimte, een ambtelijke adviescommissie, heeft in 2010 een advies uitgebracht over het te voeren begrotingsbeleid en de begrotingsdoelstelling voor de volgende kabinetsperiode. Belangrijke

Het beleid

bouwsteen voor dit advies is een evaluatie van het gevoerde begrotingsbeleid en de werking van de begrotingssystematiek in de afgelopen jaren, in de vorm van een beleidsdoorlichting. Deze beleidsdoorlichting wordt samen met het advies van de Studiegroep Begrotingsruimte gepubliceerd. Voor deze beleidsdoorlichting wordt gebruik gemaakt van de jaarlijkse evaluaties van het gevoerde begrotingsbeleid en de begrotingsdoelstellingen van de Europese Commissie (EFC/ECOFIN) en het Internationaal Monetair Fonds (IMF, artikel IV-consultatie).

2.3 De niet-beleidsartikelen

2.3.1 Algemeen

Artikelonderdelen en budgettaire gevolgen (x € 1 000)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verplichtingen	139 337	148 622	147 248	121 555	123 308	125 125	125 125
Uitgaven	143 673	148 622	147 248	121 555	123 308	125 125	125 125
Totaal apparaatsuitgaven	143 661	148 577	147 228	121 555	123 308	125 125	125 125
Apparaatsuitgaven	136 540	140 977	139 628	113 955	115 708	117 525	117 525
Uitvoeringskosten omslagstelsel Rijkswagenpark	7 121	7 600	7 600	7 600	7 600	7 600	7 600
Tegoeden WO II	12	45	20				
Ontvangsten	14 013	15 769	15 699	15 999	15 999	15 999	15 999
Apparaatsontvangsten	7 564	8 169	8 099	8 399	8 399	8 399	8 399
Omslagstelsel Rijkswagenpark	6 449	7 600	7 600	7 600	7 600	7 600	7 600

Tegoeden WOII

De uitgaven voor tegoeden WOII hebben betrekking op de uitvoeringskosten van de afwikkeling van de verdeling van de tegoeden ten behoeve van de Joodse Gemeenschap.

2.3.2 Nominaal en onvoorzien

Toelichting

Artikelonderdelen en budgettaire gevolgen (x € 1 000)							
Tabel budgettaire gevolgen (x € 1 000)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verplichtingen	- 5 900	2 890	4 130	- 41 634	- 41 162	- 41 168	- 41 180
Uitgaven	0	2 890	4 130	- 41 634	- 41 162	- 41 168	- 41 180
Onvoorzien	0	2 890	2 444	- 43 336	- 42 800	- 42 800	- 42 812
Loonbijstelling	0	0	0	0	0	0	0
Prijsbijstelling	0	0	1 686	1 702	1 638	1 632	1 632
Ontvangsten	0	0	0	1 029 000	1 150 000	1 189 000	1 399 000

Toelichting

Vanuit dit artikel vinden overboekingen van loon- en prijsbijstellingen naar loon- en prijsgevoelige artikelen binnen IXB plaats. Dit artikel is bedoeld om eventuele onzekere ontwikkelingen op de begroting IXB op te vangen. De taakstelling betreffende de Rijksdienst is nog niet verdeel over IXB.

Ontvangsten

Deze post betreft een begrotingstechnische correctiereeks met een stelpostkarakter. Deze stelpost vloeit voort uit de veronderstelling dat (op intertemporele basis) per saldo sprake is van evenwicht tussen de kosten en de opbrengsten van crisismaatregelen.

3. BEDRIJFSVOERINGSPARAGRAAF

In de bedrijfsvoeringsparagraaf wordt gerapporteerd over uitzonderingen, bijvoorbeeld bijzondere risico's of aandachtspunten die relevant zijn voor de Staten-Generaal. Op het vlak van de rechtmatigheid van de begrotingsuitvoering, de totstandkoming van beleidsinformatie en het gevoerde financieel- en materieelbeheer worden geen bijzondere risico's of aandachtspunten voorzien.

Hieronder wordt ingegaan op de overige aspecten van de bedrijfsvoering.

Belastingdienst

Informatievoorzieningsketen (IV-keten)

Begin 2009 heeft een externe doorlichting van de IV-keten plaatsgevonden. De conclusies bevestigden het beeld dat de IV-keten nog niet alle waarborgen biedt om met voldoende zekerheid de doelstellingen van grote ICT-projecten te kunnen realiseren. De aanbevelingen uit de doorlichting hebben geleid tot het formuleren van een transformatieprogramma, waarmee in september 2009 is gestart. De maatregelen hebben betrekking op de herinrichting van de IV-organisatie, op de professionaliteit van management en medewerkers, en op de wijze waarop de Belastingdienst omgaat met architecturen en met applicatieontwikkeling. De transformatieperiode wordt eind 2010 formeel afgerond. De basis voor een effectieve en doelmatige IV-keten is dan neergezet. In de periode daarna wordt de organisatie verder ontwikkeld. Dat zal een operatie zijn die nog verscheidene jaren vergt.

Taakstellingen

In 2009 heeft de Belastingdienst een taakstelling ontvangen om zo een bijdrage te leveren aan het kabinetsbesluit om besparingen te genereren. Vanaf 2010 dient de Belastingdienst een structurele bijdrage te leveren van € 50 miljoen oplopend tot € 145 miljoen in 2015. Om dit te kunnen realiseren zijn een aantal maatregelen getroffen, waaronder het slimmer en efficiënter werken en het versoberen van de bedrijfsvoering. Bij slimmer en efficiënter werken gaat het er om dat hetzelfde werk met minder mensen wordt gedaan. Gestuurd wordt op uitstroom van vast personeel, bovenop het natuurlijk verloop. Bij het versoberen van de bedrijfsvoering voert de Belastingdienst een aantal automatiseringsprojecten niet of gedeeltelijk niet uit. Met name het temporiseren van de automatisering kan met zich meebrengen dat werkzaamheden langer handmatig verricht moeten worden.

Taakstelling Kerndepartement

Het ministerie van Financiën draagt bij aan de afslanking van het Rijk. Eind 2011 moet de beoogde afslanking volledig zijn gerealiseerd. De realisatie verloopt tot nu toe conform de planning. In 2011 moet de grootste stap in de realisatie worden gezet. De verwachting is dat departementsbreed de afslanking zal worden gerealiseerd. Op onderdelen van het departement wordt bijsturing niet uitgesloten.

Generale Thesaurie

Voor het beheer van de aandelen die de Staat houdt in ABN AMRO Group N.V. en ASR Verzekeringen N.V. is begin 2009 een projectdirectie binnen de Generale Thesaurie opgericht. Het beheer functioneert op deze wijze naar behoren, zoals ook wordt erkend door de leden van de Vaste Commissie van Financiën van de Tweede Kamer. Desalniettemin wordt

Bedrijfsvoeringsparagraaf

deze vorm van beheer door de Tweede Kamer niet optimaal geacht, zoals blijkt uit de motie-Weekers c.s. (Kamerstuk: 31 965, nr. 7) en het daarover gevoerde overleg.

In 2010 heeft de minister een schets gegeven van de mogelijke oprichting van een stichting administratiekantoor en certificering van de aandelen ABN AMRO Group N.V. en ASR Verzekeringen N.V. De eventuele oprichting van zo'n stichting heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering binnen de Generale Thesaurie. De precieze gevolgen zijn afhankelijk van de uiteindelijke vormgeving, zoals die na overleg met Tweede Kamer zal worden gekozen.

Kerndepartement

Afgesproken is dat in 2011 voor 100% duurzaam zal worden ingekocht. Dat wil zeggen dat de kerndepartementen en de departementale diensten in 2011 bij hun inkoop in beginsel de vastgestelde duurzaamheidseisen toepassen. Indien er in uitzonderlijke situaties bij een specifieke inkoop goede redenen zijn om duurzaamheidseisen niet toe te passen, zal dat worden verantwoord. Ook zullen ingevolge de motie Koopmans/De Krom de vastgestelde duurzaamheidswensen zwaarwegend worden meegenomen bij de inkoop. Binnen het ministerie van Financiën worden de nodige maatregelen genomen om de doelstelling van 100% duurzaam inkopen te kunnen realiseren.

4. PARAGRAAF INZAKE DE BATEN-LASTENDIENSTEN

4.1 Domeinen Roerende Zaken

4.1.1 Begroting van baten en lasten

Begroting van baten en lasten voor het jaar 2011 (x € 1 000)							
	Realisatie 2009	Ontwerp 2010	Ontwerp 2011	Ontwerp 2012	Ontwerp 2013	Ontwerp 2014	Ontwerp 2015
Baten							
Opbrengst moederdepartement	406	200	825	200	200	200	200
Opbrengst overige departementen	10 935	11 109	10 991	10 359	10 359	10 359	10 359
Opbrengsten derden	3 663	2 885	3 335	2 885	2 885	2 885	2 885
Rentebaten	89	60	30	60	60	60	60
Buitengewone baten	757						
Exploitatie bijdrage							
Totaal baten	15 850	14 254	15 181	13 504	13 504	13 504	13 504
Lasten							
Apparaatskosten							
<i>Personele kosten</i>	4 750	4 455	5 047	4 290	4 290	4 290	4 290
<i>Materiele kosten</i>	8 290	8 947	9 525	8 429	8 429	8 429	8 429
Rentelasten	17	41	33	25	20	20	20
Afschrijvingskosten							
<i>Materieel</i>	440	715	672	685	685	685	685
<i>Immaterieel</i>	18	89	98	74	74	74	74
Dotaties voorzieningen	- 701		- 200				
Buitengewone lasten	4		0				
Totaal lasten	12 818	14 247	15 175	13 503	13 498	13 498	13 498
Saldo van baten en lasten	3 032	7	6	1	6	6	6

Toelichting op de baten

Opbrengsten moederdepartement

- Met de Belastingdienst is voor 2010 een overeenkomst gesloten voor de verwerking van executoriaal in beslag genomen voertuigen. De overeenkomst wordt in 2011 gecontinueerd en vertegenwoordigt een waarde van € 0,75 miljoen;
- Overige opbrengsten voor (entrepot)opslag met de Douane bedragen € 0,1 miljoen

Opbrengsten overige departementen

- Het bekostigingsmodel dat met het Openbaar Ministerie is afgesloten is uitgebreid met opslag activiteiten voor het BOOM. Het model heeft betrekking op de levering van vervoer, opslag, verwerking en vernietiging van in beslaggenomen goederen. Het model is geldig van 2010 tot en met 2014 en vertegenwoordigt een waarde van € 10,0 miljoen;
- Diverse opbrengsten voor opslag, taxaties, advies en verkoopfaciliteiten met betrekking tot het ministerie van Justitie (€ 0,2 miljoen), het Agentschap Telecom, KLPD en Defensie (€ 0,2 miljoen) en Rijkswaterstaat (€ 0,1 miljoen);
- Opbrengsten uit hoofde van dataverwijdering van datadragers die door departementen worden afgestoten (€ 0,5 miljoen).

Paragraaf inzake de Baten-Lastendiensten

Opbrengsten derden

De opbrengsten bestaan vooral uit opgeldden (€ 2,8 miljoen). Daarnaast zijn er nog opbrengsten uit boetes bij ontgunde verkopen, doorberekende kosten en opbrengsten voor kentekenbewijzen (€ 0,5 miljoen).

Toelichting op de lasten

Personele kosten

De categorie personele kosten omvat de salariskosten, uitzendkrachten (€ 0,1 miljoen) en opleidingskosten (€ 0,3 miljoen) van ambtelijk personeel. DRZ heeft een formatie van 85,8 fte. Kosten van herplaatsingskandidaten (6 fte's) in verband met sluiting van de vestiging in Veldhoven bedragen € 0,2 miljoen. De gemiddelde loonkosten per fte bedragen € 53 445.

Materiële kosten

De materiële kosten bestaan uit de volgende kostencategorieën:

• Rijksgebouwendienst (RGD) huren en huisvestingskosten;	€ 5,4 miljoen
• Vernietigingskosten vuurwerk en in beslaggenomen goederen;	€ 0,8 miljoen
• Automatisering;	€ 0,6 miljoen
• Transportkosten m.b.t. vuurwerk en voertuigen;	€ 0,7 miljoen
• Bedrijfsmiddelen;	€ 0,3 miljoen
• Reis- en verblijfkosten, bureaunkosten, communicatie en overige kosten.	€ 1,7 miljoen
Totaal	€ 9,5 miljoen

Afschrijvingen

De afschrijvingen vinden lineair plaats. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte technische en economische levensduur van een activum. Afschrijvingen van immateriële activa houden verband met de verkoop via internet, barcodering, een content system en upgrade van het automatiseringssysteem (SAP).

Dotaties voorzieningen

In 2010 wordt een reorganisatievoorziening gevormd, waarin de kosten van herplaatsingskandidaten worden voorzien in verband met sluiting van de opslaglocatie te Veldhoven. In 2011 zal deze voorziening vrijvallen (€ 0,2 miljoen).

Saldo van baten en lasten (€ 6 000)

Uitgaande van het maximaal eigen vermogen op 31 december 2009 (5% regeling) zal het saldo van baten en lasten worden afgedragen aan de algemene middelen.

4.1.2 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht voor het jaar 2011 (x € 1 000)

Kasstroomoverzicht (x € 1 000)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Rekening courant RHB 1/1	3 173	4 867	1 747	1 829	1 655	1 695	1 824
2. Totaal operationele kasstroom	3 116	811	576	760	765	765	765
3a. -/- Totaal investeringen	- 1 294	- 1 000	- 405	- 500	- 300	- 300	- 300
3b. +/- Totaal boekwaarde desinvesteringen	4						
3 Totaal investeringskasstroom	- 1 290	- 1 000	- 405	- 500	- 300	- 300	- 300
4a. -/- Eenmalige uitkering aan moederdepartement	0	- 3 297					
4b. +/- Eenmalige storting door moederdepartement	0						
4c. -/- Aflossingen op leningen	- 132	- 434	- 89	- 434	- 425	- 336	- 31
4d. +/- Beroep op de leenfaciliteit	0	800					
4 Totaal financieringskasstroom	- 132	- 2 931	- 89	- 434	- 425	- 336	- 31
5. Rekening courant RHB 31/12	4 867	1 747	1 829	1 655	1 695	1 824	2 258

Toelichting

De geraamde investeringen (€ 0,4 miljoen) worden aangewend ten behoeve van digitalisering van administratieve processen, opslag forensische sporen, inrichten één loketfunctie en reguliere vervangingsinvesteringen. De financiering vindt plaats uit eigen middelen.

4.1.3 Doelmatigheidsindicatoren

Indicatoren	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Kostendekkendheid DRZ</i>	126%	103%	124%	100%	100%	100%	100%	100%
Kostendekkendheid Bewaartaak	100%	95%	113%	100%	100%	100%	100%	100%
Kostendekkendheid Verkooptaak	153%	126%	134%	100%	100%	100%	100%	100%
Kostendekkendheid Schonentaak	128%	83%	152%	100%	100%	100%	100%	100%
Kostendekkendheid Vernietigingtaak (vuurwerk)	95%	79%	67%	100%	100%	100%	100%	100%
Kostprijs per m ³	€ 96	€ 97	€ 92	€ 97	€ 97	€ 97	€ 97	€ 97
Kostprijs per m ³ binnen	€ 128	€ 143	€ 136	€ 130	€ 130	€ 130	€ 130	€ 130
Kostprijs per m ³ buiten	€ 52	€ 46	€ 45	€ 54	€ 54	€ 54	€ 54	€ 54
Uurtarief DRZ totaal	€ 89	€ 83	€ 79	€ 98	€ 98	€ 98	€ 98	€ 98
Uurtarief verkooptaak	€ 137	€ 115	€ 101	€ 155	€ 155	€ 155	€ 155	€ 155
Uurtarief bewaartaak	€ 75	€ 72	€ 73	€ 82	€ 82	€ 82	€ 82	€ 82
Omzet per productgroep								
Bewaren	9 632	9 083	9 324	9 459	9 791	9 791	9 791	9 791
Verkopen	4 118	3 240	3 663	2 885	3 335	3 335	3 335	3 335
PC schonen	817	574	804	500	525	525	525	525
Vernietiging goederen	1 838	836	1 213	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Totaal omzet per productgroep	16 405	13 733	15 004	14 344	15 151	15 151	15 151	15 151
FTE-totaal (excl. Externe inhuur)	79	82	88	86.8	85.8	85.8	85.8	85.8
Saldo van baten en lasten	20 %	0%	19%	0%	0%	0%	0%	0%
Betalingstermijn facturen					< 30 dagen	< 30 dagen	< 30 dagen	< 30 dagen

Paragraaf inzake de Baten-Lastendiensten

Indicatoren	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Omissies in voorraadadministratie					< 5%	< 5%	< 5%	< 5%
Klanttevredenheid	7.3				7.6			

Toelichting

Kostendekkendheid DRZ

De kostendekkendheid van de kerntaken wordt berekend door de geplande kosten af te zetten tegen de verwachte opbrengsten.

Kostprijzen per m³ en uur

Het tarief per m³ en per uur komt tot stand door de geprognosticeerde kosten af te zetten tegen de verwachte bezettingsgraad en aantal directe uren.

Omzet naar productgroep

De omzet is uitgesplitst naar de diverse productgroepen.

FTE-totaal

Het vermelde aantal fte's betreft de begrotingssterkte.

Saldo van baten en lasten (%)

Het percentage is als volgt berekend: het saldo van baten en lasten gedeeld door de totale baten.

Betalingstermijn facturen

De gemiddelde verwachte termijn waarbinnen de leveranciersfactuur betaald wordt.

Omissies in voorraadadministratie

Het procentueel gemiddeld aantal vastgestelde afwijkingen tussen de fysieke en administratieve voorraad in een jaar.

Klanttevredenheid

De gemiddelde klanttevredenheid waardering van ketenpartners en externe afnemers.

4.2 Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf

Met ingang van 1 juli 2009 is er sprake van een nieuwe fusiedienst, genaamd Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB). De voormalige organisaties Domeinen Onroerende Zaken en het Gemeenschappelijk Ontwikkelingsbedrijf (GOB) hebben met ingang van 1 januari 2010 de status van (tijdelijke) baten-lastendienst gekregen. De hoofddoelstelling van RVOB/Directie Vastgoed is het doelmatig in gebruik geven van rijksvastgoed en het doelmatig verkopen van overtollig rijksvastgoed. RVOB/Directie Ontwikkeling (voormalig GOB) is de ontwikkelpoot van de nieuwe fusiedienst en opereert namens het Rijk bij de planvorming van complexe ruimtelijke projecten.

4.2.1 Begroting van baten en lasten

Meerjarige apparaat begroting van baten en lasten (x € 1 000) ¹							
(Bedragen * € 1 000)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Baten							
Opbrengst moederdepartement	20 766	22 904	21 660	21 660	21 660	21 660	21 660
Opbrengst overige departementen	420	750	500	500	500	500	500
Opbrengsten derden	632	750	700	700	700	700	700
Rentebaten	11	20	10	10	10	10	10
Buitengewone baten							
Exploitatie bijdrage							
Totaal baten	21 829	24 424	22 870	22 870	22 870	22 870	22 870
Lasten							
Apparaatskosten							
Personele kosten	13 875	16 682	16 189	16 189	16 189	16 189	16 189
Materiële kosten	5 786	6 893	6 144	6 144	6 144	6 144	6 144
Rentelasten	27	64	6	15	9	5	14
Afschrijvingskosten	398	672	392	474	482	431	412
Materieel	386	665	382	464	472	421	402
Immaterieel	12	7	10	10	10	10	10
Dotaties voorzieningen	- 388						
Buitengewone lasten							
Totaal lasten	19 698	24 311	22 731	22 822	22 824	22 769	22 759
Saldo van baten en lasten	2 131	113	139	48	46	101	111

¹ De cijfers in 2009 hebben betrekking op alleen het voormalige Domeinen Onroerende Zaken.

Toelichting op de baten

Opbrengst moederdepartement (€ 21,7 miljoen)

De opbrengsten in 2011 zijn als volgt te verdelen naar de diverse productgroepen:

Paragraaf inzake de Baten-Lastendiensten

Producten	Omzetbedrag (* € 1 000)
Erfpacht	944
Huur	3 398
Pacht	2 265
Medegebruik	1 888
Behandelen zakelijke lasten	1 699
Onbeheerde nalatenschappen	755
Bodemmaterialen	378
Beheerstaken in eigen beheer	679
Verkopen	6 020
Aankopen	94
Taxatie & Advies	755
Projectopdrachten gebiedsontwikkeling	690
Business cases gebiedsontwikkeling	1 748
Adviezen over ontwikkelmogelijkheden	347
Totaal	21 660

Opbrengst overige departementen (€ 500 000)

De opbrengst betreft grotendeels vergoedingen in verband met te verrichten taxaties ten behoeve van Rijkswaterstaat, Rijksgebouwendienst en Defensie.

Opbrengsten derden (€ 700 000)

De betreffende opbrengsten zijn te verdelen naar 3 afnemerscategorieën:

- Opbrengsten Domeinen Roerende Zaken (DRZ) in verband met ICT-dienstverlening (€ 450 000);
- Opbrengsten uit diensten voor het verstrekken van schatkistleningen aan onderwijsinstellingen (€ 50 000);
- Opbrengst activiteiten in verband met onbeheerde nalatenschappen (€ 200 000).

Rentebaten (€ 10 000)

De rentebaten zijn vastgesteld op basis van een rentevoet van 1%.

Toelichting op de lasten

Personeel (€ 16,2 miljoen)

De personele kosten 2011 zijn vanuit 2 componenten samengesteld. Het betreffen:

- Personeel, bedrag € 16,1 miljoen betrekking hebbende op 257 fte's. De gehanteerde gemiddelde prijs per fte bedraagt circa € 63 000;
- Uitzendkrachten (€ 100 000).

Materieel (€ 6,1 miljoen)

De materiële kosten 2011 zijn onder te verdelen in onderstaande categorieën.

Paragraaf inzake de Baten-Lastendiensten

Materiële kosten – categorieën	Bedrag (* € 1 000)
Automatisering	1 400
Huren Rijksgebouwendienst	1 375
Huisvesting	800
Opleiding en wervingskosten	420
Reis- en verblijfkosten	644
Communicatie	350
Overig	1 155
Totaal	6 144

Rentelasten (€ 6 000)

De rentelasten vloeien voort uit rente- en aflossingsdragend vermogen (gebruik leenfaciliteit). De daadwerkelijke rentepercentages zijn afhankelijk van het startjaar en de looptijden van de leningen. Het gemiddeld gehanteerde rentepercentage bedraagt 4%.

Afschrijvingskosten (€ 392 000)

De afschrijvingskosten zijn bepaald op basis van de huidige investeringsvoorraad en de te verwachte (vervangings-) investeringen. In onderstaande tabel zijn de betreffende afschrijvingskosten uitgesplitst naar activagroep. Tevens is hierbij de gehanteerde (totale) afschrijvingstermijn vermeld.

Activa groepen	afschrijvings termijnen	Bedrag (* € 1 000)
Verbouwingen	10 jaar	29
Meubilair	10 jaar	31
Kantoormachines	5 jaar	5
Computer apparatuur	3 jaar	293
Telecommunicatie apparatuur	7 jaar	11
Voertuigen	4 jaar	13
Software	3 jaar	9
Licenties	3 jaar	1
Totaal		392

Saldo van baten en lasten (€ 139 000)

Uitgaande van de aanname dat op 31 december 2010 het RVOB een maximaal toegestaan eigen vermogen (5% regeling) heeft, dan zal het saldo van baten en lasten worden afgedragen aan de algemene middelen.

4.2.2 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht (bedragen x € 1 000)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Rekening courant RHB 1/1	3 270	4 234	1 307	882	954	726	721
2. Totaal operationele kasstroom	1 847	- 962	270	290	472	507	510
3a. -/- Totaal investeringen	- 570	- 188 223	- 24 425	- 512	- 445	- 320	- 500
3b. +/- Totaal boekwaarde desinvesteringen	50						
3. Totaal investeringskasstroom	- 520	- 188 223	- 24 425	- 512	- 445	- 320	- 500
4a. -/- Eenmalige uitkering aan moederdepartement	0	- 1 963	- 113	- 139	- 48	- 46	- 97
4b. +/- Eenmalige storting door moederdepartement		756					
4c. -/- Aflossingen op leningen	- 363	- 363	- 157	- 79	- 207	- 146	- 146
4d. +/- Beroep op de leenfaciliteit		187 828	24 000	512			500
4. Totaal financieringskasstroom	- 363	186 258	23 730	294	- 255	- 192	257
5. Rekening courant RHB 31/12	4 234	1 307	882	954	726	721	988

Toelichting

1. Het jaar 2009 betreft de daadwerkelijke realisatiegegevens.
2. De totale operationele kasstroom komt tot stand door het resultaat van baten en lasten te vermeerderen met de geplande afschrijvingen en te verminderen met de onttrekking aan voorzieningen (betalingen).
- 3.a De investeringen hebben grotendeels betrekking op RVOB / directie Ontwikkeling. Het betreft aankoop van gronden en financiering van plankosten.
- 4.a De eenmalige uitkering aan het moederdepartement heeft betrekking op de bestemming van de vastgestelde winst van het voorgaande dienstjaar. (5% regeling eigen vermogen).
- 4.c De totale aflossing op leningen ad € 157 000 heeft volledig betrekking op de initiële lening.
- 4.d Het beroep op de leenfaciliteit betreft de investeringen, zoals gemeld onder 3.

4.2.3 Doelmatigheidsindicatoren

Indicatoren	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kostprijzen per product							
• Pacht	€ 813	€ 696	€ 683	€ 670	€ 657	€ 644	€ 631
• Huur	€ 739	€ 696	€ 683	€ 670	€ 657	€ 644	€ 631
• Erfpacht	€ 662	€ 642	€ 630	€ 618	€ 606	€ 594	€ 582
• Medegebruik / overig	€ 383	€ 375	€ 368	€ 361	€ 354	€ 347	€ 340
• Zakelijke lasten	€ 317	€ 375	€ 368	€ 361	€ 354	€ 347	€ 340
Omzet per productgroep (* 1 000)							
• Homogene producten	€ 12 628	€ 11 924	€ 11 327	€ 11 327	€ 11 327	€ 11 327	€ 11 327
• Heterogene producten	€ 9 201	€ 12 500	€ 11 543	€ 11 543	€ 11 543	€ 11 543	€ 11 543
• Totaal	€ 21 829	€ 24 424	€ 22 870	€ 22 870	€ 22 870	€ 22 870	€ 22 870
Aandeel directe uren	56%	54%	56%	58%	60%	62%	64%
Aantal directe uren voor medewerker in primair proces	1 246	1 250	1 260	1 270	1 280	1 290	1 300
FTE-totaal (excl. externe inhuur) begrotingssterkte	268,9	266,9	257,1	257,1	257,1	257,1	257,1
Mate van kostendekkendheid	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Saldo van baten en lasten (%)	10%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Percentage in het gelijkgestelde procedures (WOZ)	85%	70%	70%	70%	70%	70%	70%
Uitkomst klanttevredenheidsonderzoek		7,0			7,0		
Klachten binnen termijn van 6 weken afgehandeld	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Toelichting doelmatigheidskengetallen

Kostprijzen per product

De hierboven vermelde kostprijzen zijn berekend op basis van vastgestelde normtijden vermenigvuldigd met het voor betreffende jaar ingeschatte uurtarief. Het betreft alleen homogene producten. Voor de heterogene producten zijn geen normtijden vastgesteld.

Omzet naar productgroep

RVOB heeft voor de taken die voortvloeien uit de Comptabiliteitswet twee soorten producten onderscheiden: homogene en heterogene producten. De homogene producten zijn: pacht, huur, erfpacht, medegebruik / overig en zakelijke lasten. Per soort homogeen product zijn normuren gedefinieerd. Dat betekent dat er een genormeerd aantal uren per overeenkomst/zaak beschikbaar is. In tegenstelling tot de homogene producten zijn er voor de heterogene producten geen normtijden vast te stellen. Dit in verband met de diversiteit aan activiteiten en inzet van uren binnen het soort product. De heterogene producten zijn met name verkopen, aankopen, taxaties & advies.

Aandeel directe uren voor totaal RVOB

Deze prestatie-indicator geeft aan hoe het totale aantal netto te werken uren (aanwezige uren) aan directe en indirecte uren besteed wordt. Het geeft daarmee inzicht in het aandeel van de overhead ten opzichte van het totale aantal gewerkte uren (bedrijfsvoering, management en beleid).

Paragraaf inzake de Baten-Lastendiensten

Aantal directe uren voor medewerker in primair proces

Dit kengetal laat de ontwikkeling zien van het aantal directe uren dat een medewerker (in fte) in het primaire proces op jaarbasis levert.

FTE-totaal

Het vermelde aantal fte's betreft de begrotingssterkte.

Mate van kostendekkendheid

Het uitgangspunt is dat de baten-lastendienst RVOB volledig kostendekkend is.

Saldo van baten en lasten (%)

Het percentage is als volgt berekend: het saldo van baten en lasten gedeeld door de totale baten.

Percentage in het gelijkgestelde procedures (WOZ)

Het RVOB/DV betaalt namens het Rijk de onroerendezaakbelasting. Zij beoordeelt hiertoe de aanslagen en maakt waar nodig bezwaar. Door het aantal gehonoreerde bezwaarschriften te vergelijken met het aantal ingediende bezwaarschriften, ontstaat een beeld van de effectiviteit van het maken van bezwaar door het RVOB/DV. De in de tabel vermelde norm stelt dat minimaal 70% van alle ingediende bezwaarschriften door de gemeente toegekend moet worden. Door de norm op 70% te stellen (in plaats van bijvoorbeeld 90%) wordt voorkomen dat alleen bezwaarschriften worden ingediend waarbij het vrijwel zeker is dat het RVOB in het gelijk wordt gesteld.

Uitkomst klanttevredenheidsonderzoek

Met een interval van drie jaar wordt een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Het doel is dat de klanten het RVOB tenminste met een 7 waarderen.

Klachten binnen termijn van 6 weken afgehandeld

Doelstelling is dat alle ontvangen klachten binnen de gestelde termijn van de klachtenprocedure van 6 weken inhoudelijk worden beantwoord (100%-score).

5. VERDIEPINGSHOOFDSTUKKEN

Beleidsartikel 1 Belastingen

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	3 701 884	3 630 455	3 528 529	3 492 668	3 492 668	
Mutatie 1e suppletore begroting	37 895	36 662	54 736	49 074	28 864	
<i>Nieuwe mutaties:</i>						
Prijsbijstelling		8 758	7 915	7 750	7 654	
Heffings- en Invorderingsrente	- 100 000					
Taakstelling bedrijfsvoering rijk	- 1 337	- 13 903	- 18 867	- 29 218	- 46 784	
Overige mutaties	- 6 960	- 13 251	413	250	5 125	
Extrapolatie						3 486 475
Stand ontwerpbegroting 2011	3 631 482	3 648 721	3 572 726	3 520 524	3 487 527	3 486 475

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	110 781 297	117 396 222	118 075 542	124 190 708	129 998 699	
Mutatie 1e suppletore begroting	1 475 391	34 900	45 000	52 000	52 000	
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Heffing- en invordering	- 50 000					
Belastingontvangsten	1 968 808	- 3 772 958	4 957 883	6 439 912	7 439 257	
Extrapolatie						144 091 451
Stand ontwerpbegroting 2011	114 175 496	113 658 164	123 078 425	130 682 620	137 489 956	144 091 451

Toelichting

Taakstelling versobering bedrijfsvoering rijk

De taakstelling bedrijfsvoering Rijk, die voortvloeit uit de begroting 2010, is verdeeld binnen de begroting IXB.

Heffings- en Invorderingsrente

De raming voor 2010 is aangepast naar de meest recente inzichten.

Overige mutaties

De overige mutaties betreffen o.a. diverse overboekingen van en naar andere departementen en interne verschuivingen binnen begroting IXB.

Beleidsartikel 2 Financiële Markten

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	75 663	70 064	68 749	64 681	64 681	
Mutatie 1e suppletore begroting <i>Nieuwe mutaties</i>	10 691	8 105	1 757	1 157	1 157	
Overige: uitgaven extrapolatie	1 055					65 838
Stand ontwerpbegroting 2011	87 409	78 169	70 506	65 838	65 838	65 838

Opbouw ontvangsten (x € 1000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	359 054	6 412	6 412	6 412	6 412	
Mutatie 1e suppletore begroting <i>Nieuwe mutaties</i>	34 745	339 002	233 447	154 556	154 556	
Premieontvangsten garantieregeling bancaire leningen	21 398	22 546	22 545	22 545	22 545	
Overige programma ontvangsten Extrapolatie	438	25 000				6 437
Stand ontwerpbegroting 2011	415 635	392 960	262 404	183 513	183 513	6 437

*Toelichting**Uitgaven**Overige programmauitgaven*

De mutatie betreft een bijdrage aan projecten van het platform Centiq door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en een bijdragen uit de sector.

*Ontvangsten**Premieontvangsten garantieregeling bancaire leningen*

Deze mutatie betreft de bijstelling van de raming van de premieontvangsten op basis van nieuwe geëffectueerde garanties uit hoofde van de garantieregeling interbancaire leningen.

*Overige programmaontvangsten**Opbrengst Bank Nederlandse Antillen*

Door de transitie naar nieuwe staatkundige verhoudingen op 10-10-2010 zal de Bank Nederlandse Antillen (BNA) worden opgeheven. De boedel van de BNA wordt verdeeld tussen de BES (Nederland) en St. Maarten en Curaçao. Het Nederland toekomstige deel bedraagt € 25 mln.

Beleidsartikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	3 011 642	2 533 657	2 071 157	1 758 249	1 535 249	
Mutaties 1 ^{ste} suppletore	2 736 958	258 844	- 38 763	- 31 606	- 27 602	
<i>Nieuwe mutaties</i>						
IABF	696 904	546 956	302 563	170 406	123 402	
Overige mutaties	- 50					
Extrapolatie						1 460 049
Stand ontwerpbegroting 2011	6 445 454	3 339 457	2 334 957	1 897 049	1 631 049	1 460 049

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	4 875 561	3 737 954	3 290 355	2 955 755	2 711 255	
Mutaties 1 ^{ste} suppletore	300 552	273 858	133 822	37 998	- 20 375	
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Dividend staatsdeelnemingen	182 000					
Winstafdracht DNB	430 000	44 000		25 000	- 82 000	
Aflossing kapitaalversterking Aegon	500 000					
Coupon- en boetebetaling kapitaalversterking Aegon	62 834					
IABF	695 904	179 602	- 12 362	- 100 538	- 110 165	
Extrapolatie						2 252 601
Stand ontwerpbegroting 2011	7 046 851	4 235 414	3 411 815	2 918 215	2 498 715	2 252 601

*Toelichting**IABF*

Door macro-economische ontwikkelingen is de raming van de IABF bijgesteld (o.a. de euro-dollarkoers).

*Ontvangsten**Winstafdracht DNB*

Door rente-effecten op de geld- en kapitaalmarkt is de raming bijgesteld.

Dividend staatsdeelnemingen

De dividendraming is naar boven bijgesteld. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door meevallende dividenden van de Gasunie en BNG.

Aflossing en couponbetaling Aegon

Aegon zal dit najaar een gedeelte (€ 500 mln) van de in 2008 verstrekte securities vervroegd terug kopen. Deze mutatie betreft de nominale waarde van de securities (aflossing). De couponbetalingen (€ 62,8 mln) betreffen zowel de verschuldigde rente (€ 11,2 mln) alsook een premie voor vervroegde terugbetaling (€ 51,6 mln), de zogenaamde repurchase fee. Een deel van de couponbetalingen (15 %) zal indirect via de belastingdienst ontvangen worden.

Beleidsartikel 4 Internationale Financiële Betrekkingen

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	102 187	300 959	216 464	232 886	199 773	
Mutatie 1e suppletore begroting	1 756 334	1 748 815	955 577	220 787	- 2 693	
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Deelname EFSF	1 715					
Extrapolatie						245 448
Stand ontwerpbegroting 2011	1 860 236	2 049 774	1 172 041	453 673	197 080	245 448

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	10 754	9 621	9 036	8 480	4 418	
Mutatie 1e suppletore begroting	42 017	119 316	157 358	692 798	1 677 415	
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Extrapolatie						1 674 834
Stand ontwerpbegroting 2011	52 771	128 937	166 394	701 278	1 681 833	1 674 834

*Toelichting**Uitgaven**Deelname EFSF*

Ten gevolge van de schulden crisis heeft de Europese Raad besloten tot instelling van een stabiliteitsmechanisme; European Financial Stability Facility (EFSF) vormt hier onderdeel van. Op 7 juni is EFSF officieel opgericht. EFSF heeft een ingelegd vermogen en geautoriseerd kapitaal van respectievelijk € 31 000 en € 30 miljoen. Zoals reeds richting de Eerste en Tweede Kamer gecommuniceerd (TK 2009–2010, 21 501-07, nr. 739), beloopt het Nederlands aandeel in het ingelegd vermogen en het geautoriseerd kapitaal 5,71%. Dit staat gelijk aan een deelname van € 1,7 miljoen.

Beleidsartikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	134 875	134 880	134 880	134 880	134 880	
Mutatie 1e suppletore begroting	40 017				20 000	
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Kostenvergoeding Atradius		- 300	- 300	- 300	- 300	
Extrapolatie						154 580
Stand ontwerpbegroting 2011	174 892	134 580	134 580	134 580	154 580	154 580

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	111 050	104 050	104 050	93 550	69 250	
Mutatie 1e suppletore begroting	40 000					
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Extrapolatie						69 250
Stand ontwerpbegroting 2011	151 050	104 050	104 050	93 550	69 250	69 250

Toelichting

Kostenvergoeding Atradius

In 2009 is de vergoedingsregeling voor Atradius Dutch State Business opnieuw vastgesteld voor de jaren 2010–2014. Deze is lager dan de vergoeding over de jaren 2005–2009.

Beleidsartikel 7 Beheer materiële activa

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	92 844	91 534	89 819	89 601	89 601	
Mutatie 1e suppletore begroting	9 900	2 900	1 500	1 500	1 500	
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Taakstelling bedrijfsvoering Rijk	- 16	- 166	- 230	- 360	- 577	
Overig	150					
Extrapolatie						90 524
Stand ontwerpbegroting 2011	102 878	94 268	91 089	90 741	90 524	90 524

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	168 638	214 138	156 638	154 238	153 336	
Mutatie 1e suppletore begroting	151 083	5 000				
<i>Nieuwe mutaties</i>						
anticiperende aankopen	408					
Extrapolatie						152 836
Stand ontwerpbegroting 2011	320 129	219 138	156 638	154 238	153 336	152 836

*Toelichting**Uitgaven**Taakstelling bedrijfsvoering Rijk*

De taakstelling bedrijfsvoering Rijk, die voortvloeit uit de begroting 2010, is verdeeld binnen de begroting IXB.

*Ontvangsten**Anticiperende aankopen*

Er is een additionele ontvangst wegens afbetaling van lening en renteontvangsten.

Beleidsartikel 8 Begrotingsbeleid en regeldruk

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	32 787	28 210	24 131	23 835	23 805	
Mutatie 1e suppletore begroting	808	- 67	- 68	- 1 478	- 1 478	
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Apparaat	220	50	50	250	250	
Extrapolatie						22 589
Stand ontwerpbegroting 2011	33 815	28 193	24 113	22 607	22 577	22 589

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	5 829	5 894	5 969	6 055	6 055	
Mutatie 1e suppletore begroting						
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Apparaat	37	37	37	37	37	
Extrapolatie						6 092
Stand ontwerpbegroting 2011	5 866	5 931	6 006	6 092	6 092	6 092

Verdiepingshoofdstukken

Niet-beleidsartikel 9 Algemeen

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	128 112	120 224	117 882	118 803	126 478	
Mutatie 1e suppletore begroting 2010	14 029	14 333	5 627	7 046	7 046	
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Prijsbijstelling						
Taakstelling bedrijfsvoering Rijk	- 86	- 839	- 1 153	- 1 795	- 2 840	
Overig apparaat	6 567	13 530	- 801	- 746	- 5 559	
Extrapolatie						125 125
Stand ontwerpbegroting 2011	148 622	147 248	121 555	123 308	125 125	125 125

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	11 462	11 462	11 462	11 462	11 462	
Mutatie 1e suppletore begroting 2010	4 307	4 237	4 537	4 537	4 537	
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Extrapolatie						15 999
Stand ontwerpbegroting 2011	15 769	15 699	15 999	15 999	15 999	15 999

Niet-beleidsartikel 10 Nominaal en Onvoorzien

Opbouw verplichtingen en uitgaven (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	1 714	- 12 751	- 18 087	- 28 474	- 47 302	
Mutaties 1ste suppletore begroting		3 443	3 167	3 093	3 059	
<i>Nieuwe mutaties</i>						
Verdeling taakstelling bedrijfsvoering rijk	1 439	14 908	20 250	31 373	50 201	
Prijsbijstelling		6 886	6 335	6 186	6 118	
Verdeling prijsbijstelling		- 8 649	- 7 806	- 7 641	- 7 545	
Taakstelling Rijksdienst			- 45 786	- 45 786	- 45 786	
Overig	- 263	293	293	87	87	
Extrapolatie						- 41 180
Stand ontwerpbegroting 2011	2 890	4 130	- 41 634	- 41 162	- 41 168	- 41 180

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand ontwerpbegroting 2010	0	0	0	0	0	0
Stelpost			1 029 000	1 150 000	1 189 000	1 399 000
Stand ontwerpbegroting 2011	0	0	1 029 000	1 150 000	1 189 000	1 399 000

*Toelichting**Uitgaven*

De prijsbijstelling is uitgekeerd en de taakstelling betreffende de Rijksdienst is nog niet verdeel over IXB.

Ontvangsten

Deze post betreft een begrotingstechnische correctiereeks met een stelpostkarakter. Deze stelpost vloeit voort uit de veronderstelling dat (op intertemporele basis) per saldo sprake is van evenwicht tussen de kosten en de opbrengsten van crisismaatregelen.

6. BIJLAGEN

6.1 Bijlage inzake moties en toezeggingen

Overzicht van de door de Staten-Generaal aanvaarde moties en door bewindslieden gedane toezeggingen

FISCAAL

Door de Staten-Generaal aanvaarde moties Onderdeel A.1 Moties waarvan de uitvoering is afgerond				
	Vergaderjaar	Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
1.	2008–2009	Cramer c.s. verzoekt de regering voor de behandeling van het Belastingplan 2010 de Kamer een actualisatie van de kostenreductie en de investeringen van Schiphol te doen toekomen, voorzien van het oordeel van de regering in het licht van de gemaakte afspraken met Schiphol.	Kamerstukken II, 2008/09, 31 301, nr. 39 Aangenomen 3 juni 2009	Afgerond bij brief van de minister van Verkeer en Waterstaat van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 29 665, nr. 145.
2.	2008–2009	Leerdam verzoekt te rapporteren wat de geleverde fiscale ondersteuning aan de Nederlandse Antillen heeft opgeleverd en om samen met de regering van de Nederlandse Antillen te zoeken naar aanvullende maatregelen om de inning van belastingen te verbeteren.	Kamerstukken II, 2008/09, 31 568, nr. 42 Aangenomen 9 juni 2009	Afgerond voor het ministerie van Financiën. Het voortouw ligt bij het ministerie van BZK die de Kamer zal informeren zodra de informatie hierover beschikbaar is.
3.	2008–2009	Omtzigt c.s. verzoekt voor 1 september 2009 met voorstellen te komen waardoor het ouderschapsverlof en de ouderschapsverlofkorting voor iedere ouder toegankelijk en volledig opneembaar worden.	Kamerstukken II, 2008/09 31 704, nr. 89 Aangenomen 2 juli 2009	Afgerond in de nota naar aanleiding van het verslag bij het Belastingplan 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 10, blz. 80.
4.	2008–2009	Omtzigt en Weekers verzoeken voor de Miljoenennota 2010 met een voorstel voor een tegemoetkomende regeling te komen ter compensatie van het accijnsverschil tussen kerosine en lichte brandstoffen ten behoeve van historische vliegtuigen.	Kamerstukken II, 2008/09 31 704, nr. 90 Aangenomen 2 juli 2009	Afgerond. De motie zal worden uitgevoerd door het ministerie van OCW en is hiermee voor Financiën afgerond.
5.	2008–2009	Teeven spreekt zijn oordeel uit dat moet worden gestreefd naar een eensluidende landelijke afspraak over informatie-uitwisseling en samenwerking tussen enerzijds de Belastingdienst en anderzijds politie, justitie en bestuur.	Kamerstukken II, 2008/09, 29 911, nr. 29 Aangenomen 2 juli 2009	Afgerond door het uniforme informatieuitwisselingsmodel bij het bestuurlijk akkoord over de RIEC's en de samenwerking tussen de Belastingdienst, bestuur, politie en justitie.
6.	2008–2009	Omtzigt verzoekt de regering voor 1 maart 2010 alle Europese en internationale bedreigingen voor het Nederlandse pensioenstelsel in kaart te brengen en aan te geven hoe het Nederlandse pensioenstelsel hier tegen kan worden beschermd.	Kamerstukken II, 2008/09, 31 990, nr. 11 Aangehouden 2 juli 2009	Afgerond bij brief van de minister van SZW, mede namens de minister van Financiën, van 2 april 2010. Kamerstukken II, 2009/20, 31 990, nr. 14.
7.	2009–2010	Thieme c.s. verzoekt de regering de mogelijkheden voor een vergaande vergroening van het belastingstelsel mee te nemen in de brede heroverwegingen.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 123, nr. 15 Aangenomen 17 september 2009	Afgerond in het rapport van de Studiecommissie belastingstelsel «Continuïteit en vernieuwing». Kamerstukken II, 2009/10, 32 123, nr. 52.

Vergaderjaar	Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
8. 2009–2010	Koşer Kaya c.s. verzoeken de regering de positie van alleenstaanden en andere moderne samenlevingsvormen expliciet mee te nemen in het onderzoek van de belastingcommissie onder voorzitterschap van prof. Van Weeghel en te onderzoeken in hoeverre de successiewet aansluit bij deze moderne samenlevingsvormen.	Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 74 Aangenomen 3 november 2009	Afgerond in het rapport van de Studiecommissie belastingstelsel «Continuïteit en vernieuwing». Kamerstukken II, 2009/10, 32 123, nr. 52.
9. 2009–2010	Tang c.s. verzoekt de regering indien blijkt bij de evaluatie dat aanvullende maatregelen nodig zijn, een voor de burger macro lastenneutrale maar substantiële schuif met de energiebelasting op aardgas als serieuze optie nog in 2010 te overwegen.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 31 Aangenomen 19 november 2009	Afgerond. Aan de motie is uitvoering gegeven in het kader van Schoon en Zuinig door mogelijke beleidsopties op het gebied van de energiebelasting te laten doorrekenen door ECN en PBL. Het kabinet laat met het oog op de demissionaire status de besluitvorming over mogelijke beleidsopties over aan het volgende kabinet.
10. 2009–2010	Bashir verzoekt de regering om geen vervolgstappen te ondernemen richting een vrijwillige werknemersverzekering voor jongeren.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 34 Aangenomen 19 november 2009	Afgerond. Door dit kabinet zullen, conform het verzoek van de motie, geen vervolgstappen worden ondernomen.
11. 2009–2010	Koşer Kaya c.s. verzoekt de regering te onderzoeken wat er moet gebeuren om het belastingstelsel leefvormneutraal te maken en wat hier de consequenties van zijn.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 40	Afgerond in het rapport van de Studiecommissie belastingstelsel «Continuïteit en vernieuwing». Kamerstukken II, 2009/10, 32 123, nr. 52
12. 2009–2010	Omtzigt en Tang verzoeken de regering de standaardboete bij aangifteverzuim in het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst niet hoger vast te stellen dan € 227,-	Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 43	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 19 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 53.
13. 2009–2010	Tang c.s. verzoekt de regering als de regeling (mbt energie-investeringsaftrek) succesvol is, deze na 1 december 2010 voort te zetten, zodat verhuurders gestimuleerd blijven worden hun woningbestand energiezuiniger te maken en verzoekt de kosten te dekken uit het restant van de opbrengst, volgend uit de belastingverhoging voor het storten van gevaarlijk afval, nadat rekening is gehouden met de (elektrische) fiets en scooter in de werkkostenregeling, Alternext en aardgasauto's.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 44	De Kamer heeft in de recente motie Weekers/Blanksma- van den Heuvel (32 395, nr. 12) een onderuitputting bij de EIA-regeling ingezet ter dekking van andere stimuleringsmaatregelen die de bouw beogen te stimuleren. De motie Tang c.s. is hierdoor achterhaald.
14. 2009–2010	Vendrik verzoekt de regering het Nederlandse fiscaal stelsel voor multinationale ondernemingen door te lichten op belastingontduiking en -ontwijking ten koste van ontwikkelingslanden en daarover de Kamer in het voorjaar van 2010 in te lichten.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 V, nr. 16	Afgerond voor het ministerie van Financiën. Het voortouw voor de uitvoering van deze motie ligt bij de minister van Ontwikkelingssamenwerking.
15. 2009–2010	Van Bommel verzoekt de regering reeds nu aan de Europese Commissie kenbaar te maken dat Nederland niet zal instemmen met een belasting op sms-berichten.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 125, nr. 11	Afgerond bij brief van de minister van Buitenlandse Zaken van 13 april 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 125, nr. 15.

Vergaderjaar	Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
16. 2009–2010	Motie Weekers en Blanksma-van den Heuvel verzoekt de regering op de kortst mogelijke termijn de Kamer te informeren hoe en op welke wijze een tijdelijk maatregelenpakket gerealiseerd kan worden voor de woningmarkt en de economie.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 395, nr. 3	Afgerond bij brief van de minister van Financiën, mede namens de minister voor WWI van 30 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10 nog niet beschikbaar.
17. 2009–2010	Motie Weekers c.s. verzoekt de regering het spaarloon op de kortst mogelijke termijn vrij te geven.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 395, nr. 4	Afgerond bij besluit van de minister van Financiën van 9 juli 2010. Stcrt. nr. 11047.

Bijlagen

Door de Staten-Generaal aanvaarde moties Onderdeel A.2 Moties waarvan de uitvoering nog niet is afgerond				
Vergaderjaar	Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken/Planning	
1.	2009–2010	Cramer verzoekt de regering om familiesamenwoners een goedkoop registratie-alternatief te bieden waaruit blijkt dat er sprake is van een wederzijdse zorgplicht en gemeenschappelijke huishouding, waardoor tariefgroep 1 op hen van toepassing is.	Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 70 (gewijzigd in nr. 85)	In voorbereiding.
2.	2009–2010	Tang en Omtzigt verzoeken de regering op korte termijn in contact te treden met de Vereniging Nederlandse Gemeenten en een voorstel uit te werken voor een laagdrempelige, goedkope manier om een partnerschap aan te gaan en daar voldoende publiciteit aan te geven.	Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 72	In voorbereiding.
3.	2009–2010	Omtzigt c.s. verzoekt de regering voor 1 mei 2010 met voorstellen te komen om knelpunten weg te nemen, zodat er geen sprake meer is van een trouwtax of scheidingsbonus.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 41	In voorbereiding.
4.	2009–2010	Omtzigt verzoekt de regering in overleg te treden met relevante koepelorganisaties van SBBI's en in samenspraak met voorstellen te komen zodat de overheid SBBI's zo veel mogelijk dient te ondersteunen, zo min mogelijk dient te belasten en niet met onnodige regelgeving moet lastigvallen en die voor 1 april 2010 te presenteren aan de TK.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 42	In voorbereiding.
5.	2009–2010	Tang c.s. verzoekt de regering het gebruik van de fiets onder de oude en nieuwe regeling expliciet onderdeel uit te laten maken van de evaluatie van de werkkostenregeling, die na 2 jaar plaatsvindt.	Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 45	Planning evaluatie in 2013.
6.	2009–2010	Aptroot verzoekt de regering bedrijven en medewerkers de mogelijkheid te bieden te kiezen voor een onbelaste bijdrage voor de aanschaf van een fiets, waarbij dan voor een aantal opvolgende jaren, bijvoorbeeld vijf jaar, geen onbelaste vergoeding voor woon-werkverkeer mogelijk is.	Kamerstukken II, 2009/10, 31 796, nr. 14	In voorbereiding.

Bijlagen

Door bewindslieden gedane toezeggingen Onderdeel B.1 Toezeggingen waarvan de uitvoering is afgerond			
Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
1. 2005–2006	Toegezegd om na te gaan of de regels in het kader van stroomlijning van de faciliteiten voor bedrijfsopvolging in de overdrachtsbelasting niet te archaisch zijn.	Staatssecretaris tijdens het wetgevingsoverleg op 14 november 2005. Kamerstukken II, 2005/06 30 306 en 30 307, nr. 67	Afgerond bij brief van de ministers van Economische Zaken en van Financiën van 22 juli 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 17.
2. 2006–2007	Toegezegd om na te gaan of het mogelijk is, de komende jaren en bij de evaluatie in 2010 van de octrooibox, confidential know how onder de octrooibox te laten vallen.	Minister tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Werken aan winst in het wetgevingsoverleg op 18 september 2006. Kamerstukken II, 2006/07, 30 572, nr. 13, blz. 38	Afgerond. De toezegging is achterhaald omdat de octrooibox vervangen is door de innovatiebox. Hierdoor zijn er ruimere mogelijkheden voor confidential know how.
3. 2006–2007	Toegezegd om te bekijken hoe in Frankrijk het begrip octrooieerbaar wordt gedefinieerd en in de praktijk wordt toegepast, met als doel te bezien of dit ook voor Nederland zou kunnen werken.	Minister tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Werken aan winst in het wetgevingsoverleg op 18 september 2006. Kamerstukken II, 2006/07, 30 572, nr. 13, blz. 39	Afgerond. De toezegging is achterhaald omdat de octrooibox vervangen is door de innovatiebox. Hierdoor zijn er ruimere mogelijkheden voor octrooieerbare investeringen.
4. 2006–2007	Toegezegd om een voortgangsrapportage naar de Kamer te sturen over de toepassing van de regeling met betrekking tot notoire wanbetalers.	Minister tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Versterking fiscale rechtshandhaving op 31 januari 2007. Handelingen II, 2006/07, 30 322, TK 37, blz. 2 327 + TK 42, blz. 2 465	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18
5. 2006–2007	Toegezegd om een evaluatie te houden van de verschillende regimes teneinde na te gaan of de toegestane beleggingsactiviteiten voldoende op de praktijk aansluiten. Tevens wordt hierin de stand van zaken in de ons omringende landen betrokken.	Minister tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel in verband met de introductie van een regeling voor vrijgestelde beleggingsinstellingen en een aanpassing van de eisen voor beleggingsinstellingen met uitdelingsverplichting op 13 februari 2007. Handelingen II, 2006/07, 30 533, TK 42, blz. 2 471	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 30 533, nr. 11.
6. 2006–2007	Toegezegd om twee jaar na inwerking-treding van het wetsvoorstel een geactualiseerde vergelijking samen te stellen van de regimes in de voornaamste andere landen waar fondsen gevestigd zijn.	Minister tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel in verband met de introductie van een regeling voor vrijgestelde beleggingsinstellingen en een aanpassing van de eisen voor beleggingsinstellingen met uitdelingsverplichting op 13 februari 2007. Handelingen II, 2006/07 30 533, TK 42, blz. 2 471	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 30 533, nr. 11.
7. 2006–2007	Toegezegd om als er een nieuw rapport van the European Public Real Estate Association verschijnt, ook een nieuw schema van regimes voor beleggingsinstellingen in andere EU-landen op te stellen zoals is opgenomen in de nota naar aanleiding van het verslag.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het wetsvoorstel (30 689) Wijziging van de vennootschapsbelasting 1969 teneinde beleggingsinstellingen de mogelijkheid te bieden om vastgoed te ontwikkelen ten behoeve van de eigen portefeuille op 10 april 2007. Handelingen II, 2006/07, TK 59, blz. 3 325	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 30 533, nr. 11.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
8. 2007–2008	Toegezegd om te beginnen met het incasseren van relatief kleine bedragen en dat vervolgens vanaf 2008 te gaan monitoren zodat met de Kamer kan worden afgestemd wat de gevolgen hiervan zijn.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Versterking fiscale rechtshandhaving (30 322) op 25 september 2007. Handelingen I, 2007/08, EK nr.1, blz. 37	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 30 augustus 2010. Kamerstukken I, 2009/10, 32 123 IXB, F
9. 2007–2008	Toegezegd om de (milieu)effecten van de belasting in 2009 te evalueren.	Staatssecretaris tijdens het wetgevingsoverleg op 12 november 2007. Kamerstukken II, 2007/08, 31 205 en 31 206, nr. 58, blz. 51	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18
10. 2007–2008	Toegezegd om de doelmatigheidsbepaling (de bepaling die de inspecteur onder voorwaarden en nadat de materiële belastingschuld is vastgesteld, de wettelijke mogelijkheid geeft om af te wijken van de formele regels) te evalueren.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2008 en OFM op 18 december 2007. Handelingen I, 2007/08, EK nr. 15, blz. 637	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 10 mei 2010. Kamerstukken I, 2009/10, 31 205, 31 206, T.
11. 2007–2008	Toegezegd een analyse te maken van de verschillen in rechtsbescherming tussen de diverse soorten toezichthouders. De TK zal hierover worden geïnformeerd nadat in november 2008 een brief door de minister van Justitie over de absolute competentie van de rechterlijke macht naar de TK is gestuurd.	Staatssecretaris tijdens het debat over de Algemene douanewet (30 580) op 16 januari 2008. Handelingen II, 2007/08, TK nr. 41, blz. 3 203 De toezegging is herhaald tijdens het AO reorganisatie van de Douane op 24 juni 2009	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 1 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 934, nr. 4.
12. 2007–2008	Toegezegd een onderzoek te doen naar de effectieve belastingdruk van multinationale bedrijven en lokale bedrijven (met aandacht voor rente-af trek en een bredere beschouwing over oneigenlijk gebruik en vestigingsklimaat).	Staatssecretaris tijdens het spoeddebat van 26 februari 2008 over «Nederland is een belastingparadijs voor multinationals». Handelingen II, 2007/08, TK nr. 57, blz. 4 056	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 26 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 369, nr. 8.
13. 2007–2008	Toegezegd de Kamer te informeren zodra er meer duidelijkheid is ontstaan over het voorstel voor BTW-vrijstelling voor financiële diensten.	Staatssecretaris tijdens het AO Ecofin van 28 februari 2008. Kamerstukken II, 2007/08, 21 501–07, nr. 601, blz. 6	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18
14. 2007–2008	Toegezegd in het najaar van 2008 een brief naar de Kamer te sturen met de tussenstand van de evaluatie van de bijleenregeling bij de inkomstenbelasting over 2006, een aantal voorstellen met voor- en nadelen en kwalitatief onderzoek naar de neveneffecten van de regeling op basis van literatuur en beschikbare gegevens van de Belastingdienst.	Staatssecretaris tijdens het AO van 17 april 2008 over de bijleenregeling. Kamerstukken II, 2007/08, 29 507 en 28 122, nr. 57, blz. 7	Afgerond in de nota naar aanleiding van het verslag bij de Fiscale vereenvoudigingswet 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 130, nr. 7.
15. 2007–2008	Toegezegd een brief te sturen, voorafgaand aan het inwerkingtredings-KB, over 1. de basisregistratie inkomen en 2. het afschaffen van de verplichting tot het verstrekken van een jaaropgave.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Basisregistratie inkomen en WOZ, Kamerstuknummer 31 085, op 23 april 2008. Handelingen II, 2007/08, TK nr. 80, blz. 5655	Afgerond. Over het voornemen voor invoering van de basisregistratie inkomen per 1 januari 2009 is de Kamer bij brief van 18 september 2008 geïnformeerd. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 61 Het afschaffen van de verplichting tot het verstrekken van een jaaropgave is pas aan de orde 2 á 3 jaar na het voorinvullen van jaarloongegevens. De Kamer zal hierover separaat tzt worden geïnformeerd.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
16. 2007–2008	Toegezegd om binnen een jaar te bezien, afhankelijk van budgettaire effecten, of invoering van een vrijstelling voor extern vermogensbeheer mogelijk is als de discussie over de herziening van de Richtlijn op dit punt afstevent op politieke overeenstemming, terwijl het vanwege andere elementen nog jaren duurt voordat de Richtlijn feitelijk wordt herzien en andere lidstaten niet door de Cie worden aangepakt.	Staatssecretaris tijdens de AO Ecofin van 29 mei 2008. Kamerstukken II, 2007/08, 21 501–07, nr. 613, blz. 9	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18
17. 2007–2008	Toegezegd de Kamer te informeren over de mogelijkheden om bij grootverbruikers een hogere marginale energiebelastingdruk te bereiken bij gelijkblijvende opbrengst.	Staatssecretaris tijdens het AO van 3 juli 2008 over onder andere kringloopwinkels, loonheffing DGA, verpakkingenbelasting, fiscale vergroening. Kamerstukken II, 2007/08, 31 492, nr. 3, blz. 6	Afgerond. Aan de motie is uitvoering gegeven in het kader van Schoon en Zuinig door mogelijke beleidsopties op het gebied van de energiebelasting te laten doorrekenen door ECN en PBL. Het kabinet laat met het oog op de demissionaire status de besluitvorming over mogelijke beleidsopties over aan het volgende kabinet.
18. 2008–2009	Toegezegd om als er binnen een paar maanden (ondanks druk van de Nederlandse regering) geen duidelijkheid komt over een richtlijn financiële- en verzekeringsdiensten, Nederland een eigen plan zal trekken.	Staatssecretaris tijdens het AO Ecofin van 4 september 2008. Kamerstukken II, 2008/09, 21 501–07, nr. 621, blz. 19	Afgerond. Gezien het lopende overleg in Brussel is nationale besluitvorming thans niet opportuun.
19. 2008–2009	Toegezegd om navraag te doen of er in Nederland een «belastinglek» bestaat als gevolg van de internetverkoop van tabaksproducten.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel implementatie aanpassing reizigersvrijstelling op 30 oktober 2008. Handelingen II, 2008/09, TK nr. 18, blz. 1 279	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 55.
20. 2008–2009	Toegezegd om de aanschaf van een 2 ^e auto te monitoren naast bijtelling. In het Belastingplan van 2010 zal hierover aan de Kamer worden gerapporteerd.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2009 en OFM 2009 op het wetgevingsoverleg van 7 november 2008. Kamerstukken II, 2008/09, 31 704, nr. 76	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 55.
21. 2008–2009	Toegezegd een brief over Mirrlees review.	Staatssecretaris tijdens het verzamel AO over diverse fiscale onderwerpen van 26 november 2008. Kamerstukken II, 2008/09, 30 375, nr. 7, blz. 25	Afgerond. Is meegenomen in het onderzoek van de Studiecommissie Belastingstelsel. De Kamer is hierover geïnformeerd bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 15 september 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 140, nr. 1
22. 2008–2009	Toegezegd de Kamer te informeren over de uitkomsten van de pilot inzake de automatische incasso van belasting-schulden van de bank- of girorekening.	Staatssecretaris tijdens het AO over de Belastingdienst op 11 december 2008. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 68, blz. 14	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18
23. 2008–2009	Toegezegd dat het effect van de doorwerkbonus, in het bijzonder op arbeidsparticipatie van ouderen, zal worden gemonitord en dat aan de Kamer daarover zal worden gerapporteerd.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2009 in de Eerste Kamer op 16 december 2008. Handelingen I, 2008/09, EK nr. 15, blz. 763	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 30 augustus 2010. Kamerstukken I, 2009/10, 32 123 IXB, F

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
24. 2008–2009	Toegezegd om informeel overleg te hebben met de Eerste Kamer teneinde het wetgevingsproces voor de Kamer met betrekking tot het Belastingplan te vergemakkelijken.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2009 in de Eerste Kamer op 16 december 2008. Handelingen I, 2008/09, EK nr. 15, blz. 771	Afgerond tijdens een gesprek met de voorzitter van de Vaste Commissie voor Financiën, dhr. Essers en het lid Reuten, op 29 september 2009.
25. 2008–2009	Toegezegd binnen een aantal maanden de Kamer een tussenoverzicht te geven m.b.t. het verloop in de tijd van nieuwe belastingverdragen.	Staatssecretaris tijdens het vragenuur van 7 april 2009. Kamerstukken II, 2008/09, TK nr. 73, blz. 5 766	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 30 september 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 76.
26. 2008–2009	Toegezegd te bezien hoe S&O in het algemeen meer kan worden gestimuleerd mede in het licht van de positie van de zelfstandig ondernemer en hierop terug te komen bij het komende Belastingplan.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Fiscaal stimuleringspakket op 27 mei 2009. Kamerstukken II, 2008/09, TK, nr. 88, blz.6868	Afgerond. Is meegenomen in het Belastingplan 2011 dat op Prinsjesdag 2010 aan de Tweede Kamer is aangeboden.
27. 2008–2009	Toegezegd dat de staatssecretaris van Financiën een brief zal sturen waarin uitleg wordt gegeven over het nieuwe invorderingssysteem van de Belastingdienst.	De minister van Justitie, namens de staatssecretaris van Financiën tijdens de plenaire behandeling in de EK van het wetsvoorstel Aanpassingswet vierde tranche Awb op 23 juni 2009. Handelingen I, EK nr. 36, blz. 1 643	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 9 november 2009. Kamerstukken I, 2009/10, 31 124, E.
28. 2008–2009	Toegezegd na te denken over de wijze van informatievoorziening over het verdere verloop van de reorganisatie van de Douane en de Kamer hierover per brief in te lichten.	Staatssecretaris tijdens het AO over de reorganisatie van de Douane van 24 juni 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 934, nr. 3, blz. 8	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 23 december 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
29. 2008–2009	Toegezegd om bij het informeren van de Kamer over het verdere verloop van de reorganisatie van de douane, ook in te gaan op de stand van zaken van het invoeren van horizontaal toezicht bij de Douane (pilot met VNO NCW) en de uitkomst van de enquête.	Staatssecretaris tijdens het AO over de reorganisatie van de Douane van 24 juni 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 934, nr. 3, blz. 13	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 23 december 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
30. 2008–2009	Toegezegd om in de halfjaarrapportage van november 2009 de volgende zaken op te nemen: – toelichting op de redenen waarom voor de laatste groep van toeslagengerechtigden over 2006 resp. 2007 nog niet kan worden overgegaan tot definitieve toekenning – informatie over de invordering bij toeslagen – een toelichting op de Achmea-Verbaan-norm – de concrete stand van zaken van de verbeteringen in de IV-keten – informatie over de stand van zaken van de transformatie van de IV-keten – informatie over het beleid mbt de verhouding van vaste krachten versus uitzendkrachten bij de BelastingTelefoon	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 74	Afgerond. Onderwerpen zijn opgenomen in de vijfde halfjaarsrapportage. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
31. 2008–2009	Toegezegd te bevorderen dat het kabinetsstandpunt n.a.v. het IBO-rapport vereenvoudiging toeslagen, zo spoedig mogelijk en indien mogelijk vóór het einde van het zomerreces aan de Kamer wordt aangeboden.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 74	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 16 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 580, nr. 3.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
32. 2008–2009	Toegezegd dat burgers die niet hebben gereageerd op de eerdere twee brieven over de samenloop van buitengewone uitgaven en toeslagen en waarmee ook geen telefonisch contact is geweest, krijgen een derde brief.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 74	Afgerond. In de periode augustus-september 2009 is een derde brief verzonden. Hiervan is melding gedaan in de vijfde halfjaarsrapportage. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
33. 2008–2009	Toegezegd om schriftelijk te reageren op de casus «productieverstoring» van de heer Remkes.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 74	Afgerond. Er is geen informatie van de heer Remkes ontvangen.
34. 2008–2009	Toegezegd om met een schriftelijke reactie te komen op het voorstel van de Kamer om de namen van gemeenten te noemen die niet bereid zijn een handhavingovereenkomst met het rijk af te sluiten.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 74	Afgerond. In de vijfde halfjaarsrapportage is tussentijds verslag gedaan. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
35. 2008–2009	Toegezegd om in het verbeterplan communicatie de vraag te nemen naar de effectiviteit van de huidige TV-spotjes.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 74	Afgerond. De spotjes zijn tot nader order vervallen. Hiervan is melding gemaakt in de vijfde halfjaarsrapportage. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82
36. 2008–2009	Toegezegd om schriftelijk te reageren op de constatering van mogelijke tekortkomingen van Easytax in het geval meerdere personen aangifte doen op dezelfde computer.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 74	Afgerond. Is meegenomen in de vijfde halfjaarsrapportage. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
37. 2008–2009	Toegezegd de Kamer een overzicht te verstrekken van de cijfers over APA/ATR over de afgelopen jaren.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 74	Afgerond. Is meegenomen in de vijfde halfjaarsrapportage. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
38. 2008–2009	Toegezegd de Kamer schriftelijk te informeren over de stand van zaken van de praktijkproef «overlijden» bij de regio Oost-Brabant.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 74	Afgerond. Is meegenomen in de vijfde halfjaarsrapportage. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
39. 2008–2009	Toegezegd de Kamer schriftelijk te informeren over de consequenties van de uitspraak van het Hof Den Haag over de integratieheffing in het kader van de btw.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 066, nr. 74	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 13 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 20
40. 2008–2009	Toegezegd te overleggen met de brancheorganisaties over rode diesel.	Staatssecretaris tijdens het AO fiscale vergroening op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 492, nr. 19, blz. 32	Afgerond. Het onderzoek naar rode diesel heeft plaatsgevonden. De bevindingen zijn op 9 juli 2010 naar de TK gezonden. Kamerstukken II, 2009/10, 31 492, nr. 20.
41. 2008–2009	Toegezegd om het standpunt van de Kamer over de afbouw van BPM op motoren in overleg met de motorbranche en motorrijders mee te nemen.	Staatssecretaris tijdens het AO fiscale vergroening op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 492, nr. 19, blz. 33	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18
42. 2008–2009	Toegezegd de Kamer jaarlijks op de hoogte te houden van de voortgang van de verdragsonderhandelingen in het bijzonder voor wat betreft bronstaatheffing voor afkoopsommen van pensioenen en lijfrenten.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel reparatie in verband met arresten van de Hoge Raad inzake pensioen- en lijfrenteaanspraken op 2 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, TK nr. 103, blz. 8 205	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
43. 2008–2009	Toegezegd om, mede namens de minister van SZW, een brief te sturen hoe zal worden omgegaan met de motie Omtzigt (Kamerstuk 31 990, nr. 11).	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel reparatie in verband met arresten van de Hoge Raad inzake pensioen- en lijfrente-aanspraken op 2 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, TK nr. 103, blz. 8 205	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën mede namens de minister van SZW van 3 september 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 990, nr. 12.
44. 2008–2009	Toegezegd om in een brief toe te lichten hoe de terugwerkende kracht van het nu aanvaarde wetsvoorstel reparatie in verband met arresten van de Hoge Raad inzake pensioen- en lijfrente-aanspraken, zich verhoudt tot de Aanwijzingen voor de regelgeving.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de EK van het wetsvoorstel reparatie in verband met arresten van de Hoge Raad inzake pensioen- en lijfrente-aanspraken op 7 juli 2009. Handelingen I, 2008/09, EK nr. 40, blz. 1 895	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 7 december 2009. Kamerstukken I, 2009/10, 25 212, A.
45. 2009–2010	Toegezegd om vragen van de heer Omtzigt over het Besluit tegemoetkoming specifieke zorgkosten schriftelijk te beantwoorden.	Staatssecretaris tijdens het AO over de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten op 23 september 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 706, nr. 34, blz. 6	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 13 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 301, nr. 43.
46. 2009–2010	Toegezegd om een brief te sturen met een uiteenzetting van de ingeboekte besparingen op de (voormalige) BU-maatregel en de Wtcg-maatregel.	Staatssecretaris tijdens het AO over de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten op 23 september 2009. Kamerstukken II, 2009/2010, 31 706, nr. 34, blz. 7	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 13 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 301, nr. 43
47. 2009–2010	Toegezegd om na afloop van het testen van de systemen van vastlegging, de Kamer te informeren hoe de testen zijn verlopen.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van het wetsvoorstel implementatie richtlijnen Btw-pakket op 23 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 5, blz. 324	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 16 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 907, nr. 10.
48. 2009–2010	Toegezegd om als blijkt dat er signalen uit Europa komen dat de implementatie van de systemen niet goed verloopt en dat 1 januari 2010 als ingangsdatum mogelijk in gevaar komt, namens de Nederlandse regering een stevig signaal richting Europese Commissie te zenden.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van het wetsvoorstel implementatie richtlijnen Btw-pakket op 23 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 5, blz. 325	Afgerond. Het BTW-pakket is per 1 januari 2010 geïmplementeerd bij de Wet implementatie richtlijnen BTW-pakket van 3 december 2009. Stb. 546.
49. 2009–2010	Toegezegd om in de rapportage naar aanleiding van het testen van systemen van vastlegging binnen de verschillende Europese lidstaten, meer inzicht te geven over het zogenaamde vastleggingsmoment in relatie tot het tijdstip van verschuldigdheid.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van het wetsvoorstel implementatie richtlijnen Btw-pakket op 23 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 5, blz. 326	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 16 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 907, nr. 10.
50. 2009–2010	Toegezegd om in Europees verband te bevorderen dat een uniforme machtigingsregeling wordt toegepast.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van het wetsvoorstel implementatie richtlijnen Btw-pakket op 23 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 5, blz. 327	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18
51. 2009–2010	Toegezegd om als de teksten van de richtsnoeren van het btw-comité vaststaan, het bedrijfsleven te communiceren en de Kamer hierover in te lichten.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van het wetsvoorstel implementatie richtlijnen Btw-pakket op 23 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 5, blz. 328	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 24 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 907, nr. 12.
52. 2009–2010	Toegezegd om als blijkt dat een Lidstaat structureel zijn verplichtingen niet nakomt, dit zowel bij de Commissie als in de Ecofin aan de orde te stellen.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van het wetsvoorstel implementatie richtlijnen Btw-pakket op 23 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 5, blz. 329	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
53. 2009–2010	Toegezegd om de Kamer te informeren over de uitkomst van de besprekingen met de Lidstaten in EU-verband (SCIT).	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van het wetsvoorstel implementatie richtlijnen Btw-pakket op 23 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 5, blz. 330	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 16 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 907, nr. 10.
54. 2009–2010	Toegezegd om aandacht te besteden aan de vraag waarom er geen budgettaire gevolgen zijn opgenomen van de verlegging van BTW, en de Kamer hierover per brief te informeren.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van het wetsvoorstel implementatie richtlijnen Btw-pakket op 23 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 5, blz. 332	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 16 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 907, nr. 10.
55. 2009–2010	Toegezegd om als het mogelijk op redelijke wijze informatie te verzamelen over rentetarieven in andere EU-lidstaten en het al of niet invloed hebben op het op tijd uitbetalen door lidstaten, deze informatie mee te nemen in de eerder toegezegde brief over andere onderwerpen.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van het wetsvoorstel implementatie richtlijnen Btw-pakket op 23 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 5, blz. 332	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 16 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 907, nr. 10.
56. 2009–2010	Toegezegd om te rapporteren over de stand van de voorbereidingen en de activiteiten in de komende periode rond de eenduidige loonaangifte (ELOA).	Staatssecretaris tijdens het AO van 24 september 2009 over de Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI). Kamerstukken II, 2009/10, 26 448, nr. 414, blz. 9	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën en de minister van SZW van 18 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 26 448, nr. 415.
57. 2009–2010	Toegezegd een brief te sturen met een reactie op de vragen in het Actaladvies «eenduidige loonaangifte».	Staatssecretaris tijdens het AO van 24 september 2009 over de Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI). Kamerstukken II, 2009/10, 26 448, nr. 414, blz. 21	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën en de minister van SZW van 15 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 129, nr. 6.
58. 2009–2010	Toegezegd het ontwerp van het koninklijk besluit tot inwerkingtreding van artikel IV van Overige fiscale maatregelen 2009, aan de Kamer voor te leggen vóór inwerkingtreding.	Staatssecretaris tijdens het AO van 24 september 2009 over de Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI). Kamerstukken II, 2009/10, 26 448, nr. 414, blz. 21	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 16 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 907, nr. 11.
59. 2009–2010	Toegezegd om het «knippen» van kleine banen, met als doel geen premie te hoeven te betalen, te gaan monitoren in de praktijk en hier bij de behandeling van het Belastingplan 2010 op terug te komen.	Staatssecretaris tijdens de Algemene financiële beschouwingen op 30 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 8, blz. 512	Afgerond. Het «knippen» van kleine banen is in de praktijk tot nu toe niet geconstateerd.
60. 2009–2010	Toegezegd in een brief te bevestigen naar de TK en de HO-werkgroep, dat de verantwoordelijkheidsverdeling van sociale partners en de overheid bij premieheffing wordt meegenomen in de Heroverweging.	Staatssecretaris tijdens de Algemene financiële beschouwingen op 30 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 8, blz. 513	Afgerond in het rapport van de Studiecommissie belastingstelsel «Continuïteit en vernieuwing». Kamerstukken II, 2009/10, 32 123, nr. 52.
61. 2009–2010	Toegezegd om mede namens de minister van SZW een brief te sturen over de gedifferentieerde WGA-premie.	Staatssecretaris tijdens de Algemene financiële beschouwingen op 30 september 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 8, blz. 531	Afgerond. Is meegenomen in het antwoord van de minister van SZW van 30 september 2009 op Kamervragen van het lid Blok over de WGA-premie. Kamerstukken II, 2009/10, Aanslag van de Handelingen, nr. 193.
62. 2009–2010	Toegezegd om een aantal technische vragen en de uitwerking van enkele voorbeelden per brief te beantwoorden (onder andere over de brief NOB, fiscale constructies, artikel 10, schenking op papier, artikelen 15 en 20, financiële effecten van de wijzigingen van het wetsvoorstel).	Staatssecretaris tijdens de behandeling van de wijziging van de Successiewet 1956 op het wetgevingsoverleg van 12 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 40, blz. 27 en verder.	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 13 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 38.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
63. 2009–2010	Toegezegd om aan de communicatie rond het notariële samenlevingscontract extra aandacht te besteden bij de invoering van de wet. Zowel via persberichten als via publicaties en de website van het ministerie en de Belastingdienst.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van de wijziging van de Successiewet 1956 op het wetgevingsoverleg van 12 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 40, blz. 34	Afgerond. De toezegging is achterhaald door overgangsrecht en het aangenomen amendement waardoor je na 5 jaar samenwonen geen contract nodig hebt.
64. 2009–2010	Toegezegd om per brief voorbeelden van contracten met betrekking tot wederzijdse zorgplicht te verstrekken.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van de wijziging van de Successiewet 1956 op het wetgevingsoverleg van 12 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 40, blz. 38	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 76.
65. 2009–2011	Toegezegd dat de nieuwe Successiewet zal meelopen in de discussie over de belastingherziening (Studiecommissie Belastingstelsel).	Staatssecretaris tijdens de behandeling van de wijziging van de Successiewet 1956 op het wetgevingsoverleg van 12 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 40, blz. 52	Afgerond in het rapport van de Studiecommissie belastingstelsel «Continuïteit en vernieuwing». Kamerstukken II, 2009/10, 32 123, nr. 52.
66. 2009–2010	Toegezegd om schriftelijk te reageren op de ingediende amendementen.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van de wijziging van de Successiewet 1956 op het wetgevingsoverleg van 12 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 40, blz. 52	Afgerond bij brief van de Staatssecretaris van Financiën van 13 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 36.
67. 2009–2010	Toegezegd om de ministeriële regelingen met betrekking tot de nieuwe Successiewet vóóraf naar de Kamer te sturen zodat de Kamer inzicht krijgt in de uitwerking van de nieuwe Successiewet.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van de wijziging van de Successiewet 1956 op 29 oktober 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 18, blz. 1 413	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 19 februari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 88.
68. 2009–2010	Toegezegd om in een brief aan te geven wat gebleken is uit de voorlopige inzage in de kosten die de Belastingdienst maakt om te controleren wat het vermogen in box 3 is.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van de wijziging van de Successiewet 1956 op 29 oktober 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 18, blz. 1 416	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 2 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 81.
69. 2009–2010	Toegezegd om een bestaand beleidsbesluit uit te gaan breiden zodat ook «van tafel en bed gescheidenen» volgens het echtgenotentarief kunnen worden belast.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van de wijziging van de Successiewet 1956 op 29 oktober 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 18, blz. 1 417	Afgerond bij besluit van de minister van Financiën van 5 juli 2010, gepubliceerd in de Staatscourant van 13 juli 2010, nr. 10783.
70. 2009–2010	Toegezegd om schriftelijk te reageren op het amendement van de heer van Dijk of het mogelijk is artikel 25, lid 3 van de Invorderingswet van toepassing te verklaren op gevallen inzake verkrijging blote eigendom van een woning en uitstel van betaling.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van de wijziging van de Successiewet 1956 op 29 oktober 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 18, blz. 1 432	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 2 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 81.
71. 2009–2010	Toegezegd om schriftelijk te reageren op de vraag over het overgangsrecht voor artikel 9 in verband met vooroverlijden van de langstlevenden.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van de wijziging van de Successiewet 1956 op 29 oktober 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 18, blz. 1 433	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 2 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 81.
72. 2009–2010	Toegezegd om een breed vermogensbegrip en een tijdelijke vermogensbelasting bij topinkomens te betrekken bij de voorstudie van de Studiecommissie Belastingstelsel.	Staatssecretaris tijdens de Algemene financiële beschouwingen in de EK op 3 november 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 7, blz. 206	Afgerond in het rapport van de Studiecommissie belastingstelsel «Continuïteit en vernieuwing». Kamerstukken II, 2009/10, 32 123, nr. 52.
73. 2009–2010	Toegezegd om verslag te doen van de onlangs gehouden werkgroep Anti Tax Fraud Strategy (ATFS), waarbij Eurofisc werd behandeld.	Staatssecretaris tijdens de AO Ecofin van 4 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 21 501–07, nr. 685, blz. 18	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 24 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 21 501–07, nr. 683.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
74. 2009–2010	Toegezegd een groot aantal vragen van technische aard schriftelijk te beantwoorden vóór de plenaire behandeling.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2010 op het wetgevings-overleg van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr.52	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 13 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 20.
75. 2009–2010	Toegezegd om met de commissie voor Financiën te overleggen hoe maatschappelijke organisaties betrokken kunnen worden in de aanloop naar de bespreking van het Belastingplan. De Commissie wordt van dit voornemen op de hoogte gesteld.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2010 op het wetgevings-overleg van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr.52, blz. 4	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 55.
76. 2009–2010	Toegezegd de verschillende vormen van ondernemerschap en het al dan niet belasten, voor de leggen aan de Studiecommissie Belastingstelsel.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2010 op het wetgevings-overleg van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr.52, blz. 8	Afgerond in het rapport van de Studiecommissie belastingstelsel «Continuïteit en vernieuwing». Kamerstukken II, 2009/10, 32 123, nr. 52.
77. 2009–2010	Toegezegd om, binnen de mate van wat mogelijk is en gelet ook op de moeilijkheid om onderscheid te maken, de prijsontwikkeling van auto's te monitoren en de Kamer hierover te informeren.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2010 op het wetgevings-overleg van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr.52, blz. 13	Afgerond. In antwoord op Kamervragen van de leden Aptroot en Remkes is ingegaan op vragen over de prijsontwikkeling van auto's. Kamerstukken II, 2009/10, nr. 2556.
78. 2009–2010	Toegezegd om een aantal voorstellen met betrekking tot natuur en landschap, door te geleiden naar de Commissie Heroverweging leefomgeving en natuur.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2010 op het wetgevings-overleg van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr.52, blz. 17	Afgerond. De voorstellen zijn onder de aandacht gebracht van de Commissie Heroverweging leefomgeving en natuur.
79. 2009–2010	Toegezegd om de advisering door Actal op de onderwerpen kleinebanenregeling en werkkostenregeling, naar de Kamer te sturen.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2010 op het wetgevings-overleg van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr.52, blz. 23	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 18 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 49.
80. 2009–2010	Toegezegd een brief te sturen over de laatste stand van zaken met betrekking tot het wetsvoorstel vennootschapsbelasting.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2010 op het wetgevings-overleg van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr.52, blz. 33	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 5 december 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 369, nr. 9.
81. 2009–2010	Toegezegd om over de 19 cent fietsvergoeding meer voorlichting te gaan geven zodat er meer gebruik van wordt gemaakt.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2010 op het wetgevings-overleg van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr.52, blz. 45	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 55.
82. 2009–2010	Toegezegd om na te gaan of de Belastingdienst meldingen van adviseurs heeft gekregen over ongebruikelijke financiële transacties.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2010 op het wetgevings-overleg van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr.52, blz. 51	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 55.
83. 2009–2010	Toegezegd om schriftelijk terug te komen op het tv-spotje over scheeps-CV's en de vraag of het mogelijk is dit spotje voor te leggen aan de Reclame Code Commissie.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 405	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 55.
84. 2009–2010	Toegezegd schriftelijk terug te komen op het plafond aan energiebesparingen bij transportmiddelen. Het transport staat energiebesparingen boven de maximum-norm in de weg.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 408	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 55.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
85. 2009–2010	Toegezegd om de vraag van mw. Koser Kaya waarom geen generieke verlaging van belasting op arbeid in plaats van regeling voor ouderen, mee te geven aan de Studiecommissie Belastingstelsel.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 409	Afgerond in het rapport van de Studiecommissie belastingstelsel «Continuïteit en vernieuwing». Kamerstukken II, 2009/10, 32 123, nr. 52.
86. 2009–2010	Toegezegd om de suggesties van de heer Tang met betrekking tot kleine banen (sectorale aanpak en korting premies WIA/WAO voor jongeren onder 27 jaar) uit te werken en medio 2010 tegelijk met de evaluatie van de kleine banen aan de Kamer te zenden.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 409	Afgerond voor het ministerie van Financiën. Het voortouw ligt bij de minister van SZW die de TK op de hoogte zal brengen als de uitkomsten van de evaluatie bekend zijn.
87. 2009–2010	Toegezegd om met betrekking tot de aangifteboete te bezien of matiging redelijk is en of bepaalde situaties niet te snel tot boete leiden. Bezien of differentiatie mogelijk is. Het boetebe-sluit zal niet eerder worden uitge-vaardigd dan nadat dit aan de Kamer kenbaar is gemaakt.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 413	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 17 december 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 54
88. 2009–2010	Toegezegd te bezien of het mogelijk is om het niet-indexeren van de eigenwoning-forfait in een eerder in te dienen wetsvoorstel mee te nemen (eerder dan het volgende Belastingplan 2011).	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 417	Afgerond, is meegenomen in het wetsvoorstel wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001 met betrekking tot de indexering van het eigenwo-ningforfait dat op 29 januari 2010 aan de TK is aangeboden. Kamerstukken II, 2009/10, 32 303, nr. 2.
89. 2009–2010	Toegezegd om vóór 5 december een brief te schrijven met betrekking tot de laatste stand van zaken rente-af trek Vennootschapsbelasting.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 417	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 5 december 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 369, nr. 9.
90. 2009–2010	Toegezegd schriftelijk in te gaan op de vraag van de heer Tang of de Belastingdienst bekend is met de geschiedenis van hypotheke en de termijn van 30 jaar.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 418	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr. 55.
91. 2009–2010	Toegezegd om met betrekking tot het thema vergroening, de zogenaamde vergroeningsbrieven mee te geven aan de Studiecommissie Belastingstelsel.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 429	Afgerond in het rapport van de Studiecommissie belastingstelsel «Continuïteit en vernieuwing». Kamerstukken II, 2009/10, 32 123, nr. 52.
92. 2009–2010	Toegezegd een brief te sturen met betrekking tot het beleid inzake het betalen van tiggelden.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 8, 9 en 18	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 2 februari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 85.
93. 2009–2010	Toegezegd overleg te voeren met een briefschrijver die schrijft over het rentepercentage voor een lening in de familiale sfeer (brief waarnaar de heer Omtzigt verwijst in het AO).	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 12	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 2 maart 2010. Kamerstukken II, 2009/10, nr. 2010Z03619.
94. 2009–2010	Toegezegd te bezien in welke vorm (beleidsbesluit of brief) de mening van de staatssecretaris met betrekking tot rentepercentages voor leningen in familiale zin gegoten kan worden, zodat de Belastingdienst daar ook op kan terugvallen.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 12	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 2 maart 2010. Kamerstukken II, 2009/10, nr. 2010Z03619.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
95. 2009–2010	Toegezegd om nogmaals in overleg te treden met de minister van BZK over de (on)mogelijkheden om in het buitenland Digid aan te vragen.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 12	Afgerond. Het onderwerp is besproken met het ministerie van BZK die contact zal opnemen met het ministerie van Buza om de mogelijke rol van de ambassades te bespreken.
96. 2009–2010	Toegezegd in de eerstvolgende halfjaarsrapportage iets te vermelden over het ziekteverzuim bij de Belastingdienst.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 14	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 23 december 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
97. 2009–2010	Toegezegd om te bezien of het mogelijk is de halfjaarsrapportages uit te breiden met cijfers over andere typen toezicht en bezoeken door en van de Belastingdienst.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 15	Afgerond. Is meegenomen in de zesde halfjaarsrapportage van mei 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr.90.
98. 2009–2010	Toegezegd in het voorjaar 2010 verslag te doen van wat de inkeerdersregeling heeft opgeleverd.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 16	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 23 december 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
99. 2009–2010	Toegezegd om in overleg te treden met de minister van BZK met betrekking tot het probleem van de GBA en het bepalen op welk adres iemand woont en de Kamer hierover de informeren.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 17	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 23 december 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
100. 2009–2010	Toegezegd de implementatie van het nieuwe toeslagensysteem in de eerstvolgende halfjaarsrapportage mee te nemen.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 18	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 23 december 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
101. 2009–2010	Toegezegd in een brief terug te komen op de rol van financiële instellingen bij het onttrekken van vermogensbestanddelen aan het zicht van de Belastingdienst.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 18	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 4 juni 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 89.
102. 2009–2010	Toegezegd dat de informatie over de woonwagencentra in de decemberrapportage wordt meegenomen.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 18	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 23 december 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 82.
103. 2009–2010	Toegezegd om het rapport van de Gedragscode groep ter vertrouwelijke informatie aan de Kamer te sturen.	Staatssecretaris tijdens het AO van 26 november 2009 o.a. ter voorbereiding op de Ecofin-raad op 1 en 2 december 2009 in Brussel. Kamerstukken II, 2009/10, 21 501–07, nr. 688, blz. 21	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 8 december 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 21 501–07, nr. 686.
104. 2009–2010	Toegezegd een voorstel tot wetwijziging in te dienen om het mogelijk te maken de verhoogde vrijstelling van schenkingen aan kinderen tussen 18 en 35 jaar aan te kunnen wenden om de eigenwoningschuld af te lossen.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van de Wijziging van de Successiewet in de EK op 15 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 13, blz. 456, 477	Afgerond. Is meegenomen in het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2010, dat op 4 juni 2010 aan de TK is aangeboden. Kamerstukken II, 2009/10, 32 401, nr. 2.
105. 2009–2010	Toegezegd om in een ministeriële regeling meer duidelijkheid te geven over het begrip objectieve onderneming.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van de Wijziging van de Successiewet in de EK op 15 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 13, blz. 456, 478	Afgerond. Is meegenomen in de Uitvoeringsregeling Schenken en erfbelasting van 17 december 2009. Stcrt. 2009, nr. 20619.
106. 2009–2010	Toegezegd een brief te sturen over de fiscale positie van medisch specialisten.	Minister tijdens debat over de Najaarsnota 2009 op 16 december 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr 38, blz. 3 741	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 15 maart 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 222, nr. 11.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
107. 2009–2010	Toegezegd om daar waar mogelijk een lagere werkdruk in december in de EK te realiseren door te bevorderen dat wetsvoorstellen die eerder ingediend kunnen worden, ook eerder ingediend gaan worden.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de EK op 22 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 14, blz. 522	Afgerond. Met indiening van het wetsvoorstel Fiscale Verzamelwet 2010 op 4 juni 2010 is aan de wens van de Kamer tegemoetgekomen.
108. 2009–2010	Toegezegd om samen met de minister van VROM verzoeken voor toepassing van het verlaagd tarief afvalstoffenbelasting te beoordelen als dergelijke verzoeken worden gedaan.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de EK op 22 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 14, blz. 522	Afgerond. Aan deze toezegging wordt per definitie uitvoering gegeven. Op basis van de Wet belastingen op milieu-grondslag kunnen de ministers van Financiën en VROM bepaalde afvalstoffen aanwijzen voor toepassing van het lage tarief van de afvalstoffenbelasting. Verzoeken tot aanwijzing worden altijd door beide ministers beoordeeld.
109. 2009–2010	Toegezegd om de fiscale en niet-fiscale aspecten van een Leven Lang Leren, mee te laten nemen door de Studietoelagencommissie Belastingstelsel.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de EK op 22 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 14, blz. 524	Afgerond in het rapport van de Studietoelagencommissie belastingstelsel «Continuïteit en vernieuwing». Kamerstukken II, 2009/10, 32 123, nr. 52.
110. 2009–2010	Toegezegd om als de evaluatie van de kleine-banen-regeling is gehouden door het ministerie van SZW, de EK tevens op de hoogte zal worden gebracht van de uitkomst van de evaluatie.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de EK op 22 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 14, blz. 511	Afgerond voor het ministerie van Financiën. Het voortouw ligt bij de minister van SZW die de EK op de hoogte zal brengen als de uitkomsten van de evaluatie bekend zijn.
111. 2009–2010	Toegezegd om het elektronisch verschaffen van dividendnota's, vooruitlopend op wetgeving goed te keuren en te bezien of nadere versoepelingen of zelfs afschaffen mogelijk is.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de EK op 22 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 14, blz. 513	Afgerond. Versoepelingen zijn doorgevoerd en bekendgemaakt in het verzamelbesluit Dividendbelasting van 15 maart 2010. Stcrt. 2010, nr. 4262.
112. 2009–2010	Toegezegd om de brief die aan de TK is toegezegd over het beleid inzake tipgeld, ook in afschrift aan de EK te sturen.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de EK op 22 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 14, blz. 514	Afgerond bij brief van de staatssecretaris van Financiën van 2 februari 2010. Deze brief is niet als kamerstuk terug te vinden via de website officiële publicaties, maar is volgens een verslag van een schriftelijk overleg wel in de vaste commissie voor Financiën van de Eerste Kamer besproken op 9 februari 2010. Kamerstukken I, 32 128, I
113. 2009–2010	Toegezegd om samen met de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de sector de cijfers van de sector op een rijtje te zetten zodat de feiten bij alle partijen helder zijn.	Staatssecretaris tijdens het AO Zeevaartbeleid op 13 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 409, nr. 26, blz. 10	Afgerond bij brief van de ministers van Verkeer en Waterstaat en van Financiën van 31 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10 nog niet beschikbaar.
114. 2009–2010	Toegezegd om samen met de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat te bezien of het binnen de budgettaire kaders nog mogelijk is de fiscale maatregelen die er zijn te optimaliseren.	Staatssecretaris tijdens het AO Zeevaartbeleid op 13 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 409, nr. 26, blz. 10	Afgerond bij brief van de ministers van Verkeer en Waterstaat en van Financiën van 31 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10 nog niet beschikbaar.
115. 2009–2010	Toegezegd dat Nederland zich zal voegen bij de Hongaren als die in bezwaar gaan tegen de staatssteunbeschikking ten aanzien van de optionele Hongaarse rentebox.	Staatssecretaris tijdens het AO Winstbelasting multinationals op 14 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 369, nr. 10, blz. 18	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
116. 2009–2010	Toegezegd de Tweede Kamer te informeren als de Japanse CFC-wetgeving is aangepast.	Staatssecretaris tijdens het AO Winstbelasting multinationals op 14 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 369, nr. 10, blz. 31	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18
117. 2009–2010	Toegezegd om naar aanleiding van een artikel in het FD over de vraag of het voordeliger zou zijn geweest om voor of na 1 januari 2010 in te keren, een brief te sturen.	Staatssecretaris tijdens het mondelinge vragenuurtje van 16 februari 2010. Handelingen II, 2009/10, nr. 55, blz. 4 954	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 8 april 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 86.
118. 2009–2010	Toegezegd om vóór de zomer 2010 een overzicht te verstrekken van de integrale behandeling van brandstoffen in relatie met het vergroeningsbeleid voor auto's en de voor- en nadelen van de verschillende brandstoffen.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 8 april 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 87, blz. 10	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 13 juli 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 91.
119. 2009–2010	Toegezegd om vóór prinsjesdag te rapporteren over de gevolgen van het amendement op het BP 2010 mbt de afvalstoffenbelasting/gevaarlijk afval.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 8 april 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 87, blz. 13	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18
120. 2009–2010	Toegezegd om als er brieven van provincies bij het ministerie binnenkomen mbt gevaarlijk afval, deze brieven zullen worden beantwoord.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 8 april 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 87, blz. 14	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 24 augustus 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 IXB, nr. 18
121. 2009–2010	Toegezegd om de percentages over de bereikbaarheid van de Belastingtelefoon in de eerstvolgende halfjaarsrapportage nader uit te werken.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 8 april 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 87, blz. 18	Afgerond. Is meegenomen in de zesde halfjaarsrapportage van mei 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 90.
122. 2009–2010	Toegezegd een brief te sturen met een nadere reactie op het amendement van het lid Van Gent (31 362, nr. 11) waarin tevens een reactie zal worden gegeven op de opmerkingen over het terugsluizen van de opbrengst van de kolenbelasting.	Minister tijdens de plenaire behandeling van het initiatief-wetsvoorstel van de heer Vendrik Wet belastingen op milieu-grondslag, op 20 mei 2010. Handelingen II, 2009/10, TK 86, blz. 7 308	Afgerond voor het ministerie van Financiën. Het voortouw ligt bij de ministers van VROM en EZ..
123. 2009–2010	Toegezegd het meest recente rapport van de Gedragscode groep ter vertrouwelijke kennisneming aan de Kamer te zenden.	Minister tijdens het AO Ecofin van 2 juni 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 21 501–07, nr. 741, blz. 24	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 17 juni 2010. Kamerstukken II, 2009/2010, 21 501–07, nr. 740.
124. 2009–2010	Toegezegd om in een brief een nadere uitleg te geven over de werkkostenregeling en in te gaan op de positie van de fiets binnen deze regeling.	Minister van V en W namens de minister van Financiën tijdens het AO fiets en werkkostenregeling op 23 juni 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 796, nr. 19	Afgerond bij brief van de minister van Financiën van 25 juni 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 796, nr. 18.

Bijlagen

Door bewindslieden gedane toezeggingen Onderdeel B.2 Toezeggingen waarvan de uitvoering nog niet is afgerond				
Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning	
1.	2006–2007	Toegezegd om de Kamer te informeren over een eventuele stelselwijziging, mede in het kader van de toegezegde wijziging van de Wet op de kansspelbelasting naar aanleiding van de Kamervragen over de Zeeuwse milieuprijs.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de kansspelbelasting in verband met kansspelen via internet op 20 juni 2007. Handelingen II, 2006/07, TK nr. 83, blz. 4 549	Planning afronding 2012 als de evaluatie wordt gehouden drie jaar na inwerkingtreding van de Wet Wijziging van de kansspelbelasting in verband met kansspelen via internet.
2.	2006–2007	Toegezegd om belastingheffing op basis van het buitenkansbeginsel te betrekken bij de eventuele stelselwijziging.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de kansspelbelasting in verband met kansspelen via internet op 20 juni 2007. Handelingen II, 2006/07, TK nr. 83, blz. 4 550	Planning afronding 2012 als de evaluatie wordt gehouden drie jaar na inwerkingtreding van de Wet Wijziging van de kansspelbelasting in verband met kansspelen via internet.
3.	2006–2007	Toegezegd om drie jaar na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de kansspelbelasting in verband met kansspelen via internet, bij de te houden evaluatie ook in te gaan op de handhaving en om het regime voor fysieke kansspelautomaten hierin te betrekken.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de kansspelbelasting in verband met kansspelen via internet op 20 juni 2007. Handelingen II, 2006/07, TK nr. 83, blz. 4 553	Planning afronding 2012 als de evaluatie wordt gehouden drie jaar na inwerkingtreding van de Wet Wijziging van de kansspelbelasting in verband met kansspelen via internet.
4.	2006–2007	Toegezegd om als blijkt dat in Nederland, vergeleken met het buitenland, knelpunten voor wat betreft de VBI ontstaan, actie te ondernemen.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en enkele andere belastingwetten in verband met de introductie van een regeling voor vrijgestelde beleggingsinstellingen en een aanpassing van de eisen voor beleggingsinstellingen met uitdelingsverplichting op 10 juli 2007. Handelingen I, 2006/07, EK nr. 38, blz. 1 243	In voorbereiding.
5.	2007–2008	Toegezegd om de hoogte van de accijnstarieven op alcohol en tabak nader te bezien (los van de budgettaire aspecten).	Staatssecretaris tijdens het wetgevingsoverleg op 16 november 2007. Kamerstukken II, 2007/08, 31 205 en 31 206, nr. 61, blz. 9	In voorbereiding.
6.	2007–2008	Toegezegd op het moment van inwerkingtreding van het gemoderniseerde CDW te bekijken of de AEO-status voor bedrijven daadwerkelijk heeft geleid tot versnelling van bepaalde afhandelingen.	Staatssecretaris tijdens het debat over de Algemene douanewet (30 580) op 16 januari 2008. Handelingen II, 2007/08, TK nr. 41, blz. 3 202	Planning afronding in 2011 Afronding kan naar verwachting niet eerder plaatsvinden dan 2011 ivm inwerkingtreding van het nieuwe CDW.
7.	2007–2008	Toegezegd de zogenaamde ondernemingsvariant nader te onderzoeken en in het najaar een rapportage hierover naar de Kamer te sturen en om de ovb en btw-aspecten hierin mee te nemen.	Staatssecretaris tijdens het AO van 20 mei 2008 over belastingplicht overheidsbedrijven. Kamerstukken II, 2007/08, 31 213, nr. 3, blz. 6	In voorbereiding. Bij brieven van de staatssecretaris van Financiën van 9 juli 2009 en 12 januari 2010 is de Kamer geïnformeerd over de voortgang van het onderzoek. Definitieve afronding vergt meer tijd. Kamerstukken II, 2008/09, 31 213, nr. 5 en Kamerstukken II, 2009/10, 31 213, nr. 6.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
8. 2008–2009	Toegezegd om als er problemen zijn die niet in de normale uitvoeringspraktijk opgelost kunnen worden, en die dus echt tot knelpunten leiden, de Kamer hierover in te lichten.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel excessieve beloningsbestanddelen (31 459) op 3 september 2008. Handelingen II, 2008/09, TK nr. 107, blz. 7 875	Wordt meegenomen in de evaluatie die in 2013 wordt gehouden.
9. 2008–2009	Toegezegd bereid te zijn de wet aan te passen indien de Belastingdienst aanloopt tegen situaties waarin grensverkenkend een bepaalde maatregel wordt ontweken wat tot ongewenst gedrag leidt.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel excessieve beloningsbestanddelen (31 459) op 3 september 2008. Handelingen II, 2008/09, TK nr. 107, blz. 7 878	Wordt meegenomen in de evaluatie die in 2013 wordt gehouden.
10. 2008–2009	Toegezegd om de automatische verlenging van de VAR in 2016 te evalueren.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2009 en OFM 2009 op het wetgevingsoverleg van 7 november 2008. Kamerstukken II, 2008/09, 31 704, nr. 76	Planning afronding in 2016.
11. 2008–2009	Toegezegd een brief over defiscalisering in box 3 van vorderingen krachtens huwelijksvermogensrecht en erfrecht.	Staatssecretaris tijdens het verzamel AO over diverse fiscale onderwerpen van 26 november 2008. Kamerstukken II, 2008/09, 30 375, nr. 7, blz. 25	Planning afronding najaar 2010.
12. 2008–2009	Toegezegd dat voor bepaalde posities van «phantom income» bij Techno-partners en andere venture capital-fondsen fiscaal mag worden aangesloten bij daadwerkelijke realisatie. Een dergelijke regeling zal worden uitgewerkt als voldoende casuïstiek zich heeft aangediend.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel belastingheffing excessieve beloningsbestanddelen op 9 december 2008. Handelingen I, 2008/09, EK nr. 13, blz. 616	Nog niet aan de orde. Komt tzt terug in de evaluatie in 2013.
13. 2008–2009	Toegezegd om als blijkt dat door het wetsvoorstel situaties ontstaan waarbij de werkingssfeer van de wet zich uitbreidt over situaties waarvoor dat niet de bedoeling was, collateral damage met ongewenste effecten, dat beleid ontwikkeld wordt om dat te voorkomen.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel belastingheffing excessieve beloningsbestanddelen op 9 december 2008. Handelingen I, 2008/09, EK nr. 13, blz. 616	Nog niet aan de orde. Komt tzt terug in de evaluatie in 2013.
14. 2008–2009	Toegezegd om met een voorstel te komen voor de vennootschapsbelasting waarin de Kamer wordt geïnformeerd over de wens om te komen tot een evenwichtige belastingheffing en een goed vestigingsklimaat.	Staatssecretaris tijdens het AO Ecofin van 23 april 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 21 501–07, nr. 658, blz. 12	De vaste commissie voor Financiën heeft de voorstellen betreffende de evenwichtige belastingheffing en de behandeling van groepsrente in de vennootschapsbelasting controversieel verklaard (agendapunt 24 van de brief van 5 maart 2010). De voorbereiding van deze voorstellen wordt aangehouden in afwachting van het aantreden van een nieuw kabinet.
15. 2008–2009	Toegezegd dat er pas een accijnskorting voor E85 komt als de duurzaamheidscriteria zijn uitgewerkt.	Staatssecretaris tijdens het AO fiscale vergroening op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 492, nr. 19, blz. 20	De accijnskorting komt er pas als de richtlijn hernieuwbare energie waarin duurzaamheidscriteria zijn opgenomen, is geïmplementeerd. Accijnskorting derhalve naar verwachting niet eerder dan in 2011.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
16. 2008–2009	Toegezegd om de resultaten van het onderzoek gebruik diesel met meer kwantitatieve gegevens fraude rode diesel mee te nemen in het Belastingplan 2011 (ervan uitgaande dat de resultaten voor de zomer 2010 beschikbaar zijn).	Staatssecretaris tijdens het AO fiscale vergroening op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 492, nr. 19, blz. 23	De resultaten van het onderzoek gebruik rode diesel zijn op 9 juli 2010 naar de TK gezonden. Kamerstukken II, 2009/10, 31 492, nr. 20 Besluitvorming wordt overgelaten aan het nieuwe kabinet.
17. 2008–2009	Toegezegd om meer bekendheid te (laten) geven aan de fiscale fietsregelingen.	Staatssecretaris tijdens het AO fiscale vergroening op 1 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 31 492, nr. 19, blz. 27	In voorbereiding.
18. 2008–2009	Toegezegd een brief te sturen over de spaartegoedenrichtlijn met name over de ingehouden bronheffingen in België, Luxemburg en Oostenrijk en de Kamer jaarlijks te informeren over de resultaten die de staatssecretaris heeft bereikt op het gebied van informatieuitwisselings-verdragen.	Staatssecretaris tijdens de AO Ecofin van 2 juli 2009. Kamerstukken II, 2008/09, 21501–07, nr. 669, blz. 28	In voorbereiding.
19. 2009–2010	Toegezegd om in 2012 te rapporteren over de (budgettaire) effecten van de APV-maatregelen.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van de wijziging van de Successiewet 1956 op het wetgevingsoverleg van 12 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 40, blz. 39 en brief van 29 oktober 2009, Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 76, blz. 22	Planning afronding in 2012
20. 2009–2010	Toegezegd een jaarlijkse rapportage te sturen over de resultaten van de aanpak van APV's, trusts en SPF's.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van de wijziging van de Successiewet 1956 op het wetgevingsoverleg van 12 oktober 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 930, nr. 40, blz. 39	Planning 2 ^e helft 2011.
21. 2009–2010	Toegezegd om in kwalitatieve zin zowel voor spontane als automatische uitwisseling van gegevens op te nemen wat het profijt daarvan is in algemene zin voor de Belastingdienst. Dit wordt meegenomen met de herijking van de verdragsnotitie.	Staatssecretaris tijdens de behandeling in de TK van twee wetsvoorstellen mbt verdragen met Bahrein en Qatar ter voorkoming van dubbele belasting op 15 oktober 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 15, blz. 1 114	In voorbereiding.
22. 2009–2010	Toegezegd om uiterlijk twee jaar na inwerkingtreding van de verdragen met Qatar en Bahrein, de werking van de anti-misbruikbepalingen in de verdragen te evalueren.	Staatssecretaris tijdens de behandeling in de TK van twee wetsvoorstellen mbt verdragen met Bahrein en Qatar ter voorkoming van dubbele belasting op 15 oktober 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 15, blz. 1 115	Planning evaluatie in 2011.
23. 2009–2010	Toegezegd dat de aspecten van ongewenste internationale belastingconcurrentie zullen worden meegenomen in de notitie over het verdragsbeleid.	Staatssecretaris tijdens de behandeling in de TK van twee wetsvoorstellen mbt verdragen met Bahrein en Qatar ter voorkoming van dubbele belasting op 15 oktober 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 15, blz. 1 118	In voorbereiding.
24. 2009–2010	Toegezegd bereid te zijn te laten onderzoeken hoe op een andere wijze (anders dan een register) zoveel mogelijk transparantie kan worden bereikt voor wat betreft de SBBI's.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van de wijziging van de Successiewet 1956 op 29 oktober 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 18, blz. 1 430	In voorbereiding.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
25. 2009–2010	Toegezegd het onderzoek naar de bedrijfsopvolgingsregeling als boedelfaciliteit, waarnaar in de motie Cramer wordt gevraagd, uit te voeren en de Kamer hierover te informeren.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van de wijziging van de Successiewet 1956 op 29 oktober 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 18, blz. 1 432	In voorbereiding.
26. 2009–2010	Toegezegd om schriftelijk te reageren op de vraag van de heer Tang over de wachttijd van zes maanden bij een samenlevingscontract.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling in de TK van de wijziging van de Successiewet 1956 op 29 oktober 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 18, blz. 1 433	In voorbereiding
27. 2009–201	Toegezegd om met de autobranche te overleggen om te kijken of het mogelijk is de percentages voor autonoom schoner en zuiniger auto's voor een langere termijn vast te leggen.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2010 op het wetgevingsoverleg van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr.52, blz. 13	In voorbereiding.
28. 2009–2010	Toegezegd om in de te houden evaluatie werkkostenregeling specifiek ook in te gaan op de fiets en bedrijfsfitness en hierover gegevens te gaan verzamelen.	Staatssecretaris tijdens de behandeling van het Belastingplan 2010 op het wetgevingsoverleg van 9 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 32 128, nr.52, blz. 46	Planning afronding medio 2013.
29. 2009–2010	Toegezegd om in 2010 terug te komen op de definitie van zeer zuinige auto's, een wenselijke strategie en de mogelijkheid om daar meer zekerheid voor de langere termijn aan te geven	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 406	In afwachting van installatie nieuw kabinet.
30. 2009–2010	Toegezegd bij het onderzoek naar differentiatie mrb, met of zonder roetfilter, de waarde-effecten op bestaande auto's mee te wegen.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 407	Besluitvorming met betrekking tot dit onderzoek wordt overgelaten aan het nieuwe kabinet.
31. 2009–2010	Toegezegd de Kamer een brief te sturen zodra er zicht is op de resultaten van de maatregelen van het dga-pakket.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 413	Planning in de loop van 2011 (de eerste aangiften worden in de loop van 2011 ingediend).
32. 2009–2010	Toegezegd onderzoek te doen naar de voor- en nadelen van de verschillende leefvormen (de regelingen, de samenloop daarvan en in hoeverre er mogelijke knelpunten zijn) en de Kamer hierover te informeren.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de TK op 18 november 2009. Handelingen II, 2009/10, TK nr. 26, blz. 2 428	In voorbereiding.
33. 2009–2010	Toegezegd de Kamer op enig moment te berichten over de gerealiseerde opbrengsten van de tip met betrekking tot zwart geldspaarders.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 9	Wordt meegenomen in het Beheersverslag 2010 dat in 2011 aan de Kamer wordt verzonden.
34. 2009–2010	Toegezegd in overleggen met adviseurs de rol van fiscaal intermediair als schakel tussen de Belastingdienst en ondernemer te bespreken en de Kamer hierover te informeren.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 13	In voorbereiding.
35. 2009–2010	Toegezegd de resultaten van het overleg met de banken over de hypotheek en de vooringevulde aangifte aan de Kamer terug te koppelen.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 13	In voorbereiding.
36. 2009–2010	Toegezegd om in overleg te gaan met het bedrijfsleven over het persoonlijk domein voor de ondernemer.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 26 november 2009. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 81, blz. 17	In voorbereiding.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
37. 2009–2010	Toegezegd dat voor de defiscalisering van artikel 5.4 van de Wet inkomstenbelasting vanaf 1 januari 2010 onder het begrip «kind» mede een quasis-tiefkind zal worden verstaan. Dit zal in een beleidsbesluit worden vastgelegd.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van de Wijziging van de Successiewet in de EK op 15 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 13, blz. 456, 452	In voorbereiding. Planning afronding oktober 2010.
38. 2009–2010	Toegezegd om in 2012 te starten met de evaluatie van het APV-regime en de Kamer over de uitkomsten te informeren.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van de Wijziging van de Successiewet in de EK op 15 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 13, blz. 456, 457	Planning afronding in 2012 als de evaluatie wordt gehouden.
39. 2009–2010	Toegezegd om bij de evaluatie mee te nemen of het amendement Cramer c.s. (omvang van voorwaardelijke vrijstelling voor de verkrijging van ondernemingsvermogen, kamerstuk 31 930, nr. 79) problemen oplevert ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel van het kabinet.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van de Wijziging van de Successiewet in de EK op 15 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 13, blz. 478	Planning afronding in 2012 bij de evaluatie
40. 2009–2010	Toegezegd om de forfaitaire ruimte bij de werkkostenregeling in de gaten te houden. De Belastingdienst zal looncontroles uitvoeren en nagaan of hierbij een onbedoeld effect optreedt.	Staatssecretaris tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2010 in de EK op 22 december 2009. Handelingen I, 2009/10, EK nr. 14, blz. 522	Planning afronding in 2012
41. 2009–2010	Toegezegd nog eens goed te kijken naar andere mogelijkheden om iets te doen aan het Bosalprobleem (aftrek deelnemingsrente) en de eventuele opbrengst daarvan terug te sluiten.	Staatssecretaris tijdens het AO Winstbelasting multinationals op 14 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 369, nr. 10, blz. 26	De vaste commissie voor Financiën heeft de voorstellen betreffende de evenwichtige belastingheffing en de behandeling van groepsrente in de vennootschapsbelasting controversieel verklaard (agendapunt 24 van de brief van 5 maart 2010). De voorbereiding van deze voorstellen wordt aangehouden in afwachting van het aantreden van een nieuw kabinet.
42. 2009–2010	Toegezegd na te denken over aanpassingen in de dividendbelasting naar aanleiding van een suggestie van de heer De Néree van een unilaterale afschaffing van de dividendbelasting in deelnemingsverhoudingen.	Staatssecretaris tijdens het AO Winstbelasting multinationals op 14 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 369, nr. 10, blz. 26	De vaste commissie voor Financiën heeft de voorstellen betreffende de evenwichtige belastingheffing en de behandeling van groepsrente in de vennootschapsbelasting controversieel verklaard (agendapunt 24 van de brief van 5 maart 2010). De voorbereiding van deze voorstellen wordt aangehouden in afwachting van het aantreden van een nieuw kabinet.
43. 2009–2010	Toegezegd inzicht te geven in de gevolgen van de Vpbmaatregel met betrekking tot vi-verliezen voor concurrentieverhoudingen, met name in de grensstreek.	Staatssecretaris tijdens het AO Winstbelasting multinationals op 14 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 369, nr. 10, blz. 27	De vaste commissie voor Financiën heeft de voorstellen betreffende de evenwichtige belastingheffing en de behandeling van groepsrente in de vennootschapsbelasting controversieel verklaard (agendapunt 24 van de brief van 5 maart 2010). De voorbereiding van deze voorstellen wordt aangehouden in afwachting van het aantreden van een nieuw kabinet.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
44. 2009–2010	Toegezegd om aan de hand van bestaande voorbeelden inzicht te geven in de gevolgen van de Vpbmaatregel tegen overnameholdings voor de verhouding VV/EV.	Staatssecretaris tijdens het AO Winstbelasting multinationals op 14 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 369, nr. 10, blz. 30	In voorbereiding.
45. 2009–2010	Toegezegd het Vpb-wetsvoorstel ruim vóór het zomerreces bij de Tweede Kamer in te dienen.	Staatssecretaris tijdens het AO Winstbelasting multinationals op 14 januari 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 369, nr. 10, blz. 38	De vaste commissie voor Financiën heeft de voorstellen betreffende de evenwichtige belastingheffing en de behandeling van groepsrente in de vennootschapsbelasting controversieel verklaard (agendapunt 24 van de brief van 5 maart 2010). De voorbereiding van deze voorstellen wordt aangehouden in afwachting van het aantreden van een nieuw kabinet.
46. 2009–2010	Toegezegd om via een quick-scan na te gaan of de medewerkers van de HUBA campagne burgers duidelijk maken dat zij vóór 1 april van het jaar volgend op het toeslagjaar een aanvraag voor een toeslag moeten indienen (voor zover zij dat nog niet gedaan hebben).	Staatssecretaris tijdens het AO Vereenvoudiging toeslagen van 6 april 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 580, nr.5	In voorbereiding.
47. 2009–2010	Toegezegd dat van de technische briefing over het Belastingplan aan maatschappelijke organisaties een verslag zal worden gemaakt dat aan de Kamer zal worden gezonden.	Staatssecretaris tijdens het AO Belastingdienst op 8 april 2010. Kamerstukken II, 2009/10, 31 066, nr. 87, blz. 13	In voorbereiding.

NIET-FISCAAL

Overzicht van de door de Staten-Generaal aanvaarde moties en door bewindslieden gedane toezeggingen

Door de Staten-Generaal aanvaarde moties Onderdeel A.1 Moties waarvan de uitvoering is afgerond			
Vergaderjaar	Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken/Planning
1. 2008–2009	Motie Weekers c.s., verzoekt beroep te doen op «captains of industry» om voorbeeld van financiële sector inzake beloningen te volgen.	Kamerstukken II, 2008–2009, 31 371, nr. 166.	Afgerond. Kamerstukken II, 31 083, nr. 35.
2. 2008–2009	Verzoek aan CPB doorgeleiden om een quickscan uit te voeren naar de effectiviteit/economische bijdrage van het stimuleringspakket.	Kamerstukken II, 2008–2009, 31 965, nr. 13.	Het CPB heeft de quick scan opgenomen in het CEP 2010.
3. 2008–2009	Motie Pechtold om de realisatie van de kabinetsdoelstellingen beter controlebaar en afrekenbaar te maken.	Kamerstukken II, 2008–2009, 31 951, nr. 11.	Afgerond. De begrotingsvoorschriften zijn aangepast en de wijzigingen zijn in het jaarverslag 2009 doorgevoerd.
4. 2008–2009	Motie Mastwijk over verbetering verantwoording en begroting; motie over evaluatie pilots batenlastenstelsel.	Kamerstukken II, 2008–2009, 31 865, nr. 3.	Afgerond. De Tweede Kamer heeft een brief ontvangen. Hiermee is de motie afgerond.
5. 2008–2009	Motie Van Dijck over het niet overnemen van het voorstel van de AFM (financiering van 100% woningwaarde).	Kamerstukken II, 2008–2009, 29 507, nr. 79.	Afgerond; aangepast voorstel AFM. AMvB in voorbereiding, financiering tot 112% van de woningwaarde blijft mogelijk bij verplichte aflossing.
6. 2008–2009	Motie Blanksma-van den Heuvel c.s., verzoekt een integraal plan van aanpak t.a.v. overkreditering bij hypotheekverstrekking.	Kamerstukken II, 2008–2009, 29 507, nr. 80.	Afgerond; aangepast voorstel AFM. AMvB in voorbereiding n.a.v. eerdere consultatieronde AFM en Feedbackstatement.
7. 2008–2009	Motie Cramer c.s. over actief verstrekken van objectieve informatie door hypotheekverstrekkers.	Kamerstukken II, 2008–2009, 29 507, nr. 84.	Afgerond, aangepast voorstel AFM. Afgerond, AMvB in voorbereiding n.a.v. eerdere consultatieronde AFM en Feedbackstatement.
8. 2009–2010	Motie Weekers, verzoekt om bij het inbouwen van het nieuwe subsidiekader in de diverse departementale subsidiewetten nog eens nadrukkelijk te bezien of de subsidieregelingen de meest effectieve manier is om het beoogde beleid uit te voeren.	Kamerstukken II, 2009–2010, 31 865, nr. 13.	Afgerond. Regeling van de minister-president, nr. 3 086 451, d.d. 15 december 2009, houdende vaststelling van Aanwijzingen voor subsidieverstrekking.
9. 2009–2010	Motie Weekers, verzoekt om in het Instrumentenoverzicht Rijk 2010 een beoordeling op doelmatigheid en doeltreffendheid van de verschillende subsidieregelingen op te nemen.	Kamerstukken II, 2009–2010, 31 865, nr. 14.	Afgerond. Met het subsidieoverzicht Rijk 2010 wordt per subsidie of subsidieregeling vermeld wanneer deze geëvalueerd is of gaat worden. Bij de evaluaties worden doeltreffendheid en doelmatigheid meegenomen.

Bijlagen

Door de Staten-Generaal aanvaarde moties				
Onderdeel A.2 Moties waarvan de uitvoering nog niet is afgerond				
	Vergaderjaar	Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken/planning
1.	2008–2009	Verzoek om loyaliteitsdividend en extra stemrecht voor trouwe aandeelhouders wettelijk te verankeren.	Kamerstukken II, 2008–2009, 31 371, nr. 197.	De afweging of er een wetsvoorstel over het bevorderen van lange termijn-aandeelhouderschap moet worden ingediend, is aan het volgende kabinet.
2.	2009–2010	Motie Roemer, verzoekt de regering om «een afdwingbare norm te leggen van 10% voor de inhuur van externen» door de ministeries.	Kamerstukken II, 2009–2010, 32 360, nr. 5	In voorbereiding. Brief naar de Tweede Kamer verstuurd over de uitvoering van de motie.
3.	2009–2010	Motie De Pater, verzoekt het instellen van een maximum uurtarief voor de externe inhuur die buiten de mantelcontracten van de rijksoverheid vallen.	Kamerstukken II, 2009–2010, 32 123 VII, nr. 32.	In voorbereiding. Brief naar de Tweede Kamer verstuurd over de uitvoering van de motie.

Bijlagen

Door de Staten-Generaal aanvaarde moties Onderdeel B.1 Toezeggingen waarvan de uitvoering is afgerond				
Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/planning	
1.	2005–2006	De minister zegt toe te zijner tijd terug te rapporteren, wat het effect is van de circulaire van het Verbond van Verzekeraars over het verlengen van langlopende polissen.	Vergadering 21 juni 2006 Wft (29 708). Handelingen II 2005–2006, 93–5715.	Afgerond.
2.	2006–2007	Er zal een analyse worden gemaakt van de knelpunten in de zorg met betrekking tot PPS in de zorgsector.	AO PPS, 1 februari 2007, Kamerstukken II, 2006–2007, 28 753, nr. 9.	Met de PPS voortgangsrapportage 2007/2008 is deze toezegging ten dele ingevuld. Met de PPS voortgangsrapportage 2010 is de Kamer nader geïnformeerd. Mocht er een pilot project zijn, dan zal de Kamer daar nader over geïnformeerd worden. In de Rijksbegrotingsvoorschriften 2008 is een bepaling opgenomen die invulling geeft aan deze toezegging.
3.	2006–2007	Toezegging dat oude onvolkomenheden in principe binnen een tweejaarstermijn tot een oplossing worden gebracht. Als dat niet mogelijk blijkt, dan zal dit expliciet gemotiveerd worden; comply or explain (De Nerée tot Babberich, CDA).	Verantwoordingsdebat, 22 mei 2007. Handelingen II, 2006–2007, 70–3771.	
4.	2007–2008	De minister heeft toegezegd om het toenemend belang van staatsinvesteringsfondsen te betrekken bij de evaluatie van het enquêterecht die het ministerie van Justitie nu uitvoert.	AO Staatsfondsen 1 april 2008, Kamerstukken II, 2007–2008, 31 350, nr. 3, blz. 7.	Afgerond. Kamerstukken II, 2008–2009, 31 350, nr. 7.
5.	2007–2008	Nagaan welke organisaties zich op wereldniveau bezighouden met de stabiliteit van financiële markten.	AO met de Vaste commissies voor Financiën en Buitenlandse Zaken over de voorjaarsvergadering van IMF en Wereldbank, 9 april 2008. Kamerstukken II, 2007–2008, 26 234, nr. 83, blz. 8.	Op 3 september 2008 is er een brief naar de Tweede Kamer verstuurd waarin o.a. op deze toezegging wordt ingegaan (Kamerstukken II 31 371, nr. 2). Daarnaast is op 10 september 2008 is tijdens een AO met de Vaste commissie voor Financiën (Kamerstukken II 31 371 nr. 8) hierover van gedachten gewisseld. Jaarverslag 2008.
6.	2007–2008	Toegezegd om een uitgebreidere tabel met toezichtkosten te leveren bij bijlage 1 van het jaarverslag.	Verslag Wetgevingsoverleg van 24 juni 2008 over de financiële verantwoording 2007.	Jaarverslag 2008.
7.	2007–2008	Toegezegd om na te gaan of een kort overzicht kan worden gegeven van wat er in een jaar op het gebied van duurzame productie en consumptie is gebeurd.	Verslag Wetgevingsoverleg van 24 juni 2008 over de financiële verantwoording 2007.	Jaarverslag 2008.
8.	2007–2008	De minister heeft toegezegd de Kamer te zullen informeren over de ontwikkelingen bij het IMF, waar wordt gewerkt aan een set of best practices voor staatsinvesteringsfondsen.	AO Staatsfondsen 1 april 2008, Kamerstukken II, 2007–2008, 31 350, nr. 3.	De Tweede Kamer is in het kader van de jaarvergadering van IMF en Wereldbank 2008 geïnformeerd.
9.	2008–2009	Het kabinet heeft toegezegd om samen met decentrale overheden inzichtelijk te maken hoe DBFM werkt bij decentrale infrastructuurprojecten. Daartoe worden een aantal pilotprojecten uitgevoerd.	Brief «DBFM bij decentrale overheden» van 14 juli 2009.	Toezegging is vervuld door middel van de Voortgangsrapportage 2010 van 11 juni 2010, waarin de huidige stand van zaken is geschetst.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/planning
10. 2008–2009	Kabinetsreactie op rapport commissie-Ruding: kabinet zal samen met de pensioenfondsen onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om pensioenfondsen te betrekken bij de financiering van infrastructuur.	Kamerstukken II, 2008–2009, 28 753, nr. 15.	Een werkgroep met vertegenwoordigers van Financiën, Verkeer en Waterstaat en institutionele beleggers onderzoekt momenteel de mogelijkheden. De minister van Financiën zal, mede namens de minister van Verkeer en Waterstaat, na de zomer van 2010 de Tweede Kamer hierover informeren. De nieuwe bankenrichtlijn komt in het najaar aan de orde.
11. 2008–2009	Bijkantoor financiële instelling en rol toezichthouder: De Kamer wordt geïnformeerd over de wenselijkheid hiervan, waarbij bezien wordt of daar meer greep op kan worden verkregen. Meegenomen worden de mogelijkheden van sanctioneringsbevoegdheden.	Kamerstukken II, 2008–2009, 31 123, nr. 3.	
12. 2008–2009	De aansprakelijkheid van de Nederlandse toezichthouder in internationale situaties.	Handelingen II 2008–2009, nr. 99, pag. 7895–7904.	Brief FM 09 2715M.
13. 2008–2009	Transparantie van en informatiever-schaffing door toezichthouder / tussenstand 100 000-plus spaarders: toegezegd «om na te gaan of er toch niet manieren zijn waarop een toezichthouder iets kan doen voor het bredere publiek, wanneer het mis dreigt te gaan».		De minister heeft tijdens het AO over de evaluatie van de gang van zaken rondom Icesave (verspreid over 24 en 25 juni 2009) toegezegd in het najaar van 2009 terug te komen op de informatieverstrekking aan consumenten en het overleg met de 100 000+ spaarders. Week 25 brief naar de Kamer. Naar verwachting zal dit bonusverbod per 1 januari 2010 worden gerealiseerd. De Tweede Kamer is bij brief van 16 juni 2009 hierover geïnformeerd Kamerstukken II 2008/09, 31 086, nr. 21.
14. 2008–2009	Introductie bonusverbod voor aanbieders, adviseurs en bemiddelaars in complexe producten en hypotheek.	AO van 6 november 2008 over de brief van de minister van Financiën d.d. 12 september 2008 over harmonisatie van regelgeving inzake provisie- en kostentransparantie, Kamerstukken II 2008–2009, 31 086, nr. 20.	
15. 2008–2009	Tweede Kamer informeren over uitkomst van het onderzoek naar schatkistbankieren door decentrale overheden en de conclusie van de besluitvorming daarover.	Antwoorden op kamervragen VJN 2009, eind juni 2009	Hierover is een brief aan de Tweede Kamer gestuurd. Kamerstukken II 32 362, nr. 1.
16. 2009–2010	De minister zegt toe om binnen afzienbare tijd een brief naar de Kamer sturen, waarin een meer algemene update over staatsfondsen wordt gegeven.	AO Corporate governance, hedgefondsen en private equity, 3 september 2009. Kamerstukken II. 2009–2010, 31 083, nr. 35.	Afgerond. Kamerstukken II, 2009–2010, 31 350, nr. 8.
17. 2009–2010	De Kamer zal in het verslag van de jaarvergadering van het IMF en de Wereldbank 2009 worden geïnformeerd over de consequenties van de passage over mogelijke afschrijvingen in het Global Financial Stability Report van het IMF voor Nederlandse financiële instellingen.	Algemene Financiële Beschouwingen 2009.	In het verslag van de jaarvergadering van het IMF en de Wereldbank in 2009 is hier op in gegaan. Kamerstukken II. 26 234 nr. 97, p. 7.
18. 2009–2010	De minister heeft tijdens het AO Wereldbank en IMF van 10 september 2009 toegezegd in het verslag van de jaarvergadering van het IMF en de Wereldbank 2009 terug te komen op de voortgang met het Debt Sustainability Framework (DSF).	Kamerstukken II 26 234, nr. 95.	In het verslag van de jaarvergadering is de Kamer hierover geïnformeerd. Kamerstukken II 26 234, nr. 97, p. 8.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/planning
19. 2009–2010	Wijzigingen in de Wft, prudentieel toezicht: Hoe de toezichhouder logistiek en procesmatig organiseert.	AO 26 november 2009, Kredietcrisis, Kamerstukken II, 31 371, nr. 215, 254, 284 en 32 013, nr. 2 en 3.	Afgedaan, Kamerstukken II, 31 371, nr. 312.
20. 2009–2010	De minister heeft toegezegd de banken te vragen hoe zij hun plan onderbouwen en waarom zij denken dat kapitaalinjectie en garantiestelling nodig waren.	AO 15 oktober 2010, Kamerstukken II, de brief van de minister van Financiën d.d. 7 oktober 2009 met de reactie op het verzoek van de vaste commissie voor Financiën inzake de DSB Bank ,31 371, nr. 263; de brief van de minister van Financiën d.d. 12 oktober 2009 over de noodregeling DSB Bank, 31 371, nr. 266.	Afgerond. Rapport van de commissie Scheltema heeft ook nader aandacht besteed aan het voorstel van de banken. Via die weg is aan de vraag voldaan.

Bijlagen

Door de Staten-Generaal aanvaarde moties Onderdeel B.2 Toezeggingen waarvan de uitvoering nog niet is afgerond				
	Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/planning
1.	2006–2007	<p>Toezegging om bij de behandeling van de voorjaarsnota terug te komen op de motie van het CDA, ingediend bij het AO van vorig jaar, over 65-plussers die nieuwe baantjes willen hebben en 10% moeten afdragen, mits zij minder dan € 10 000 verdienen. Ook is er een proeve van wetgeving aan de Handelingen toegevoegd (De Nerée tot Babberich, CDA).</p>	<p>Verantwoordingsdebat, 22 mei 2007. Handelingen II, 2006–2007, 70–3771.</p>	<p>Zoals ook is toegezegd bij de behandeling van BP 2007 in najaar 2006, zal op de motie De Nerée tot Babberich worden teruggekomen in de verkenning «Wegnemen belemmeringen doorwerken na 65e jaar».</p>
2.	2006–2007	<p>Er zal worden toegezien op een spoedige uitvoering van de motie Hofstra c.s. over prijspalen en de Kamer zal daarover worden geïnformeerd.</p>	<p>AO 15 maart 2007 over Staatsdeelnemingen, Kamerstukken II, 2006–2007, 24 036, nr. 325.</p>	<p>In voorbereiding.</p>
3.	2006–2007	<p>De minister zegt toe bij de aanpassing van de Wet Melding Zeggenschap aandacht te besteden aan de samenloop tussen grens melding zeggenschap en deelnemingsvrijstelling en gevolgen voor kleine beleggers.</p>	<p>AO Commissie Frijns 5 juli 2007, Kamerstukken II 2006–2007, 31 083, nr. 2.</p>	<p>In voorbereiding. Wetsvoorstel is op 18 juli 2009 ingediend bij Tweede Kamer (Kamerstukken II 2008–2009, 32 014).</p>
4.	2006–2007	<p>De minister zal bezien in overleg met de minister van Justitie, of artikel 2:8 BW verder moet worden gespecificeerd.</p>	<p>AO Commissie Frijns 5 juli 2007, Kamerstukken II 2006–2007, 31 083, nr. 2.</p>	<p>In voorbereiding, in overleg met Justitie.</p>
5.	2006–2007	<p>De minister zal nagaan of bij openbare biedingen voldoende waarborgen aanwezig zijn voor een ordelijk proces en daarnaast bezien of bij biedingen betrokken adviseurs geregistreerd dienen te worden.</p>	<p>AO Commissie Frijns 5 juli 2007, Kamerstukken II 2006–2007, 31 083, nr. 2.</p>	<p>De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd bij brief van 2 september 2009 (Kamerstukken II 2008–2009, 31 083, nr. 33). Thans werkt het ministerie van Financiën aan een aanpassing van de biedingsregels. Een voorstel tot aanpassing is op 11 juni 2010 geconsulteerd.</p>
6.	2007–2008	<p>In het jaarverslag 2007 een specifiek overzicht per deelneming waarop de hoogte van het dividend, superdividend of het ontbreken van dividend is gebaseerd.</p>	<p>Antwoorden op Kamervragen n.a.v. jaarverslag Staatsdeelnemingen 2006, 12 mei 2007.</p>	<p>In voorbereiding.</p>
7.	2007–2008	<p>Met (de hoofdlijn)notitie over) de nieuwe Wet op Kansspelen wordt de Kamer geïnformeerd over de stichtingsvorm en relatie met kansspelbeleid Holland Casino.</p>	<p>AO Staatsdeelnemingen-beleid, 16 juni 2008. Kamerstukken II, 31 371, nr. 241.</p>	<p>In voorbereiding.</p>
8.	2007–2008	<p>De minister heeft toegezegd de wenselijkheid van een publieke toets op investeringen zoals in het VK in verband met de opkomst van staatsinvesteringfondsen te onderzoeken.</p>	<p>AO Staatsfondsen 1 april 2008, Kamerstukken II, 2007–2008, 31 350, nr. 1.</p>	<p>De Tweede Kamer wordt in het kader van de jaarvergadering van IMF en Wereldbank 2008 geïnformeerd.</p>
9.	2008–2009	<p>Informatievoorziening over de toekomst van Fortis/ABN AMRO Bezien wordt in hoeverre afspraken gemaakt kunnen worden over een vorm van regelmatige informatievoorziening de komende tijd die recht doet aan de wens van de Kamer. Voorstel wordt gedaan door de minister van Financiën.</p>	<p>De minister tijdens een algemeen overleg op 3 december 2008 over vertrouwelijke informatieverstrekking tijdens de kredietcrisis. Kamerstukken II, 2008–2009, 31 371, nr. 36.</p>	<p>Op dit moment wordt een format uitgewerkt. Een eerste rapportage zal z.s.m. aan de Tweede Kamer worden gezonden.</p>

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/planning
10. 2008–2009	Toezegging bij FJR uitgebreider in te gaan op de manier waarop met de risico's omtrent Fortis Bank Nederland/ ABN AMRO is/zal worden omgegaan.	Zal worden meegenomen in FJR.	In AO heeft de minister aangegeven dat er ambtelijk overleg komt met de heer Tang.
11. 2008–2009	Toezegging minister Eurlings in debat 16/2 om dam en met minister Bos (eventueel vertrouwelijk) een brief aan Tweede Kamer te sturen over superdividend NS en impact van kredietcrisis / Economische Recessie daarop, nadat e.e.a. is geformaliseerd	Debat 16 februari.	Brief aan Tweede Kamer volgt zodra onderhandelingen definitief zijn afgerond en resultaat is vastgelegd in een overeenkomst.
12. 2008–2009	Jaarverslag Staatsdeelnemingen: – Expliciet ingaan invulling 4 sporen. – Investeringsdrempels deelnemingen.	AO «Publieke belangen en staatsdeelnemingen» d.d. 25 juni 2009.	Zomer 2010 zal het eerste jaarverslag staatsdeelnemingen dat op deze punten ingaat aan de Tweede Kamer worden verzonden.
13. 2008–2009	Comptabiliteitswet: – Betrokkenheid Tweede Kamer middellijke deelnemingen in CW («bezien of ook daar niet meer mee moet gebeuren in de CW dan waar op dit moment in is voorzien»); – Aansluiten bij toezegging rol Tweede Kamer bij «koop» (niet-)deelnemingen.	AO «Publieke belangen en staatsdeelnemingen» d.d. 25 juni 2009.	Brief minister december 2009; standpunt: geen invloed Tweede Kamer bij middellijke deelneming. Reactie Kamer maart 2010; brief minister juni 2010. Handhaving standpunt: geen invloed Tweede Kamer bij middellijke deelneming.
14. 2008–2009	NS-Strukton: – NS onderzoekt momenteel of activiteiten Strukton nog in de strategie NS passen (p. 17). – Kamer nauwgezet op hoogte houden wat onderzoek wel of niet oplevert (p. 17).	AO «Publieke belangen en staatsdeelnemingen» d.d. 25 juni 2009.	De Kamer zal worden geïnformeerd over eventuele besluiten ten aanzien van de verhouding NS-Strukton.
15. 2008–2009	Holland Casino: vraag van de Kamer over hoe invloed statutair is geregeld, binnen de huidige organisatievorm, en waarop de minister wel en niet invloed kan uitoefenen. Verder vraag van de Kamer over beoordeling strategie van Holland Casino.	AO «Publieke belangen en staatsdeelnemingen» d.d. 25 juni 2009.	In 2010 zal de Kamer worden geïnformeerd over de bevoegdheden van de Minister en de strategie. Statuten worden momenteel herbezien.
16. 2008–2009	Prestatiebeloning en publieke belangen: – hoe omgaan met koppelen van variabele beloning aan publieke belangen, waar die koppeling al is gelukt en waarom het op die manier is gegaan (p. 27)	AO «Publieke belangen en staatsdeelnemingen» d.d. 25 juni 2009.	Met brief over bezoldigingsbeleid inzake moties na het zomerreces.
17. 2008–2009	Herzien structuurregime: – aanpassing BW2 voor bredere toepassing van het verlicht structuurregime; dus ook voor private ondernemingen (p. 28); – inclus Motie Kant (SP).	AO «Publieke belangen en staatsdeelnemingen» d.d. 25 juni 2009.	Kamerstukken II 2008–2009, 31 083 nr 32; Kamerstukken II, 31 083, nr. 32; Kamerstukken II, 31 083, nr. 35.
18. 2008–2009	Toezegging de Wet wijziging boetes tussel financiële wetgeving over vier jaar te evalueren. De evaluatie zal de vraag of het wetsvoorstel voldoende mogelijkheden biedt om individuen te beboeten en de vraag of de geëffectueerde boetes tegen het plafond aan zitten meenemen.	Handelingen II 2008–2009, nr. 54, pag. 4357–4369.	In behandeling.
19. 2008–2009	Monitoren beloningsafspraken van gesteunde instellingen.	AO 14 april 2009, Kamerstukken II, 2008–2009, 31 371, nr. 173.	In voorbereiding.

Bijlagen

Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/planning
20. 2008–2009	De vraag in hoeverre examen- en PE-instituten registratiesysteem hebben met de benodigde persoonlijke gegevens van de gediplomeerden en de gecertificeerden of daar naar toe gewerkt wordt, wordt meegenomen in het gesprek met de betrokken partijen. De Kamer wordt geïnformeerd over de uitkomst daarvan.	AO 6 november 2008 Kamerstukken II 2008–2009, 31 086, nr. 20.	Het streven is om de Kamer eind 2010 te informeren. Het onderzoek naar de wenselijkheid van een registratiesysteem loopt mee in de evaluatie van het vakbekwaamheidsbouwwerk. Streven is om de evaluatie eind 2010 aan de Tweede Kamer te versturen.
21. 2008–2009	Evaluatie totaalpakket (provisie- en kostentransparantie) op een termijn van vier jaar. Evaluatie van de balansregel in 2010 uitbreiden met evaluatie op het punt van de reikwijdte.	AO van 6 november 2008 over de brief van de minister van Financiën d.d. 12 september 2008 over harmonisatie van regelgeving inzake provisie- en kostentransparantie, Kamerstukken II 2008–2009, 31 086, nr. 20.	In september 2010 ontvangt de Tweede Kamer de rapportage van de evaluatie van de provisieregels.
22. 2008–2009	Uiterlijk in het najaar eindbeeld collectieve uitonderhandelingen woekerpolissen (eerder bij eerder overeenstemming bij AEGON en Achmea).	AO 3 juni 2009, Kamerstukken II, 2008–2009, 29 507, nr. 86.	Is in voorbereiding. Nog niet afgerond, maar streven is zo spoedig mogelijk.
23. 2009–2010	De minister heeft toegezegd dat de Kamer in het verslag van de jaarvergadering van het IMF en de Wereldbank 2009 op de hoogte zal worden gehouden wanneer en hoe wordt gerapporteerd over het onderzoek van het IMF naar het doorschuiven van SDR.	Algemene Financiële Beschouwingen 2009.	In het verslag van de jaarvergadering is de Kamer geïnformeerd dat het rapport nog niet verschenen is (Kamerstukken II 26 234 nr. 97, p. 7). In een brief aan de Kamer van 20 november 2009 (Kamerstukken II 26 234, nr. 98) over de bijdrage van Nederland aan de concessionele leenfaciliteit van het IMF (PRGT) is de Kamer geïnformeerd dat ze te zijner tijd op de hoogte zal worden gesteld in welke valuta Nederland gaat bijdragen aan de PRGT. Aangezien de leenovereenkomst nu klaar is voor ondertekening zullen we de Kamer hier nu van op de hoogte gaan stellen.
24. 2009–2010	Kabinet is voornemens om voor het einde van 2010 te beslissen wat de vervolgaanpak wordt voor de introductie van DBFM bij infrastructuur van decentrale overheden.	Voortgangsrapportage 2010, brief Kamer 11 juni 2010, FIN/2010/514 U.	In behandeling.
25. 2009–2010	Kabinet is voornemens om voor het einde van 2010 te beslissen wat de vervolgaanpak wordt voor de introductie van DBFM(O) bij zorghuisvesting.	Voortgangsrapportage 2010, brief Kamer 11 juni 2010, FIN/2010/514 U.	Mocht er eind 2010 geen reëel zicht zijn op een pilot project dan zal de Kamer geïnformeerd worden over complexiteiten omtrent toepassing van DBFM(O) in de zorg.
26. 2009–2010	Kabinet is voornemens om voor het einde van 2010 te beslissen wat de vervolgaanpak wordt voor de introductie van DBFM(O) bij onderwijshuisvesting.	Voortgangsrapportage 2010, brief Kamer 11 juni 2010, FIN/2010/514 U.	In behandeling.
27. 2009–2010	Nadere informatie over de bankenbelasting.	AO 14 april 2010, Toekomst Financiële sector, de brief van de minister van Financiën d.d. 7 april 2010 over de maatregelen voor de financiële sector op de korte termijn, Kamerstukken II, 32 013, nr. 12.	In behandeling.

Bijlagen

	Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken/planning
28.	2009–2010	Minister heeft toegezegd de manier om te gaan met de schade boven de 1,3 mld.	AO 10 maart 2010, kredietcrisis, Kamerstukken II, 2009–2010, 31 371, nr. 269, 303, 304, 306, 318 en 23 987, nr. 107.	Week 25 brief naar de Tweede Kamer. In behandeling.
29.	2009–2010	Plannen Obamamet betrekking op Griekenland en de oprichting van het EMF.	AO 11 maart 2010, Ecofin, Kamerstukken II, 21501–07, nr. 687 en 698.	Brief TK van 15 maart 2010 inzake Internationale stand van zaken Financiële Hervormingen. In behandeling.
30.	2009–2010	Studie dienstverlening in andere landen.	AO 3 december, regels voor de Financiële dienstverlening, de brief van de minister van Financiën d.d. 26 oktober 2009 inzake beantwoording vragen AO financiële dienstverlening van 15 oktober 2009 Kamerstukken II 28 122, nr. 31, de brief van de minister van Financiën d.d. 16 november 2009 inzake beantwoording vragen van de leden Vos en Blanksma-van den Heuvel inzake Genworth Financial gesteld tijdens het vragenuur van 13 oktober 2009, Kamerstukken II, 29 507, nr. 88, de brief van de minister van Financiën d.d. 27 november 2009 inzake Regelgeving financiële dienstverlening Kamerstukken II, 29 507, nr. 89.	
31.	2009–2010	Actal komt in 2010 met 3 ^e verinnerlijkingsonderzoek.	AO regeldruk bedrijven 2 september 2009.	Onderzoek loopt.
32.	2009–2010	Wat betreft vergunningsstelels die zijn omgezet in meldingsplicht, de toezegging om via de Commissie Regeldruk Bedrijven te inventariseren bij bedrijfsleven of die meldingsplichten aanleiding geven tot klachten.	VAO regeldruk bedrijven 24 september 2009.	De inventarisatie heeft plaatsgevonden. Uitkomst: geen klachten. De Tweede Kamer zal binnenkort, door de minister van Justitie, geïnformeerd worden middels de MvT bij de Verzamelwet Lex Silencio Positivo.
33.	2009–2010	Aanbieden aan de TK van de resultaten van het 3 ^e Actal-onderzoek naar verinnerlijking	AO regeldruk bedrijven 20 januari 2010.	Onderzoek loopt

6.2 Bijlage inzake ZBO's en RWT's

Naam organisatie	RWT	ZBO	Begrotingsartikel	Rijksbijdrage 2011 (bedragen x € 1 000)	Internetadres
Waarderingskamer	X	X	Art. 1	612	www.waarderingskamer.nl
Autoriteit Financiële Markten (AFM)	X	X	Art. 2	26 883	www.afm.nl
Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars	X		Art. 2	0	www.nlbureau.nl
Stichting Waarborgfonds Motorverkeer	X		Art. 2	0	www.wbf.nl
Commissie Eindtermen Accountantsopleiding	X	X	Art. 2	0	www.ceaweb.nl
De Nederlandsche Bank (DNB)	X	X	Art 2 en 5	23 712	www.dnb.nl
Stichting Afwikkeling Maror-gelden Overheid (SAMO)		X	Art. 9	0	www.maror.nl
Stichting Joods Humanitair Fonds (SJHF)		X	Art. 9	0	www.jhf.nl

*Toelichting functie ZBO's en RWT's**Waarderingskamer*

De Waarderingskamer heeft als belangrijkste taak het houden van toezicht op de waardering van onroerende zaken door de gemeenten in het kader van de Wet WOZ. De Wet WOZ is gericht op een uniforme waardering van onroerende zaken ten behoeve van de belastingheffing door het Rijk, de gemeenten en de waterschappen. De apparaatskosten worden door de Waarderingskamer in rekening gebracht bij het Rijk (25%), de gemeenten (50%) en de waterschappen (25%).

Autoriteit Financiële Markten (AFM), De Nederlandsche Bank (DNB)

Het toezicht op de financiële markten is onderverdeeld in twee domeinen, te weten het prudentieel toezicht en het gedragstoezicht. Prudentieel toezicht is gericht op de soliditeit van financiële ondernemingen en het bijdragen aan de stabiliteit van de financiële sector terwijl het gedragstoezicht zich richt op ordelijke en transparante financiële marktprocessen, zuivere verhoudingen tussen marktpartijen en zorgvuldige behandeling van cliënten. Op grond van de artikelen 1:24 en 1:25 van de Wet op het financieel toezicht (Wft) oefent DNB het prudentieel toezicht op financiële ondernemingen uit en is de AFM belast met de uitoefening van het gedragstoezicht. Beide toezichthouders beslissen tevens omtrent de toelating van de financiële ondernemingen tot de financiële markten. De kosten van het toezicht worden doorberekend aan de onder toezicht staande instellingen voor zover deze kosten niet ten laste komen van de Rijksbegroting (artikel 1:40 van de Wft).

Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars

Het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars is verantwoordelijk voor het regelen van schade door buitenlandse motorrijtuigen in Nederland en staat garant voor betaling van schade als onverzekerde Nederlandse motorvoertuigen in andere bij het groenekaartsysteem aangesloten landen schade veroorzaken. Daarnaast is het Nederlands Bureau op grond van artikel 27b van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (Wam) aangewezen als Informatiecentrum waarbij personen die schade hebben geleden die is veroorzaakt door een motorrijtuig uit een EU-lidstaat, informatie kunnen verkrijgen die hen in staat kan stellen een vordering tot schadevergoeding in te dienen. Het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars oefent geen openbaar gezag uit en is daarom geen ZBO.

Bijlagen

Stichting Waarborgfonds Motorverkeer

Het Waarborgfonds Motorverkeer vergoedt overeenkomstig artikel 26 van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (Wam) schade aan benadeelden in gevallen, genoemd in artikel 25 Wam. Het betreft onder andere gevallen waarbij de veroorzaker onbekend is gebleven of deze niet verzekerd is. Daarnaast is het Waarborgfonds Motorverkeer ingevolge artikel 27k Wam aangewezen als Schadevergoedingsorgaan. In die hoedanigheid treedt het in specifieke gevallen op bij schaden die in het buitenland zijn veroorzaakt door buitenlandse motorrijtuigen. Het Waarborgfonds Motorverkeer oefent geen openbaar gezag uit en is daarom geen ZBO.

Commissie Eindtermen Accountantsopleiding

De Commissie Eindtermen Accountantsopleiding heeft de volgende wettelijke taken:

- Het vaststellen van de eindtermen met inachtneming van de vakgebieden als bedoeld in artikel 56 Waa en artikel 66 Wra en de beroepsprofielen van NOvAA (AA) en NIVRA (RA).
- Het aanwijzen van de opleidingen die het theoretisch deel van de accountantsopleiding geheel of gedeeltelijk verzorgen, met uitzondering van de eindtermen die betrekking hebben op de praktijkstage, voor zover deze opleidingen niet zijn geaccrediteerd overeenkomstig artikel 5a.9 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.
- Het toetsen van de praktijkstage aan de mate waarin wordt voldaan aan de eindtermen.
- De afgifte van de verklaring van vakbekwaamheid: toelating tot het accountantsberoep van buitenlandse accountants (artikel 57 Waa en artikel 78 Wra).

Stichting Afwikkeling Maror-gelden Overheid

De Stichting Afwikkeling Maror-gelden Overheid (SAMO, voorheen Stichting Maror-gelden Overheid) is belast met de afwikkeling van onder het publiekrechtelijke regime afgegeven beschikkingen en is een ZBO. De minister houdt toezicht op SAMO, dit is vastgelegd in de statuten. Ter dekking van de uitvoeringskosten is in 2005 een éénmalige subsidie van € 1,67 miljoen aan SAMO verstrekt, voor de resterende doorlooptijd van SAMO. De Algemene Rekenkamer houdt bevoegdheden bij de SAMO.

Stichting Joods Humanitair Fonds

De Stichting Joods Humanitair Fonds (SJHF) blijft bestaan en is sinds 2005 voor het grootste deel een privaatrechtelijke stichting. Een klein deel van de SJHF blijft publiekrechtelijk. De toegekende projectgelden komen onder beheer van het publiekrechtelijke deel. Ter dekking van de uitvoeringskosten van het publiekrechtelijke deel is in 2005 een éénmalige subsidie verstrekt. De minister houdt toezicht, hetgeen is vastgelegd in de statuten. De Algemene Rekenkamer houdt bevoegdheden bij het publiekrechtelijke deel.

6.3 Lijst met afkortingen

A	
ACTAL	Adviescollege Toetsing Administratieve Lasten
AFM	Autoriteit Financiële Markten
AL	Administratieve Lasten
AOB	Ambtelijk Opdrachtgevers Beraad
Awb	Algemene Wet Bestuursrecht
B	
BBP	Bruto Binnenlands Product
BERB	Bedrijfseconomische resultaatbepaling
BIS	Bank for International Settlements
BNP	Bruto Nationaal Product
BOOM/CJIB	Bureau Ontneming Openbaar Ministerie /Centraal Justitieel Incasso Bureau
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
C	
CR	Complexiteitsreductie
CRI	Capital Relief Instrument
D	
DBFMO	Design, Build, Finance, Maintain, Operate
DNB	De Nederlandsche Bank
DRZ	Domeinen Roerende Zaken
E	
EBRD	Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling
EFC	Economische en Financieel Comité
EFSF	European Financial Stability Facility
EIB	Europese Investeringsbank
EKV	Exportkredietverzekering
EMU	Europese Monetaire Unie
EU	Europese Unie
EZ	Ministerie van Economische Zaken
F	
FATF	Financial Action Task Force on money laundering
FBN	Fortis Bank Nederland Holding
FCI	Fortis Corporate Insurance
FIOD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
FIU	Financial Intelligence Unit
FIX	Fiscale kwaliteitsindex
FSAP	Financial Sector Assessment Program
G	
GOB	Gemeenschappelijk Ontwikkelingsbedrijf
I	
IABF	Illiquid Assets Back-up Facility
IBO	Interdepartementaal beleidsonderzoek
IDA	International Development Association
IFC	International Finance Corporation
IFI	Internationale Financiële instelling
IMF	Internationaal Monetair Fonds
IV	Informatievoorziening
K	
KNM	Koninklijke Nederlandse Munt

Bijlagen

L	
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
M	
MCN	Mandatory Convertible Note
MDW	Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit
MGO	Middelgrote ondernemingen
MIFID	Markets in Financial Instruments Directive
MIGA	Multilateral Investment Guarantee Agency
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MOB	Maatschappelijk overleg betalingsverkeer
O	
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
P	
PPC	Publiek Private Comparator
PPS	Publiek-private samenwerking
R	
RGD	Rijksgebouwendienst
RHB	Rijkshoofdboekhouding
RPE	Regeling Prestatiegegevens en Evaluatieonderzoek
RVOB	Rijksvastgoed- en Ontwikkelingsbedrijf
RVR	Raad voor Vastgoed Rijksoverheid
RWT	Rechtspersoon met een wettelijke taak
S	
SUB	Samenwerking UWV en Belastingdienst
SPV	Special Purpose Vehicle
T	
TASK	Tijdelijke Aanvullende Staatskredietverzekering
TRhi	Tijdelijke Regeling herverzekering investeringen
U	
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V	
VAR	Verklaring Arbeidsrelatie
VIA	Vooringevulde Aangifte
VGEM	Veiligheid, Gezondheid, Economie en Milieu
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Vpb	Vennootschapsbelasting
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
V&W	Ministerie van Verkeer en Waterstaat
W	
WBSO	Wet bevordering speur- en ontwikkelingswerk
Wft	Wet op het financieel toezicht
WGT	Wet inzake de Geldtransactiekantoren
Wid	Wet identificatie bij dienstverlening
WOII	Tweede Wereldoorlog
WOZ	Wet Onroerende Zaken

Bijlagen

Z

ZBO
ZGO
ZZP

Zelfstandig Bestuursorgaan
Zeer Grote Ondernemingen
Zelfstandigen Zonder Personeel

6.4 Begrippenlijst

Anticiperende aankopen

Het in een vroegtijdig stadium verwerven van vastgoed, zodat het Rijk deze relatief goedkoop in zijn bezit krijgt en zijn publieke doelen tijdig kan realiseren.

Club van Parijs

Over eventuele kwijtscheldingen of uitstel van betaling van schulden van ontwikkelingslanden aan andere (met name westerse) landen, wordt beslist door de zogenaamde Club van Parijs. Daar komen de crediteurlanden bijeen en wordt de schuldhoudbaarheid van een land beoordeeld.

Code Tabaksblad

Een gedragscode voor beursgenoteerde bedrijven met als doel verbeterde transparantie in de jaarrekening, betere verantwoording van de Raad van Commissarissen en een versterking van de zeggenschap en bescherming van aandeelhouders.

Compliance

Het onderhouden en versterken van de bereidheid van belastingplichtigen tot nakoming van de wettelijke verplichtingen.

Corporate governance

Het besturen van een onderneming, het afleggen van verantwoording daarover en de verdeling van de verschillende daarvoor relevante bevoegdheden over de organen van de onderneming.

ERM-II

Wisselkoersmechanisme waaraan lidstaten die tot de eurozone willen toetreden moeten deelnemen. Het mechanisme kenmerkt zich door een vaste, maar aanpasbare spilkoers ten opzichte van de euro. Fluctuaties binnen een standaard bandbreedte van +/- 15% zijn toegestaan. Als de bandbreedte bereikt wordt, zijn de ECB en de betreffende Nationale Centrale Bank in principe verplicht te interveniëren. Voor toetreding tot de eurozone is deelname van minimaal twee jaar zonder devaluaties verplicht volgens het Verdrag van Maastricht.

Fiscale monitor

Enquêtes die jaarlijks onder de belastingplichtigen worden gehouden over de kwaliteit van de dienstverlening door de Belastingdienst.

Recovery and Resolution Plan

Een document dat door een financiële instelling op verzoek van de toezichthouder wordt opgesteld met het doel moral hazard en publieke kosten bij faillissement te verkleinen. Om dit te bereiken dienen zo min mogelijk beperkingen te bestaan met betrekking tot mogelijk toekomstige aanpassingen in de bedrijfsvoering. Het document bevat hiertoe onder meer een beschrijving van de juridische en operationele structuur en mogelijkheden om risico's te verkleinen en nieuw kapitaal aan te trekken. Daarnaast stelt het informatieverschaffing aan de toezichthouder in stress situaties zeker.

Bijlagen

Return on equity

Onder return on equity wordt verstaan de mate van winstgevendheid, dus de verhouding tussen de vermogensopbrengst die een onderneming gedurende een bepaalde periode heeft gerealiseerd, en het vermogen waarmee die opbrengst is verkregen.

Solvency II

De nieuwe internationale regels voor verzekeraars. Uitgangspunt is dat er voldoende besef bestaat van de risico's in de verzekeringsbranche en dat er voldoende kapitaal beschikbaar is om deze risico's af te dekken.

Swap

Een swap is een overeenkomst tussen twee partijen tot het uitwisselen van kasstromen gedurende de looptijd van de swap op vooraf bepaalde tijdstippen en tegen vooraf vastgelegde voorwaarden. De betalingen worden verricht over een afgesproken onderliggende waarde. De onderliggende waarde zelf wordt niet uitgewisseld.